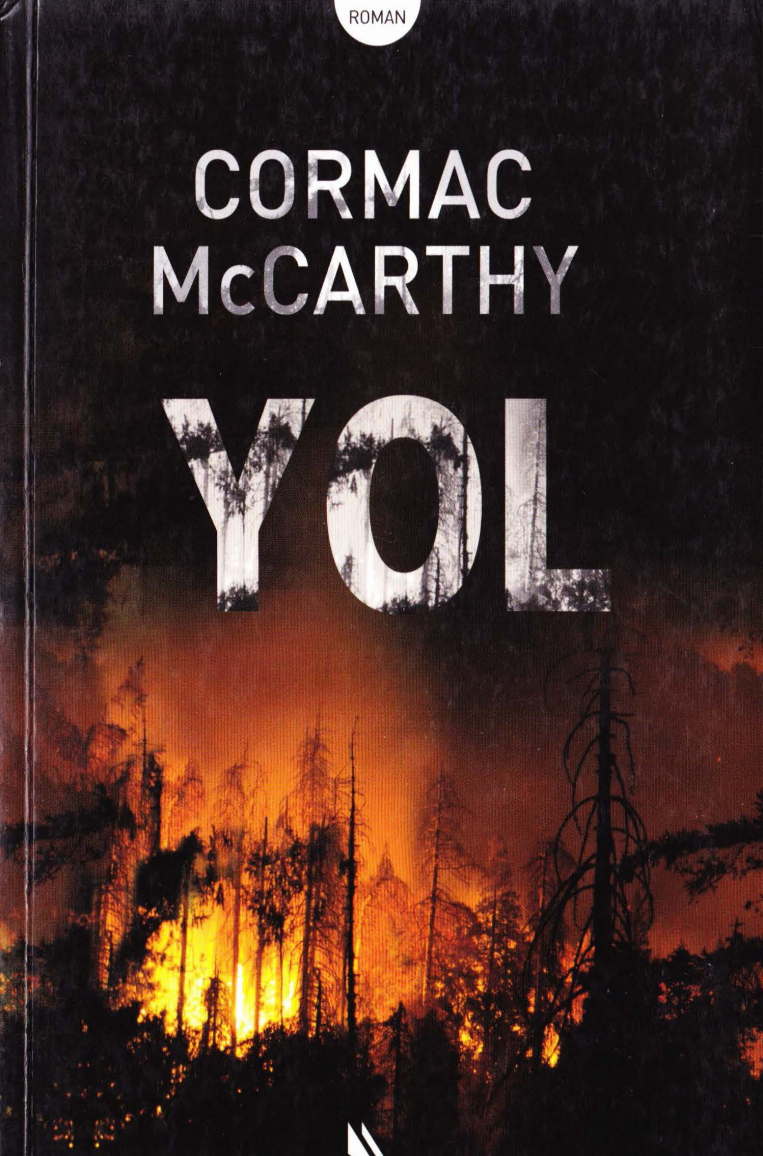
ROMAN

CORMAC McCARTHY

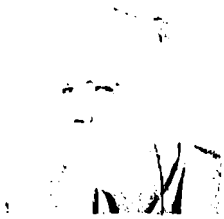
YOL

KANAT

YOL

CORMAC McCARTHY

CORMAC McCARTHY, 1933'te doğdu. 1953'te üniversite eğitimini yarıda keserek ABD hava kuvvetlerine katıldı. Hava kuvvetlerinde geçirdiği dört yılın ikisinde Alaska'da bir radyo programı yaptı. Sonra üniversiteye döndü, ilk öyküleri o sırada yayımlandı. Evlendi ve okulu yarıda bıraktı. Sık sık Herman Melville ve William Faulkner ile karşılaştırılan McCarthy'nin ilk romanı *Orchard Keeper* 1965'te Faulkner'ın editörü tarafından fark edilerek yayımlandı ve ilk romanlara verilen Faulkner Ödülüne layık görüldü. *The Road* (Yol) ile 2007 yılında Pulitzer Ödülünü kazandı. Halen New Mexico'da son eşi ve dokuz yaşındaki oğluyla yaşıyor. Başlıca eserleri: *Outer Dark* (1968), *Child of God* (1974), *Suttree* (1979), *Blood Meridian* (1985), Sınır Üçlemesi: *All the Pretty Horses* (1992, *O Güzel Atlar*), *The Crossing* (1994), *Cities of Plain* (1998), *No Country For Old Men* (2005, İhtiyarlara Yer Yok).

SEVİN OKYAY, 1942 yılında doğdu. Arnavutköy Amerikan Kız Koleji'ni bitirdi. 1964 yılından beri çeviri, 1975'ten beri gazetecilik, 1984 yılından beri de sinema eleştirmenliği yapıyor. Eleştirmenliğini caz ve polisiye romanlar gibi değişik alanlarda da devam ettiren Okyay, ayrıca spor yazıları kaleme alıyor ve radyo programları yapıyor. Bazı çevirileri: *Alexander Tekniği* (Andrew Stanway), *Hayali Yerler Sözlüğü* (Alberto Manguel, Gianni Guadalupi; Kutluhan Kutlu'yla birlikte), *Hayvanlar Çiftliği* (George Orwell), *İngiliz Gülleri* (Madonna), *Yükseltin Tavan Kirişini Ustalar ve Seymour — Bir Giriş* (J.D. Salinger), *İlk Dünya Hikâyeleri* (Ted Hughes), *Keskin Bıçak* (Philip Pullman), *Harry Potter ve Sırlar Odası* (J. K. Rowling.)

Yol

CORMAC McCARTHY

ROMAN

Çeviren

Sevin Okyay

KANAT

Kanat Kitap 96
Edebiyat dizisi 64
YOL
CORMAC McCARTHY
Roman
1. Baskı: Ocak 2011
ISBN 978-605-4244-14-0

Copyright © 2006 by M-71, Ltd
Akçalı Telif Hakları Ajansı
Özgün adı: *THE ROAD*
© Türkçe yayın hakları Pusula Yayıncılık Ltd. Şti., 2007
Kanat Kitap, bir Pusula Yayıncılık Ltd. kuruluşudur.
www.pusula.com

İngilizceden çeviren: Sevin Okyay
Yayına hazırlayan: Mustafa Arslantunalı
Düzelti: Alper Zorlu
Kapak tasarımı ve sayfa düzeni: Selahattin Sarı

Baskı: Express Basım Evi, tlf. (0212) 671 61 51

Kanat Kitap
Ömer Avni Mah. Tarık Zafer Tunaya Sok. Bağ Odaları apt.
No:3 D:5 Gümüşsuyu - Beyoğlu 34427 İstanbul
tlf. (0212) 252 42 80 pbx • faks: (0212) 293 15 44
e-posta: kanat@kanatkitap.com
www.kanatkitap.com

Bu kitap
JOHN FRANCIS MCCARTHY'ye
adanmıştır

Ormanda gecenin karanlığı ve soğuğunda uyandığında, yanında uyuyan çocuğa dokunmak için uzanırdı. Karanlığın da ötesinde geceler ve bir öncekinden daha kurşuni günler. Dünyayı bulanıklaştıran soğuk bir glokom hastalığı gibi. Eli her kıymetli nefesle birlikte kalkıp iniyordu. Plastik brandayı itti ve kokmuş giysilerle battaniyelerin arasından doğrulup ışık görmek için doğuya baktı ama ışık yoktu. Uyandığı rüyada, çocuğun onu elinden tutup yol gösterdiği bir mağarada dolaşmışlardı. Islak akmataşı duvarlarda oynayan ışık. Bir masaldaki, granitten bir canavar tarafından yutulup onun iç kısımlarında kaybolmuş hacılar gibi. Suyun damlayıp şarkı söylediği yerlerde derin taş bacalar. Sessizlikte dünyanın dakikalarını ve saatlerini ve günlerini, yıllarını hiç durmadan çan gibi çalarak. Ikisi siyah ve kadim bir gölün durduğu büyük taş bir odada durana kadar. Ve öbür kıyıda suların damladığı ağzını kalker çökeltili gölden kaldıran ve ölü beyazı, örümcek yumurtası kadar kör gözlerle ışığa bakan bir canavar. Sanki göremediğinin kokusunu almak istermiş gibi başını, aşağı, suya eğdi. Orada soluk ve

çıplak ve saydam çömelirken, su mermerinden kemikleri arkasındaki kayalara vurdu gölgesini. Bağırsakları, çarpan kalbi. Donuk bir cam fanusta atan beyin. Başını bir yandan öbürüne savurdu ve sonra pes perdeden inleyerek döndü, sendeleyerek uzaklaştı ve hiç ses çıkarmaksızın uzun adımlarla karanlığa koştu.

İlk kurşuni ışıkla kalktı, oğlanı uyurken bıraktı ve yola çıktı, çömeldi ve güneye uzanan araziyi inceledi. Çorak, sessiz, tanrısız. Aylardan Ekim'dir diye düşünüyordu ama emin değildi. Yıllardır takvim tutmamıştı. Güneye doğru ilerliyorlardı. Burada bir kış daha sağ kalamazlardı.

Dürbünü kullanacak kadar ışık olunca, aşağıdaki vadiyi dürbünle gözden geçirdi. Karanlıkta her şey solup gidiyordu. Asfaltın üstünde gevşek girdaplar halinde savrulan yumuşak kül. Görebildiği kadarını inceledi. Aşağıda, ölü ağaçlar arasında yolun parçaları. Renkli herhangi bir şey arıyordu. Herhangi bir hareket. Sabit duman için herhangi bir iz. Dürbünü indirdi, pamuklu maskeyi de yüzünden aşağı indirip burnunu bileğinin arkasıyla sildi ve sonra araziyi dürbünle yeniden taradı. Sonra da elinde dürbün, orada öyle oturdu ve külümsü gün ışığının toprak üzerinde donup kalmasını izledi. Sadece, çocuğun onun güvencesi olduğunu biliyordu. Dedi ki: Eğer o Tanrı kelamı değilse, Tanrı hiç konuşmamış demektir.

Geri döndüğünde oğlan hâlâ uyuyordu. Mavi plastik brandayı üstünden çekti, katladı ve market arabasına götürdü,

yerleştirdi, tabaklarıyla, plastik bir torbada birkaç mısır unu kekiyle ve plastik bir şurup şişesiyle geri döndü. Masa niyetine kullandıkları küçük brandayı yere serdi, her şeyi üzerine koydu, tabancayı kemerinden çıkarıp onu da kumaşın üstüne bıraktı ve oturup oğlanın uyuyuşunu izledi. Gece maskesini çekip çıkartmıştı, battaniyelerin içinde bir yerde gömülüydü. Oğlanı izledi ve ağaçların arasından yola doğru baktı. Burası güvenli bir yer değildi. Artık gündüz olduğuna göre yoldan görülebilirlerdi. Oğlan battaniyelerin içinde döndü. Sonra gözlerini açtı. Merhaba, baba, dedi.

Buracıktayım.

Biliyorum.

Bir saat sonra yoldaydılar. Adam arabayı itiyordu, o da, oğlan da sırt çantası taşıyorlardı. Çantalarda gerekli olan şeyler vardı. Arabayı bırakıp da kaçmak zorunda kalırlarsa diye. Arabanın sapına, arkalarındaki yolu izlemekte kullandığı bir krom motosiklet aynası tutturulmuştu. Çantayı sırtında biraz daha yükseğe kaldırarak çoraklaşmış araziye baktı. Yol boştu. Aşağıda, küçük vadide bir nehrin durgun kurşuni menderesi. Hareketsiz ve belirgin. Kıyıda bir yük ölü kamış. Iyi misin? dedi. Oğlan evet anlamına başını eğdi. Sonra da asfaltta silah-metali ışıkta, küllerde ayaklarını sürüye sürüye yola koyuldular, her biri yekdiğerinin bütün dünyası.

Nehri eski beton bir köprüden geçtiler ve birkaç kilometre sonra yol boyundaki bir benzin istasyonuna geldiler. Yolda durup incelediler. Bence bir kontrol edelim, dedi adam. Bir göz atalım. Aralarından geçtikleri otlar düştü toz oldu. Kırılmış asfalt platformu geçtiler, pompaların deposunu buldu-

lar. Kapağı gitmişti, adam boruyu koklamak için dirseklerinin üstüne çöktü ama benzin kokusu bir rivayetten ibaretti artık, hafif ve bayat. Ayağa kalktı, binayı gözden geçirdi. Pompalar, hortumlarıyla garip bir şekilde yerinde duruyordu. Pencerelere el değmemiş. Servis cebinin kapısı açıktı, içeri girdi. Duvara dayanmış duran metal bir alet kutusu. Çekmeceleri elden geçirdi ama orada kullanabileceği hiçbir şey yoktu. Yarım santimlik iyi durumda geçme anahtarları. Bir dişli çark mandalı. Durup garaja bakındı. Çerçöple dolu metal bir fıçı. Büroya girdi. Her yerde toz ve kül. Oğlan kapıda durdu. Metal bir masa, bir de kasa. Eski birtakım otomobil kullanma kılavuzları, şişmiş ve ıslanmış. Muşamba, sızan çatı nedeniyle lekelenip kıvrılmıştı. Masaya gidip orada durdu. Sonra telefonu alıp babasının o çok eskilerdeki numarasını çevirdi. Oğlan onu izliyordu. Ne yapıyorsun? dedi.

Yolun 400 metre aşağısında durdu, geriye baktı. Düşünmüyoruz, dedi. Geri dönmemiz gerek. Arabayı yolun dışına çekti ve görülmesin diye devirdi, çantalarını bırakarak istasyona geri döndüler. Servis cebinde çelik çöp bidonunu dışarı sürükledi, devirdi ve bütün çeyreklik plastik yağ şişelerini çekip çıkardı. Sonra yerde oturup hepsinin tortularını birer birer boşalttılar. Şişeleri yassı bir kaba tepeüstü bıraktılar, akıttılar, sonunda neredeyse yarım litre motor yağları oldu. Plastik kapağı çevirip kapattı, şişeyi bir paçavrayla sildi ve elinde tarttı. Uzun kurşuni alacakaranlığı, uzun kurşuni şafakları ışıklandırsın diye küçük kandilleri için yağ. Bana bir hikâye okuyabilirsin, dedi oğlan. Değil mi, baba? Evet, dedi. Okuyabilirim.

Nehir vadisinin öbür tarafında yol, çıplak kara bir yanıktan geçiyordu. Kavrulmuş, dalları kalmamış ağaç kütükleri her yanda uzanıyor. Kül yolun üzerinde hareket ediyor ve kararmış elektrik direklerinden aşağı uzanan kör telin sarkık elleri rüzgârda cılız cılız inliyor. Bir açıklıkta yanmış gitmiş bir ev ve onun arkasında uzanan çıplak ve kurşuni çayırlıklar ve yol çalışmasının kendi haline bırakıldığı yerde çiğ kırmızı bir çamur yığını. Daha ileride motelleri tanıtan tabelalar. Her şey eskiden olduğu gibi, sadece solmuş ve havadan etkilenip aşınmış. Tepenin en üstünde soğukta ve rüzgârda durup nefesleniyorlardı. Adam oğlana baktı. Ben iyiyim, dedi oğlan. Adam elini onun omzuna koydu ve başıyla aşağıda uzanan açık araziyi işaret etti. Dürbünü arabadan çıkardı ve yolda durdu, aşağıdaki düzlükte bir şehir biçiminin kurşunilikte, çorak arazide karakalem bir çizim gibi duruşunu izledi. Görecek bir şey yok. Duman yok. Bakabilir miyim? dedi oğlan. Evet. Tabii bakabilirsin. Oğlan market arabasına yaslandı, dürbünü ayarladı. Ne görüyorsun? dedi. Adam. Hiçbir şey. Dürbünü indirdi. Yağmur yağıyor. Evet, dedi adam. Biliyorum.

Market arabasını branda ile örtülü bir sel yatağında bıraktılar, yamaçtan yukarı, duran ağaçların karanlık direkleri arasından, ileri uzanan kayanın çıkıntısını gördükleri yere doğru tırmandılar ve kaya uzantısının altında oturup kurşuni yağmur tabakalarının vadi boyunca savruluşunu izlediler. Paltolarının üstüne birer battaniye atarak oturdular, bir süre sonra yağmur durdu, şimdi sadece ormandan yere düşen damlaların sesleri geliyordu.

Hava açılınca aşağı, arabanın yanına gittiler, brandayı çekip battaniyelerini, gece için ihtiyaç duyacakları şeyleri çıkardılar. Yeniden tepeye tırmanıp kayaların altındaki kuru toprakta kamp kurdular, adam oturduğu yerde kollarıyla oğlana sarılıp onu ısıtmaya çalıştı. Battaniyeleri kuşanmış, isimsiz karanlığın gelip onları sarmasını izlediler. Gece hayalet gibi çökünce şehrin kurşuni şekli kayboldu, adam küçük lambayı yaktı, rüzgârdan korunaklı bir yere çekti. Sonra yola yürüdüler, oğlanın elini tuttu, tepeye, yolun zirveye ulaştığı ve kararan arazinin üzerinden güneye doğru bakabildikleri yere gittiler, battaniyelerinde sarılmış, bir ateş ya da lamba işareti aradılar. Hiçbir şey yoktu. Tepenin yan tarafındaki kayaların içinde duran lamba, bir ışık beneğinden fazla sayılmazdı pek, bir süre sonra geriye döndüler. Her şey ateş yakamayacak kadar ıslak. Fukara yemeklerini soğuk soğuk yediler, lambayı aralarına koyup yatacakları yerlere uzandılar. Oğlanın kitabını getirmişti ama o okuyamayacak kadar yorgundu. Ben uyuyana kadar lambayı açık bırakabilir miyiz? dedi. Evet, elbette bırakabilirlerdi.

Uykuya dalması uzun sürdü. Biraz sonra döndü ve adama baktı. Küçük ışıkta yüzü, bir eski dünya aktörü gibi kara yağmurla şeritlenmişti. Sana bir şey sorabilir miyim? dedi.

Evet. Elbette.

Ölecek miyiz?

Günün birinde. Şimdi değil.

Ve hâlâ güneye gidiyoruz.

Evet.

Ki ısınalım.

Evet.

Tamam.

Tamam ne?
Hiç. Sadece tamam.
Uyu hadi.
Tamam.
Lambayı söndüreceğim. Tamam mı?
Evet. Tamam.
Ve daha sonra karanlıkta: Sana bir şey sorabilir miyim?
Evet. Elbette sorarsın.
Ben ölsem ne yaparsın?
Sen ölsen, ben de ölmek isterim.
Benimle birlikte olabilmek için mi?
Evet. Seninle birlikte olabilmek için.
Tamam.

Yattığı yerden, ormandaki suyun damlamasını dinledi. Toprağın altındaki ana kaya, bu. Soğuk ve sessizlik. Ölmüş dünyanın külleri, boşlukta kasvetli ve dünyevi rüzgârlar tarafından ileri geri taşınıyor. İleri taşınıyor, dağılıyor ve yeniden ileri taşınıyor. Her şey payandasından ayrık kalmış. Külrengi havada desteklenmeksizin. Titreyen ve kısacık bir nefesle sürdürülmüş. Keşke kalbim taştan olaydı.

Şafaktan önce uyandı ve kurşuni günün sökmesini izledi. Yavaş yavaş ve yarı opak. Oğlan uyurken ayağa kalktı, ayakkabılarını ayağına geçirdi ve battaniyesine sarınmış olarak ağaçların arasından yürüyüp çıktı. Taştaki bir yarıktan aşağı indi, orada öksürerek çömeldi ve uzun süre öksürdü. Sonra da küllerde çömeldi kaldı. Yüzünü solan güne doğru kaldırdı. Orada mısın? diye fısıldadı. Nihayet görecek miyim seni? Sıkılacak bir boynun var mı? Kalbin var mı? Ebe-

diyete kadar kahrol, ruhun var mı? Ah Tanrım, diye fısıldadı. Ah Tanrım.

Ertesi gün öğlen vakti şehirden geçtiler. Tabancayı arabanın üstündeki katlanmış brandanın üstünde, el altında tutuyordu. Oğlanı da yamacında tutuyordu. Şehrin büyük kısmı yanmıştı. Hayat emaresi yok. Sokaktaki arabaların üstünde kül, kabuk oluşturmuş, her şey kül ve tozla kaplanmış. Kurumuş tortuda fosil izleri. Kapı girişinde deri gibi kurumuş bir ceset. Güne karşı suratını ekşitiyor. Oğlanı daha da yakınına çekti. Kafana koyduğun şeylerin sonsuza kadar orada kaldığını hatırla, yeter, dedi. Bunu düşünmek isteyebilirsin.

Bazı şeyleri unutursun ama, değil mi?

Evet. Hatırlamak istediğini unutursun ve unutmak istediğini de hatırlarsın.

Amcası ile birlikte sonbaharda yakacak odun için gittikleri, amcasının kampından bir buçuk kilometre kadar uzakta bir göl vardı. Kayığın kıçında oturur, amcası küreklerin üzerine kapanırken, tekneyi izleyen soğuk suda elini sürüklerdi. İhtiyar adamın siyah oğlak derisi papuçlar içindeki ayakları dayama tahtasında. Hasır şapkası. Dişleri arasındaki mısır koçanından piposu ve piponun lülesinden sallanan ince salya. Uzaktaki kıyıya bir göz atmak için dönerken, elinin tersiyle çenesini silmek için pipoyu ağzından çekti. Kıyıya, gerideki hep yeşil kalan ağaçlara karşı kemik beyazı duran huş ağaçları sıralanmıştı. Gölün kenarı, kurşuni ve havanın aşındırdığı, burkulmuş ağaç köklerinden bir taş tahkimat, yıllar öncesinin kasırgasının yıkılmış ağaçları. Ağaçların

kendileri çoktan yakacak odun için kesilmiş ve götürülmüştü. Amcası kayığı geri döndürdü, kürekleri tekneye çekti ve pencereyi çapraz bölen kiriş, kumu rendeleyene kadar kumluk sığ sularda sürüklendiler. Ölü bir tatlısu levreği karnı havada berrak suda başıboş yüzüyor. Sarı yapraklar. Papuçlarını ılık boyalı tahtalarda bıraktılar ve tekneyi kumsala çekerek ipinin ucundaki demiri attılar. Ortasında bir halkalı civata olan, içine beton dökülmüş bir domuz yağı tenekesi. Amcası, omuzunda kangallanmış bir kenevir ipi, piposunu tüttürüp ağaç kütüklerini incelerken sahil boyunca yürüdüler. Birini seçti, kökünden kaldıraç olarak yararlanıp tersine çevirdiler, ta ki yarı yarıya suda yüzer hale getirene kadar. Pantolonlar dize kadar sıvanmış, ama gene de ıslandılar. İpi teknenin kıçındaki bir takoza bağladılar ve kürek çekerek, kütüğü yavaş yavaş arkalarından çekerek. O vakte kadar akşam olmuştu zaten. Sadece ıskarmozların düzenli gerilmesi ve sürtünmesi. Göl karanlık cam ve kıyı boyunca yanmaya başlayan pencere ışıkları. Bir yerlerde bir radyo. İkisi de tek kelime etmemişti. Bu onun çocukluğunun kusursuz günüydü. Diğer günlerin biçimlenmesinde model olan gün.

Onu izleyen günler ve haftalarda güneye yöneldiler. Yalnız ve azimkâr. Çiğ ve dımdızlak bir bayırlar ülkesi. Alüminyum evler. Bazen öncekileri yanmış ya da kesilmiş olan kerestelerin çıplak sıraları arasından aşağıdaki eyaletlerarası otoyolu görüyorlardı. Soğuk, daha da soğuk oluyordu. Dağlardaki yüksekteki uçurumun tam gerisinde durup arazinin gördükleri kadarıyla yanıp bitmiş olduğu güneydeki büyük körfeze baktılar, kararmış kaya şekilleri kül yığınlarından yükseliyordu ve kül dalgaları yükselerek güneye doğru ço-

rak arazide esiyordu. Karanlığın berisinde görünmeden hareket eden mat güneşin güzergâhı.

O dağlanmış arazilerden yürüyerek geçilen günler. Oğlan birkaç boyalı kalem buldu ve yüz maskesine uzun, sivri dişler çizdi, o ise şikâyet etmeksizin yorgun argın yürüdü. Market arabasının ön tekerleklerinden biri ayvayı yemişti. Ne yapmalı? Hiç. Her şeyin yanıp kül olduğu yerde ateş yakılamazdı ve geceler o zamana kadar rastladığından daha uzun, karanlık ve soğuktu. Taşları çatlatacak kadar soğuk. Canını alacak kadar. Titreyen oğlanı bedenine bastırdı ve karanlıkta her kırılgan soluğu saydı.

Uzaklardaki gök gürültüsü sesine uyandı, doğrulup oturdu. Her yanlarını saran hafif ışık, titreyerek ve kaynaksızca, yağmurun sürüklediği kurumda kırılıyordu. Brandayı üstlerine çekti, uzun süre dinleyerek uyanık kaldı. Islanırlarsa, kurutacak ateş olmayacaktı. Islanırlarsa, muhtemelen ölürlerdi.

Böyle gecelerde içine uyandığı karalık kördü, nüfuz edilmezdi. Kulaklarını dinlerken acıtacak bir karalık. Çoğu kez kalkmak zorunda kalırdı. Ses yok, sadece çıplak ve kararmış ağaçlardaki rüzgâr. Doğruldu ve o soğuk otistik karanlıkta, kafatasındaki vestibüler hesaplamalar kendi tahminlerini geçersiz kılarken, kollarını denge bulmak için uzatıp sendeleyerek ayakta durdu. Eski bir kronik. Dik olanı aramak. Önce eğilmeden düşmezsin. Hiçliğin içine kocaman marş marş adımları attı, dönüşü için onları sayarak. Gözler yumulu, kollar kürek gibi hareketli. Neye göre dik? Gecede

isimsiz bir şey, cevher damarı ya da matriks. Onun ve yıldızların ortak uydusu olduğu. Hakkında hiçbir şey bilmediğini söyleyebileceğiniz ama gene de mutlaka bilmesi gereken evrenin uzun gün hareketlerini yazan, rotondasındaki koca sarkaç gibi.

O külden oluşmuş kabuklu araziyi geçmek iki gün aldı. Berideki yol, çıplak ormanın her yanından aşağı indiği bir bayırın zirvesi boyunca uzanıyordu. Kar yağıyor, dedi oğlan. Adam gökyüzüne baktı. Tek bir kurşuni renkli tane aşağı süzülüyor. Eliyle yakaladı ve Hıristiyanlığın son kutsal ekmeğiymiş gibi, yokoluşunu izledi.

Branda üstlerine örtülmüş halde, birlikte ilerlediler. Bükülen ve hiçlikten aşağı düşen ıslak kurşuni kar taneleri. Yol kenarında kurşuni çamur. Sırılsıklam kül birikintilerinin altından akıp duran kara su. Uzaktaki sırtlarda şenlik ateşleri yok artık. Kan kültlerinin hepsinin birbirini yok ettiğini düşündü. Kimse bu yoldan geçmemişti. Soyguncular da, çapulcular da. Bir süre sonra yol kenarındaki bir garaja geldiler, açık kapının içinde durup yükseklerden aşağı sağanakla inen kurşuni doluya baktılar.

Eski kutuları toplayıp döşemede bir ateş yaktılar, birkaç alet buldular, arabayı boşaltıtlar ve oturup tekerlek üzerinde çalışmaya koyuldular. Adam cıvatayı çıkardı ve bir el matkabıyla bileziği deldi, demir testereyle gereken boyda kestiği bir parça boruyla yeniden manşon taktı. Sonra hepsini yeniden yerine cıvataladı, arabayı dik konuma getirdi

ve döşemede dolaştırdı. Oldukça iyi gidiyordu. Oğlan durup her şeyi izledi.

Sabahleyin yola devam ettiler. Kuş uçmaz kervan geçmez topraklar. Bir ağıl kapısına yabandomuzu derisi çivilenmiş. Kırık dökük. Bir tutam kuyruk. Ağılın içinde kirişlerden sallanan üç ceset, solgun ışık çubukları arasında kurumuş ve tozlu. Burada bir şeyler olabilir, dedi oğlan. Mısır falan olabilir. Gidelim, dedi adam.

En çok, ayakkabıları için endişeleniyordu. Bir bu, bir de yiyecek. Daima yiyecek. Et ve balığın odun dumanına maruz bırakılarak muhafaza edildiği eski bir yerde, yüksek bir köşede asılı bir domuz budu buldular. Mezardan çıkarılmış bir şeye benziyordu, öyle kuru ve gergindi. Adam, bıçağıyla kesip içini açtı. Koyu kırmızı ve tuzlu et vardı içinde. Besleyici ve iyi. O gece etin kalın dilimlerini ateşlerinde kızarttılar ve bir teneke fasulye ile kaynasın diye bıraktılar. Daha sonra adam karanlıkta uyandı ve alçak karanlık tepelerde bir yerlerde yerlilerin davul çaldığını duyduğunu sandı. Sonra rüzgâr değişti, artık sadece sessizlik vardı.

Rüyalarında solgun gelini yeşil ve yapraklı bir gölgelikten çıkıp gelirdi ona. Meme uçları kille beyazlatılmış olurdu, kaburga kemikleri de beyaza boyalı. Bürümcük bir elbise giyerdi, siyah saçları fildişi taraklarla, deniz kabuğundan taraklarla yukarı kaldırılmıştı. Sabah gene kar yağıyordu. Tepedeki ışık telleri boyunca dizili küçük kurşuni boncuklar.

Bunların hiçbirine güvenmiyordu. Tehlikedeki bir adam için uygun rüyaların tehlike rüyaları olduğunu, geri kalan her şeyin bitkinliğin ya da ölümün çağrısı olduğunu söyleyip dururdu. Az uyurdu, kötü uyurdu. Önleri sıra kuşların uçtuğu, onun ve çocuğun ve gökyüzünün acıtıcı bir mavi olduğu çiçeğe durmuş bir ormanda yürüme rüyası gördü ama böyle denizkızı dünyalarından kendini nasıl uyandıracağını öğreniyordu. Hayalet bir meyve bahçesinde bir şeftalinin tekinsiz tadı ağzında solarken orada, karanlıkta yatmak. Yeterince uzun yaşarsa, en sonunda dünyanın bütün bütün kaybolacağını düşünürdü. Yeni kör olmuşların sakini oldukları dünya gibi, hepsi yavaş yavaş hafızadan silinerek.

Yoldaki hayallerden ise uyanış yoktu. Zahmetle yola devam etti. Kadının her şeyini hatırlıyordu, kokusu hariç. Bir tiyatroda oturmuşlar, yanında o, öne doğru eğilip müzik dinliyor. Altın süslemeler, duvarda şamdanlar ve sahnenin her iki yanında perdelerin yüksek sütunsu katları. Adamın elini kucağında tutardı, yazlık elbisesinin ince kumaşının altından çoraplarının üstünü hissedebilirdi. Bu kareyi dondur. Şimdi de karanlığını çağır, soğuğunu çağır, lanet olsun sana.

Bulduğu iki eski çalı süpürgesinden yolda tekerleklerin önündeki dalları temizleyecek süpürgeler yaptı, telle arabaya bağladı ve oğlanı sepete oturttu, kendi de arkadaki rayda ayakta durdu, köpek kızağı sürücüsü gibi ve yokuş aşağı koyuverdiler, virajlarda kızak sürücüleri gibi bedenleriyle

arabayı idare ettiler. Uzun süredir ilk defa oğlanın gülümsediğini görüyordu.

Bayırın tepesinde bir kavis, yolda da bir çekilme. Eski bir keçiyolu ormana doğru gidiyordu. Yürüdüler, bir sıraya oturup toprağın kum gibi bir sisin içine yuvarlanıp gittiği yerde yukarıdan vadiye baktılar. Aşağıda bir göl vardı. Kırların çöpleri temizlenmiş kâsesinde soğuk ve kurşuni ve ağır.

O ne, baba?

Baraj.

Neye yarıyor?

Gölü yaptı. Barajı inşa etmelerinden önce orada sadece bir nehir vardı. Baraj içinden geçen suyu, elektrik meydana getirecek, türbin denen büyük pervaneleri döndürmede kullandı.

Işık yapmak için.

Evet. Işık yapmak için.

Aşağı inip ona bakabilir miyiz?

Bence çok uzak.

Baraj uzun süre orada duracak mı?

Sanırım. Betondan yapılmış. Herhalde yüzlerce yıl durur orada. Belki de binlerce.

Sence o gölde balık olabilir mi?

Hayır. Gölde hiçbir şey yok.

O çok eskilerde buraya çok yakın bir yerde bir şahinin dağın uzun mavi duvarı boyunca aşağı düştüğünü ve göğüs kemiğinin omurgasıyla bir turna sürüsünden en ortadakini kırdığını, bacak kanat bir tarafta, mahvolmuş ve durgun

sonbahar havasında gevşek ve dağınık tüyleri ardısıra sürükleyerek aşağıdaki nehre indirdiğini izlemişti.

Tane tane hava. Tadı hiç çıkmazdı ağzınızdan. Yağmurda çiftlik hayvanları gibi durdular. Sonra da donuk ahmak ıslatanda brandayı üstlerine tutarak yollarına devam ettiler. Ayakları ıslak ve soğuktu, ayakkabıları harap oluyordu. Yamaçlarda eski ürünler ölü ve yassılaşmış. Dağ sırtının kenarındaki çıplak ağaçlar yağmurda çiğ ve kara.

Ve renkten yana öylesine zengin olan rüyalar. Ölüm seni başka nasıl çağırsın ki? Soğuk şafakta yürürken her şey aniden küle dönüştü. Sanki yüzyıllardır gömülmüş bazı kadim freskler birden güne ışığına çıkmış gibi.

Hava toparlandı, soğuk da, ve nihayet geniş ovayı sulayan nehrin vadisine geldiler, yama yama olmuş ekilebilir arazi hâlâ görülebiliyordu, çorak alçak arazilerde her şey köküne kadar ölüydü. Asfalt boyunca arabayı iterek yürüdüler. Yüksek ahşap evler. Makineyle çekilmiş metal çatılar. Bir tarlada, çatı meylinin üzerinde solmuş üç metre boyunda harflerle ilanı olan kütükten yapılmış bir ağıl. Rock City'yi Görün.

Yolun kenarındaki çitler gitmiş, kara ve çarpık çurpuk dikenler halini almıştı. Hayat eseri yok. Oğlanı yolun ortasında durmuş, elinde tabancayla bırakıp, eski kireçtaşı merdivenlerden çıkarak, gözlerini elleriyle perdelemiş, camlardan içeri bakarak, çiftlik evinin sundurmasında yürüdü. Mut-

faktan girdi içeri. Yerde çöpler, eski gazete kâğıtları. Orta kısmı dışarı çıkık bir dolapta porselen, saplarından asılmış fincanlar. Holden yürüdü, salonun kapısında durdu. Köşede antika bir pompalı org vardı. Bir televizyon. Ucuz tıkış tıkış mobilyalar ile kiraz ağacından eski bir elişi şifonyer. Merdivenleri çıktı ve yatak odalarında dolaştı. Her şey külle kaplı. Bahçeye bakan pencere pervazında pelüş bir köpekle bir çocuk odası. Dolapları karıştırdı. Yatakları açtı, iyi durumda iki yün battaniye ile döndü, merdivenlerden indi. Kilerde üç kavanoz ev işi domates konservesi. Kapaklarındaki tozu üfleyip gözden geçirdi. Ondan önce birisi domateslere itimat etmemişti, o da etmedi ve omuzunda battaniyelerle dışarı çıktı, yol boyunca yeniden yürümeye koyuldular.

Şehrin dış mahallelerinde bir süpermarkete geldiler. Çöple kaplı otoparkta birkaç eski araba. Kendi market arabalarını orada bıraktılar, ürün sıraları arasındaki leş gibi koridorlarda yürüdüler. Sebze/meyve kısmında, sandıkların dibinde birkaç kadim çalı fasulyesi ile vaktiyle kayısıymış gibi görünen ama uzun süre kuruyarak kendilerinin buruşuk kuklası halini almış şeyler buldular. Oğlan arkasından geliyordu. Arka kapıyı itip çıktılar. Mağazanın arkasındaki geçitte, hepsi fena halde paslanmış birkaç market arabası. Başka bir araba arayarak yeniden dönüp mağazada dolaştılar ama yoktu. Kapının yanında, yere devrilmiş ve bir levye ile açılmış iki tane alkolsüz içki makinesi vardı. Külde her yanda bozuk paralar. Oturdu, elini bağırsakları deşilmiş makinelerin mekanizmasında dolaştırdı ve ikincisinde eli soğuk metal bir silindirin üzerine kapandı. Elini yavaşça dışarı çekti ve oturup bir Coca Cola'ya baktı.

Bu ne, baba?
Sürpriz. Sana.
Nedir ama?
İşte. Otur.

Oğlanın çantasının kayışlarını gevşetti, çantayı arkasında yere bıraktı ve başparmak tırnağını tenekenin üstündeki aluminyum mandalın altına koyarak açtı. Burnunu tenekeden gelen hafiften köpüren içeceğin sesine doğru eğdi, sonra tenekeyi oğlana verdi. Hadi iç, dedi.

Oğlan tenekeyi aldı. Köpüklü, dedi.
Hadi iç.
Babasına baktı, sonra da eğik tenekeye ve içti. Orada bu meseleyi düşünerek oturdu. Sahiden iyiymiş, dedi.
Evet. Öyledir.
Sen de al, baba.
Senin içmeni istiyorum.
Sen de iç.
Tenekeyi aldı, yudumladı, geri verdi. Sen iç, dedi. Oturalım burada hadi.
Bir daha asla başkasını içemeyeceğim için, değil mi?
Asla çok uzun bir zaman.
Tamam, dedi oğlan.

Ertesi gün alacakaranlıkta şehirdeydiler. Eyaletlerarası yolun kavşaklarının uzun beton dönemeçleri, uzaktaki karanlığın önünde, muazzam bir eğlence evinin harabesi gibi. Revolveri önde kemerinde taşıyordu, parkasını da fermuarını kapamadan giyiyordu. Her yerde mumyalaşmış ölüler. Etle-

ri kemikler boyunca yarılmış, bağ dokular tutup çekecek kadar kurumuş ve tel gibi gergin. Modern bataklık insanları gibi büzüşmüş ve gerilmiş halde, kaynamış çarşaf yüzleriyle, dişlerinin sararmış solgunluğu. Hepsi de aynı tarikattan hacılar gibi yalınayaktı çünkü ayakkabıları çoktan çalınmıştı.

Devam ettiler. Adam aynadan sürekli arkayı izliyordu. Sokaklarda hareket eden şey, esen küldü. Nehrin üzerindeki yüksek beton köprüyü geçtiler. Aşağıda bir iskele. Kurşuni renkli suda yarı batmış küçük keyif tekneleri. Nehrin aşağısında yüksek bacalar kurumda belli belirsiz.

Ertesi gün şehrin birkaç kilometre güneyinde yolun bir kavşağında ve ölü dikenlerde yarı kaybolmuşken, bacaları ve çatı altında üç köşeli yan duvarları ve taş bir duvarı olan ahşap karkas bir eve geldiler. Adam durdu. Sonra arabayı yoldan yukarı itti.

Burası neresi, baba?

Burası benim büyüdüğüm ev.

Oğlan durup baktı. Kabukları soyulan ve odun niyetine kullanılan kaplama tahtalarının büyük kısmı alt duvarlardan gitmiş ve çiviler ile izolasyon açıkta kalmıştı. Arka verandanın çürümüş bölmesi, beton terasta yatıyordu.

İçeri girecek miyiz?

Niye girmiyelim?

Korkuyorum.

Benim eskiden oturduğum yeri görmek istemiyor musun?

Hayır.
Bir şey olmayacak.
Birisi olabilir.
Sanmıyorum.
Ya varsa ama?

Durup başını kaldırdı, çatı altındaki üç köşeli duvara, eski odasına baktı. Oğlana baktı. Burada beklemek ister misin?
Hayır. Hep böyle dersin.
Kusura bakma.
Biliyorum. Ama dersin.

Sırt çantalarını kaydırıp çıkardılar, terasta bıraktılar ve verandadaki çerçöp arasından tekmeyle yollarını açıp mutfağa girdiler. Oğlan elini sık sıkı tutuyordu. Çoğu hatırladığı gibiydi. Odalar boştu. Yemek odasının berisindeki küçük odada çıplak bir demir beşik, metal bir katlanır masa vardı. Küçük şöminede aynı dökme demirden kömür ızgarası. Duvarlardaki çam lambri gitmiş, sadece altındaki astar şeritler kalmıştı. Orada durdu. Başparmağıyla şömine rafının boyanmış tahtasında kırk yıl önce çorapları taşıyan çivilerin deliklerini aradı. Ben çocukken Noel'i burada kutlardık. Döndü ve dışarı, bahçenin viraneliğine baktı. Birbirine dolaşmış ölü leylaklar. Bir çitin şekli. Soğuk kış gecelerinde fırtınada elektrik kesilince burada ateşin başında otururduk, ben ve kızkardeşlerim, ev ödevlerimizi yapardık. Oğlan onu izliyordu. Onun üzerinde hak iddia eden göremediği figürleri izliyordu. Gitmeliyiz, baba dedi. Evet dedi adam. Ama gitmedi.

Ocaktaki ateş tuğlasının annesi onun kararmasını görmeye dayanamadığı için konduğu günkü kadar sarı olduğu yemek odasından geçtiler. Döşeme yağmur suyundan bükülmüştü. Oturma odasında küçük bir hayvanın kemikleri parçalanmış ve bir yığın halinde konmuştu. Herhalde bir kedi. Kapının yanında cam bir bardak. Oğlan elini sıkıca kavradı. Merdivenlerden çıktılar, döndüler, koridordan aşağı gittiler. Yerde duran nemli küçük sıva konileri. Tavanın tahta kaplamaları ortaya çıkmış. Odasının kapı girişinde durdu. Saçakların altında küçük bir boşluk. Ben burada uyurdum. Karyolam şu duvara bitişikti. Bir çocuğun hayallerinden doğan rüyaların rüyasını görecek binlerce gece, kendilerini sunacak zengin ya da korkulu dünyalar, ama asla olması gereken değil. Çocukluk eşyalarını bulmayı yarı yarıya umarak dolabın kapağını itip açtı. Çiğ soğuk gün ışığı çatıdan aşağı düştü. Kalbi gibi kurşuni.

Gitmeliyiz, baba. Gidebilir miyiz?

Evet. Gidebiliriz.

Korkuyorum.

Biliyorum. Özür dilerim.

Sahiden korkuyorum.

Bir şey yok. Gelmemeliydik zaten.

Üç gece sonra doğu dağlarının eteklerinde karanlıkta bir şeyin geldiğini duyarak uyandı. Elleri her iki yanında, yattı. Toprak sarsılıyordu. Onlara doğru geliyordu.

Baba? dedi oğlan. Baba?

Şişşt. Bir şey yok.

Ne bu, baba?

Yaklaştı, gittikçe sesi yükseliyordu. Her şey titriyordu. Sonra, metro gibi altlarından geçti, geceye doğru uzaklaştı ve

gitti. Oğlan ona tutunmuş ağlıyordu, başını göğsüne gömmüştü. Şişşt. Bir şey yok.

Öyle korkuyorum ki.

Biliyorum. Bir şey yok. Gitti.

Neydi o, baba?

Depremdi. Artık gitti. Bir şeyimiz yok. Şişşşt.

O ilk yıllarda yollarda elbiselerine sarınmış mülteciler olurdu. Maske ve gözlük takarlar, yolun kıyısında mahvolmuş havacılar gibi paçavralar içinde otururlardı. El arabalarına çaputlar yığılmış olurdu. Yük arabalarını ya da market arabalarını iterlerdi. Kafataslarında gözleri parlaktı. Bir humma ülkesindeki göçmenler gibi geçit yollardan sendeleyerek giden inançsız insan kabukları. Her şeyin zayıflığı sonunda ortaya çıkmıştı. Evveleski dert olmuş meseleler hiçlikle ve geceyle çözümlenmişti. Bir şeyin son kertesi, sınıfı da cinsi de beraberinde götürür. Işığı söndürür ve gider. Etrafınıza bakın. Asla, uzun bir zamandır. Ama oğlan bildiğini biliyordu. Asla, aslında zaman değildir.

Akşamüstü terk edilmiş bir evde, kurşuni bir ışıkta kurşuni bir pencerede oturdu ve oğlan uyurken eski gazeteleri okudu. Tuhaf haberler. Garip kaygılar. Saat sekizde çuha çiçeği kapanıyor. Oğlanın uyumasını seyretti. Yapabilir misin? Vakti gelince? Yapabilir misin, ha?

Yolda çömeldiler ve günler önce pişirdikleri soğuk pirinç ile soğuk fasulyeyi yediler. Mayalanmaya başlamıştı bile. Görülmeyecek bir ateş yakacak yer yok. Karanlıkta ve soğukta kokuşmuş yorganlar içinde birbirine sarılmış halde uyudu-

lar. Oğlanı bağrına bastırdı. Ne kadar zayıf. Kalbim, dedi. Kalbim. Ama biliyordu ki eğer iyi bir baba olursa, gene de kadının söylediği gibi olabilirdi. Oğlan onunla ölüm arasında duran tek şeydi.

O yıl daha sonrası. Hangi ay olduğunu bilmiyordu. Dağları geçmeye yetecek yiyecekleri olduğunu düşünüyordu, ama bilmek mümkün değildi. Havzadaki geçit bin beş yüz metreydi ve çok soğuk olacaktı. Her şeyin kıyıya varmaya bağlı olduğunu söylemişti ama gece uyandığında bunun da boş olduğunu, hiçbir özü olmadığını anladı. Dağlarda ölme ihtimalleri yüksekti, o kadar.

Bir tatil beldesinin harabeleri arasından geçip güneye giden yola saptılar. Yamaçlar boyunca kilometrelerce yanmış orman, kar da sandığından önce geldi. Yolda iz yok, hiçbir yerde yaşayan hiçbir şey yok. Ateşin kararttığı büyük kayalar seyrek ağaçlık yamaçlarda ayı şekilleri gibi. Suların bir havuza akarak sulu çamura ve yavaş yavaş kurşuni bir köpüğe dönüştüğü taş bir köprüde durdu. Bir zamanlar akıntıda alabalıkların salınmalarını gözleyip, alttaki taşlarda kusursuz gölgelerini izlediği yerde. Yollarına devam ettiler, oğlan arkasından zahmetle geliyordu. Arabaya yaslanıyor, virajlarda yavaşça yukarı doğru döne döne gidiyordu. Yüksekte dağlarda hâlâ yanan ateşler vardı ve geceleri onların kurum yağmuru içindeki koyu turuncu ateşlerini görebiliyorlardı. Hava daha da soğuyordu ama bütün gece kamp ateşleri yakıyorlar ve sabah yola koyulduklarında da onları arkalarında yanar halde bırakıyorlardı. Ayaklarına kordonla bağlanmış çuvallar sarmıştı ve kar şimdilik birkaç santim

derinlikteydi ama daha derinleşirse arabayı bırakmak zorunda kalacaklarını biliyordu. Gitmek şimdiden zorlaşmıştı, dinlenmek için sık sık duruyordu. Yolun kenarına doğru sırtı çocuğa dönük ağır ağır ve yorucu bir şekilde yürürken, elleri dizlerinde, öksürerek. Doğruldu ve ağlayan gözlerle durdu. Kurşuni karda ince bir kan sisi.

Büyük bir kayanın yanında kamp kurdular, branda ve direklerden bir barınak yaptı. Ateşi yaktı, gece boyunca onları idare etmesi için koca bir çalı yığını çekmeye koyuldular. Karın üstüne bir altlık niyetine ölü baldıran dağları yığmışlardı, battaniyelerine bürünüp ateş izleyerek ve haftalar önce apartıkları kakaonun sonunu içerek oturdular. Gene kar yağıyordu, karanlığın içinden aşağı süzülen yumuşak tanecikler. Harikulade ılıklıkta uyukladı. Oğlanın gölgesi üzerine düştü. Bir kucak dolusu odun taşıyordu. Onun ateşe odun atmasını izledi. Tanrı'nın kendi mitik alevli ejderhası. Kıvılcımlar bir telaş yukarı üşüştü ve yıldızsız karanlıkta ölüp gitti. Bütün ölme kelimeleri doğru değildir ve bu kutsama da kendi toprağından kopartılmış olduğu için daha az gerçek değildir.

Sabaha doğru uyandığında ateş kömür halini almıştı, yola doğru yürüdü. Her şey aydınlıktı. Sanki kayıp güneş sonunda geri dönüyordu. Kar turuncu ve titreşiyor. Bir orman yangını, tepelerindeki kavlı çakmak kutusu sırtlar boyunca ilerliyordu, kuzey ışıklarına karşı alevleniyor ve titreşiyordu. Soğuk da olsa orada uzun süre durdu. Rengi ne zamandır unuttuğu bir şeyi harekete geçirdi içinde. Bir liste yap. Bir dua oku. Haurla.

Daha da soğuktu. O yüksek dünyada hiçbir şey hareket etmiyordu. Yolun üzerinde zengin bir odun dumanı kokusu asılıydı. Arabayı karın içinden itti. Her gün birkaç kilometre. O zirvenin ne kadar uzakta olduğu konusunda hiçbir fikri yoktu. Az yiyorlardı, hep açtılar. Durup aşağı, araziye baktı. Çok, çok aşağıda bir nehir. Ne kadar gelmişlerdi acaba?

Rüyasında kadın hastaydı, o da ona bakıyordu. Rüyada bir fedakârlık havası vardı ama o farklı düşünüyordu. Ona bakmadı, o da karanlıkta bir yerlerde tek başına öldü ve başka hiçbir rüya, uyanık halde dünya yok, veya anlatacak başka hikâye.

Bu yolda tanrı kelamı eden adamlar yok. Gitmiş onlar ve hen kaldım ve yanlarında dünyayı da götürdüler. Soru: Asla olmayacak olanı nasıl ayırırsın asla olmamış olandan?

Görünmeyen ayın karanlığı. Geceler artık biraz daha az karanlık. Gündüzleri sürgün güneş, eli lambalı yas tutan bir anne gibi yerkürenin etrafında daireler çiziyor.

Şafakta kaldırımda oturmuş insanlar, giysilerinin içinde yarı kurban ve dumanları tüterek. Başarısızlığa uğramış mezhep intiharları gibi. Başkaları onlara yardıma gelir. Bir yıl içinde, sınırlarda yangınlar vardı ve deliler gibi söylenen şar-

kılar. Katledilenlerin çığlıkları. Gündüzleri yol boyunca kazıklara geçirilmiş ölüler. Ne yapmışlardı? Dünya tarihinde suçtan daha fazla ceza hakkı bulunamayacağını düşündü ama bununla pek teselli bulmadı.

Hava seyreldi, zirvenin çok uzakta olamayacağını düşündü. Belki yarın. Yarın geldi ve geçti. Gene kar yağmadı ama yoldaki kar on beş santim derinlikteydi ve arabayı bu yokuşlardan yukarı itmek yorucu bir işti. Onu bırakmak zorunda kalacağını düşündü. Ne kadar taşıyabilirlerdi ki? Durdu ve çıplak bayırları gözden geçirdi. Kül, neredeyse kara olana kadar karın üstüne düştü.

Her virajda, sanki geçit hemen önlerindeymiş gibi görünüyordu ve sonra bir akşam durdu, bütün çevreye baktı ve tanıdı. Parkasının boynundaki çıtçıtı açtı ve kukuletasını indirdi ve durup dinledi. Ölü baldıranağaçlarının kara kara sıralan arasında rüzgâr. Manzaraya hakim yerdeki boş otopark. Oğlan yanında duruyordu. Çok eskiden bir kış vakti onun kendi babasıyla durduğu yerde. Ne var, baba? dedi oğlan. Uçurum. Mesele bu.

Sabahleyin yola devam ettiler. Çok soğuktu. Öğleden sonraya doğru yeniden kar yağmaya başladı ve erkenden kamp kurdular, brandanın eğilmiş ucunun altına çömelip, karın ateşe düşmesini izlediler. Sabahleyin yerde birkaç santim kar vardı ama yağmıyordu artık ve öyle sessizdi ki, adeta kalplerini duyabiliyorlardı. Kömürlerin üzerine odun yığdı, yelpazeleyip ateşi yeniden canlandırdı ve arabayı kazıp çı-

karmak için kar yığınlarının arasından güçlükle yürüdü. Konservelerin arasından seçti ve geri döndü, ateşin başında otturdular, krakerlerinin sonuncusu ile bir sosis konservesi yediler. Sırt çantasının bir cebinde son yarım paket kakaolarını buldu, oğlana yaptı, sonra da kendi fincanını sıcak suyla doldurup kenarını üflemeye koyuldu.

Bunu yapmayacağına söz vermiştin, dedi oğlan.

Neyi?

Biliyorsun işte, baba.

Sıcak suyu yeniden kaba boşaltıp, kendininkine de biraz kakao koydu, sonra geri verdi.

Hep gözümün üstünde olması gerekiyor, dedi oğlan.

Biliyorum.

Küçük sözlerden dönersen, büyük sözlerden de dönersin. Öyle demiştin.

Biliyorum. Dönmem ama.

Boşaltma havzasının güneye dönük yamacından aşağı bütün gün zahmetle indiler. Yığınlarda el arabası hiç itilmiyordu ve adamın bir yandan izleri silerken, bir yandan da bir eliyle onu arkasından sürüklemesi gerekiyordu. Dağların dışındaki her yerde kızak olarak kullanılacak bir şey bulurlardı. Eski bir metal tabela, ya da bir tabaka örtülük çatı teneke si. Ayaklarındaki sargılar sırılsıklam olmuştu, bütün gün hem üşüdüler, hem ıslak ıslak dolaştılar. Oğlan beklerken, adam nefes almak için arabaya yaslandı. Dağda bir yerde çat diye keskin bir ses duyuldu. Sonra bir tane daha. Bir ağaç düşüyor, hepsi bu, dedi. Mesele yok. Oğlan yol kenarındaki ölü ağaçlara bakıyordu. Mesele yok, dedi adam. Dünyadaki bütün ağaçlar er geç düşecek. Ama bizim üstümüze değil.

Nereden biliyorsun?
Biliyorum işte.

Gene de yolda karşılarına ağaçlar çıktı, o zaman arabayı boşaltıp her şeyi ağaç gövdeleri üzerinden karşıya taşımak, sonra da öbür yanda yeniden yüklemek zorunda kalıyorlardı. Oğlan unuttuğu oyuncaklarını buldu. Bir sarı kamyonu dışarıda tuttu ve yola o brandanın tepesinde otururak devam ettiler.

Yol kıyısındaki donmuş bir derenin öbür yanındaki düz bir toprak alanda kamp kurdular. Rüzgâr külü buzdan üfürmüştü ve buz karaydı, dere ormandan kıvrılarak geçen bazalt bir patikaya benziyordu. Yamacın o kadar ıslak olmayan kuzey yanından yakacak odun topladılar, ağaçları olduğu gibi itip devirdiler, sürüye sürüye kampa götürdüler. Ateşi yaktılar, brandalarını yaydılar, ıslak giysilerini buharları tütüp koksun diye sırıklara astılar, battaniyelere sarılıp çıplak çıplak otururlarken adam ısıtmak için oğlanın ayaklarını karnında tuttu.

Oğlan gece hıçkırarak uyandı, adam ona sarıldı. Şişşt, dedi. Şişşt. Bir şey yok.

Kötü bir rüya gördüm.

Biliyorum.

Sana ne olduğunu söylemeli miyim?

İstiyorsan.

Senin kurduğun şu penguenim varmış ve paytak paytak yürüyüp kanatlarını çarpıyormuş. Ve daha önce oturduğumuz o evdeyiz ve köşeyi dönüp geliyor ama kimse onu kurmamış ve gerçekten korkutucuydu.

Tamam.

Rüyada sahiden daha korkutucu oluyor.

Biliyorum. Rüyalar sahiden korkutucu olabilir.

Niye böyle korkutucu bir rüya gördüm?

Bilmiyorum. Ama şimdi tamam, bir şey yok. Ateşe biraz odun atacağım. Sen uyu.

Oğlan cevap vermedi. Sonra dedi ki: Anahtar dönmüyordu.

İnip kardan çıkmak dört gün daha aldı, o zaman bile yolun bazı virajlarında kar yamaları vardı ve yol karaydı, ötedeki iç kesim akarsu yüzünden ıslaktı. Derin bir koyağın kenarı boyunca çıkıp geldiler ve bir nehrin karanlığının çok aşağılarında. Durup dinlediler.

Sarp yüzeye yapışan ince kara ağaçlarıyla kanyonun uzaktaki yanında yüksek ve sarp kayalıklar. Nehrin sesi zayıfladı. Sonra geri döndü. Aşağıdaki araziden esen soğuk bir rüzgâr. Nehre varmaları bütün gün sürdü.

Arabayı bir otoparkta bırakıp ormanın içinden yürüdüler. Nehir tarafından pesten bir gümbürtü yükseliyordu. Yüksek bir kaya rafından aşağı akan ve kurşuni bir sis örtüsünden geçip yaklaşık 25 metre düşen bir çağlayan. Suyun kokusunu alabiliyorlardı, ondan gelen soğuğu hissedebiliyorlardı. Nehir çakılından ıslak bir düzlük. Durdu ve oğlanı izledi. Vay canına, dedi oğlan. Gözlerini ondan alamıyordu.

Çömeldi, bir avuç taşı eline aldı ve onları kokladı, takırdayarak düşsünler diye bıraktı. Cilalı yuvarlak ve bilye kadar ya da damarlı ve şeritli baklava şeklindeki taşlar kadar düzgün. Nehrin sisiyle pırıl pırıl olmuş küçük kara diskler ve cilalı kuvars parçacıkları. Oğlan geriye çekildi, çömeldi ve koyu renk suyla tazelendi.

Çağlayan havuzcuğun neredeyse tam merkezine düşüyordu. Kurşuni bir pıhtı daireler çiziyordu. Yan yana durup o gürültüde birbirlerine seslendiler.

Soğuk mu?

Evet. Dondurucu.

Girmek ister misin?

Bilmiyorum.

İstersin tabii.

Bir şey yoktur, değil mi?

Gel hadi.

Parkasının fermuarını çözdü, bıraktı çakıllara düşsün, oğlan ayağa kalktı, soyundular ve suyun içine yürüdüler. Hayalet gibi soluk ve titreyerek. Oğlan öyle sıskaydı ki, kalbi durdu. Balıklama atladı, soluğu kesilmiş halde suyun yüzüne çıktı, döndü ve ayakta durdu, kollarıyla suyu döverek.

Boyumu geçer mi? diye seslendi oğlan.

Hayır. Gel hadi.

Döndü, çağlayana doğru yürüdü, bıraktı su ona çarpsın. Oğlan beline gelen suyun içinde havuzcukta durmuştu, omuzlarını tutuyor, aşağı yukarı zıplıyordu. Adam geri döndü, onu aldı. Onu tuttu, yüzdürdü, oğlan nefes nefeseydi, suya vurup duruyordu. İyisin, dedi adam. İyisin.

Titreyerek giyindiler, sonra da yoldan nehrin kaynağına tırmandılar. Nehrin boşlukta sona erir gibi göründüğü yere kadar kayalar arasından yürüdüler, kayanın son çıkıntısına cesaretle giderken, oğlanı tuttu. Nehir kenardan girdap oluşturarak gitti, dosdoğru aşağıdaki havuza düştü. Nehrin bütünü. Oğlan, adamın koluna sıkı sıkı sarıldı.

Gerçekten yüksek, dedi.

Hayli yüksek.

Düşsen ölür müsün?

İncinirsin. Bayağı yüksek.

Sahiden korkutucu.

Ormanda yürüdüler. Işık azalıyordu. Nehrin kaynağı boyunca, muazzam ölü ağaçlar arasında, düzlükleri izlediler. Vaktiyle mayıselmaları ve pipsissewa'ya yuva olmuş zengin bir güney ormanı. Ginseng. Orman gülünün çiğ ölü dalları bükülmüş, düğümlenmiş ve karaydı. Adam durdu. Kuru otlarla kül arasında bir şey. Durdu ve temizledi. Küçük bir koloniydiler, büzülmüş, kurumuş ve kırışık. Bir tane alıp kokladı. Ucundan bir parça ısırıp çiğnedi.

O nedir, baba?

Kuzumantarı bunlar, kuzumantarı.

Kuzumantarı ne?

Bir tür mantar.

Yenir mi?

Evet. Isır hadi.

İyi midir?

Isır hadi.

Oğlan mantarı kokladı, ısırdı ve durup çiğnedi. Babasına baktı. Bunlar bayağı iyi, dedi.

Mantarları topraktan çekip çıkardılar, oğlanın parkasının kukuletasına yığdığı küçük uzaylı gibi şeyler. Yeniden yola yürüdüler, arabayı bıraktıkları yere geldiler ve nehrin havuzcuğunun yanında kamp kurup mantarların üzerindeki toprağı ve külü yıkadılar, onları beklesin diye bir kap suya koydular. Adam ateşi yaktığında hava kararmıştı, akşam yemeği için bir kütüğün üstünde bir avuç mantarı dilimledi ve onları bir fasulye tenekesindeki domuz yağı ile birlikte kaşıkla tavaya boşalttı ve kaynasınlar diye kömürlerin üstüne bıraktı. Oğlan onu izliyordu. Burası iyi bir yer baba, dedi.

Küçük mantarları fasulyelerle birlikte yediler ve çay içtiler, tatlı niyetine de konserve armutları vardı. Adam ateşi ilk başta tahtaları koyduğu kayanın damarı önünde yaktı ve brandayı da ısıyı yansıtsın diye arkalarına gerdi, oğlana hikâyeler anlatırken sığınaklarında sıcacık oturdular. Hatırladığı şekliyle, eski cesaret ve adalet hikâyeleri, ta ki oğlan battaniyeleri içinde uyuyakalana kadar ve adam ateşe odun attı ve sıcacık, karnı tok yattı ve o karanlık ve tel tel olmuş ormanın berisindeki çağlayanın alçak gürüldemesini dinledi.

Sabah yürüyüp gitti, nehrin akışı yönündeki patikayı izledi. Oğlan burasının iyi bir yer olduğunu söylerken haklıydı, o da başka ziyaretçilerin nişanları kalmış mı diye kontrol ediyordu. Hiçbir şey bulamadı. Durup nehri izledi, savrulup bir havuzcuğa ilmiklendiği ve sonra da büklümlenerek fırıl fırıl döndüğü yerde. Suya beyaz bir taş attı ama taş sanki yenmiş yutulmuş gibi bir anda yok olup gitti. Bir keresinde böyle bir nehrin yanında durmuş ve bir havuzcuğun derinliklerindeki, beslenmek için yan döndükleri zamanlar hari-

cinde çay rengi suda göze görünmeyen alabalıkların parıltısını izlemişti. Karanlığın derinlerinde güneşi bir mağaradaki bıçakların parıltısı gibi yansıtarak.

Kalamayız, dedi. Her gün daha soğuk oluyor. Ve çağlayan da cezbeder. Bizi cezbetti, başkalarını da eder ve onların kim olduğunu bilemeyiz, geldiklerini duyamayız. Güvenli değil.

Bir gün daha kalabilirdik.

Güvenli değil.

Eh, belki de nehrin üzerinde bir yer buluruz.

Yola devam etmemiz gerek. Güneye gitmeyi sürdürmeliyiz.

Nehir güneye gitmiyor mu?

Hayır. Gitmiyor.

Haritada görebilir miyim?

Evet. Çıkarayım haritayı.

Lime lime petrol şirketi yol haritası vaktiyle bantlanıp bir araya tutturulmuştu ama şimdi artık yapraklara ayrılmıştı ve toparlayabilmek için köşelerine boyalı kalemle sayılar konmuştu. Pörsük sayfaları ayırdı ve bulundukları yere uyanlarını yaydı.

Burada bir köprüyü geçiyoruz. On iki kilometre kadar sonra gibi görünüyor. Bu nehir. Doğuya gidiyor. Biz burada, dağların doğu yamaçları boyunca yolu izliyoruz. Bunlar bizim yollarımız, haritada kara çizgiler. Eyalet yolları.

Niye eyalet yolları oluyorlar?

Çünkü vaktiyle eyaletlere aitlerdi. Eyalet denen şeylere.

Ama artık eyalet yok mu?

Hayır.

Ne oldu onlara?

Tam olarak bilmiyorum. İyi soru.

Ama yollar hâlâ burada.

Evet. Bir süreliğine.

Ne kadar uzun bir süre?

Bilmiyorum. Belki hayli uzun süre. Onları yerinden sökecek bir şey yok, demek ki bir süre daha idare ederler.

Ama üzerlerinde araba ya da kamyon olmayacak.

Hayır.

Tamam.

Hazır mısın?

Oğlan evet anlamına başını salladı. Burnunu koluna sildi ve küçük çantasını sırtına aldı, adam haritanın bölümlerini katlayıp kaldırdı, ayağa kalktı, oğlan ağaçların kurşuni çitleri arasından yola kadar onu izledi.

Köprü altlarında göründü, ortasında bir traktör treyleri yanlamasına yolu ikiye katlamış ve eğilmiş demir korkulukların altına sıkışmıştı. Gene yağmur yağıyordu, yağmur yavaşça brandada pıtırdarken orada durdular. Plastiğin altından aşağıdaki mavi kasvete göz atarken,

Etrafından dolaşabilir miyiz? dedi oğlan.

Sanmam. Belki altından geçebiliriz. Arabayı boşaltmak zorunda kalabiliriz.

Köprü, suyun en hızlı aktığı yerin tepesinde nehrin ötesine geçiyordu. Yolun eğimini izlerken suyun gürültüsünü duyabiliyorlardı. Boğazdan aşağı bir rüzgâr geliyordu, brandanın köşelerini çevrelerine çektiler, arabayı da köprüye itti-

ler. Demir işlemenin arasından nehri görebiliyorlardı. Ivintinin altında, kireçtaşı ayaklar üzerinde bir demiryolu köprüsü vardı. Ayakların taşları nehrin hayli yukarısında, suyun yükselince çıktığı yere kadar iyice lekelenmişti ve nehrin kavsi de kara dallar ve çalılar ile ağaç gövdelerinin büyük yığınıyla tıkanmıştı.

Kamyon yıllardır oradaydı, lastikleri jantların altında sönük ve buruşuktu. Traktörün önü, köprünün korkuluğuna kenetlenmişti ve treyler kaportayı koparıp arabanın arkasını tıka basa doldurmuştu. Treylerin arkası dışa savrulmuş ve köprünün öbür yanındaki parmaklığı bükmüştü, nehir koyağının üstünde birkaç metre dışarı çıkmış halde asılıydı. Arabayı treylerin altına sürdü ama sap geçmiyordu. Yanlamasına altından kaydırmaları gerekecekti. Yağmurun altında arabayı üstündeki brandayla bıraktı, treylerin altından paytak paytak geçtiler ve oğlanı orada kuru yerde çömelmiş bıraktı, kendisi gaz tankının basamağına çıktı, camdaki suyu silip sürücü yerine bir göz attı. Aşağı indi, uzanıp kapıyı açtı, yeniden çıktı ve kapıyı ardından kapadı. Oturup etrafına baktı. Koltukların arkasında köpek kulübesinden farksız eski bir uyuma bölmesi. Yerde kâğıtlar. Torpido gözü açıktı ama boştu. Koltukların arasından arkaya geçti. Ranzada ıslak bir şilte vardı ve kapısı açık duran küçük bir buzdolabı. Katlanır açılır bir masa. Yerde eski dergiler. Tepedeki kontrplak dolaplara baktı ama boştular. Ranzanın altında çekmeceler vardı, onları açtı, çöplerin arasına baktı. Yeniden sürücü yerine geçti ve şoför mahallinde oturup camda yavaş yavaş akan suyun arasından nehirden aşağı doğru baktı. Metal çatıda yağmurun inceden davul çalışı ve her şeyin üzerine çöken yavaş karanlık.

O gece kamyonda uyudular, sabahleyin yağmur durmuştu ve arabayı boşaltıp her şeyi kamyonun altından öbür tarafa geçirdiler, arabayı yeniden yüklediler. Otuz metre kadar aşağıda köprünün altında orada yanmış lastiklerin kalıntıları vardı. Durup treylere baktı. Sence orada ne var? dedi.

Bilmiyorum.

Buraya ilk gelenler biz değiliz. Öyleyse herhalde hiçbir şey yoktur.

İçeri girmenin yolu yok.

Kulağını treylerin yanına dayadı, elinin yassı tarafıyla metal tabakaya vurdu. Sesi boş gibi geliyor, dedi. Herhalde çatıdan giriliyordur. Birisi şimdiye kadar yan tarafına bir delik kesip açmıştır.

Deliği neyle kesip açmışlardır?

Bir şey bulmuşlardır.

Parkasını çıkardı, arabanın üstüne yaydı ve traktörün çamurluğuna tırmandı, oradan da kaportaya, sonra da ön camdan yukarı, aracın damına. Ayakta durdu, döndü, aşağı nehre baktı. Ayağının altında ıslak metal. Aşağı, oğlana baktı. Oğlan kaygılanmış görünüyordu. Döndü, uzandı ve treylerin ön kısmını sıkıca tutup kendini yavaş yavaş yukarı çekti. Yapabileceği bundan ibaretti, yukarı çekilecek de çok daha az kısmı kalmıştı. Bir ayağını kenarın üstünden attı, orada asılı kalıp dinlendi. Sonra kendini yukarı çekti, yuvarlandı ve doğrulup oturdu.

Çatıdan aşağı olan mesafenin yaklaşık üçte birinde bir tepe penceresi vardı, çömelmiş halde yürüyerek oraya doğru git-

ti. Kapağı gitmişti, treylerin içi ıslak kontrplak kokuyordu, artık tanıdığı o ekşi koku. Kalça cebinde bir dergi vardı, çıkarıp birkaç sayfasını yırttı, tomar haline getirdi, çakmağını çıkarıp sayfaları yaktı ve karanlığa bıraktı. Hafif bir vınlama. Dumanı eliyle yelpazeledi ve treylerin içine baktı. Döşemede yanan küçük ateş çok uzakta gibi görünüyordu. Elini göz kamaştırıcı ışığa siper etti ve böyle yapınca da neredeyse kasanın arkasına kadarki alanı görebildi. İnsan bedenleri. Her tür duruşta sere serpe uzanmışlar. Çürüyen giysileri içinde kurumuş ve çekmişler. Küçük yanan kâğıt tomarı bir alev tutamı halini aldı ve sonra da ışıkta bir an için bir çiçeğin, erimiş bir gülün soluk desenini geride bırakarak sönüp gitti, tıpkı bir çiçek, erimiş bir gül gibi. Sonra her yer yine karanlıktı.

O gece, dağın eteklerinin güneye doğru uzandığı yerde geniş ovaya bakan bir tepede, ormanda kamp kurdular. Adam bir kayanın önüne bir yemek ateşi yaktı ve mantarlardan son kalanlarla bir ıspanak konservesi yediler. Gece tepelerindeki dağlardan bir fırtına patladı ve çatırdayıp gümbürdeyerek aşağıdaki araziyi topa tuttu ve şimşeğin örtülü kamaşmasında çıplak kurşuni dünya gecenin içinden tekrar tekrar belirdi. Oğlan ona sıkı sıkı sarıldı. Hepsi geçti gitti. Kısa bir dolu çatırtısı ve sonra yavaş soğuk yağmur.

Yeniden uyandığında hâlâ karanlıktı ama yağmur durmuştu. Orada vadide dumanlı bir ışık. Ayağa kalktı ve tepenin kenarında yürüdü. Kilometrelerce uzanan bir ateş pusu. Çömeldi ve onu izledi. Dumanın kokusunu alabiliyordu.

Parmağını ıslattı, rüzgâra tuttu. Ayağa kalkıp geri gitmek için döndüğünde, branda içeriden, oğlanın uyandığı yerden aydınlanmıştı. Orada karanlıkta konumlanmış narin mavi biçimi dünyanın kıyısındaki son bir girişimin eğimine benziyordu. Neredeyse açıklanamaz bir şey. Ve öyleydi de.

Ertesi gün boyunca, uçuşan odun dumanı içinde yolculuk yaptılar. Dik yamaçlı vadilerde duman sis gibi topraktan çıkıyor ve ince kara ağaçlar yamaçlarda sıra sıra mum gibi yanıyor. Günün ileri saatlerinde yangının yolu geçtiği yere geldiler, şose halen sıcaktı, daha ileride ayak altında yumuşamaya da başladı. Ayakkabılarını emen ve onlar bastıkça ince şeritler halinde uzayan sıcak kara macun. Durdular. Beklemek zorundayız, dedi.

Geldikleri yoldan geri dönüp yolun üzerinde kamp kurdular, sabah yola devam ettiklerinde asfalt serinlemişti. Gide gide katranda bir dizi ize geldiler. Birden ortaya çıkmışlardı. Adam çömelip onları inceledi. Geceleyin biri ormandan çıkmış ve eğrimiş yoldan devam etmişti.

Kim? dedi oğlan.

Bilmiyorum. Kim kim ki?

Ona önleri sıra, bir bacağını belli belirsiz sürükleyerek ve zaman zaman, yeniden yola koyulmadan önce kambur kambur, ne vakit yeniden yola koyulacağında kararsız balde, yolda ayağını sürüyerek giderken rastladılar.

Ne yapmamız gerekiyor baba?

Biz iyiyiz. İzleyelim görelim, yeter.

Bir göz atalım, dedi oğlan.

Evet. Bir göz atalım.

Uzun bir süre onu izlediler ama onun temposuyla günü ziyan ediyorlardı ve nihayet yolda oturdu, bir daha ayağa kalkmadı. Oğlan, babasının paltosuna yapıştı. Kimse konuşmadı. Adam arazinin kendi kadar yanmış görünüşlüydü, giysileri kavrulmuştu, karaydı. Gözlerinden biri yanıp kapanmıştı, saçı ise kararmış kafatasının üstünde bitli bir peruk olup çıkmıştı. Onlar geçerken yere baktı. Sanki hata işlemiş gibi. Ayakkabıları telle tutturulmuştu, yol katranı kaplıydı ve orada sessizce oturmuş, paçavralarının üstüne eğilmişti. Oğlan dönüp dönüp arkaya bakıyordu. Baba? diye fısıldadı. Bu adamın nesi var?

Yıldırım çarpmış.

Ona yardım edemez miyiz? Baba?

Hayır. Ona yardım edemeyiz.

Oğlan paltosunu çekiştirip duruyordu. Baba? dedi.

Yapma.

Ona yardım edemez miyiz Baba?

Hayır. Ona yardım edemeyiz. Onun için yapılacak bir şey yok.

Yola devam ettiler. Oğlan ağlıyordu. Arkasına bakıp duruyordu. Tepenin altına indiklerinde adam durdu, ona baktı ve geriye, yolun yukarısına baktı. Yanmış adam düşmüştü, ve o uzaklıktan ne olduğu bile anlaşılmıyordu. Özür dilerim, dedi. Ama ona verecek bir şeyimiz yok. Ona yardımcı olmamızın bir yolu yok. Ona olanlar için üzgünüm ama biz düzeltemeyiz. Bunu biliyorsun, değil mi? Oğlan ayakta durmuş, yere bakıyordu. Başını evet anlamında salladı. Sonra yola devam ettiler ve bir daha geriye bakmadı.

Akşam, ateşlerden donuk bir kükürt ışığı. Yol kenarındaki hendeklerdeki durgun su akanlarla kararmış. Dağlar üstlerine örtü örtmüş. Beton bir köprüden, kül ve sulu çamur yumaklarının akıntıda yavaş yavaş hareket ettiği bir nehri geçtiler. Alazlanmış tahta parçacıkları. Sonunda durdular, geri baktılar ve köprünün altında kamp kurdular.

Cüzdanını, pantolonunda köşe biçimli bir delik açana kadar yanında taşıyıp durmuştu. Sonra bir gün yol kenarına oturup onu çıkardı ve içindekileri teker teker gözden geçirdi. Biraz para, kredi kartı. Ehliyeti. Karısının bir resmi. Hepsini asfalta yaydı. Oyun kartları gibi. Terden kararmış deri parçasını ormana attı ve fotoğrafı elinde tutup oturdu. Sonra onu da yola koydu, ayağa kalktı ve yola devam ettiler.

Sabahleyin kırlangıçların köprünün altında köşelerde yaptıkları balçıktan yuvalara bakarak yattı. Oğlana baktı ama oğlan öte tarafa dönmüştü, nehre doğru bakıyordu.
Yapabileceğimiz hiçbir şey yoktu.
Cevap vermedi.
Ölecek. Elimizdekini paylaşamayız, yoksa biz de ölürüz.
Biliyorum.
Peki, ne zaman gene konuşacaksın benimle?
Şimdi konuşuyorum.
Emin misin?
Evet.
Tamam.
Tamam.

Nehrin karşı kıyısında durup ona seslendiler. Çorak arazide paçavraları içinde çöküк omuzlarıyla hırpani tanrılar. Düşmüş bir tabak gibi çatlak ve kırık yatan bir maden denizinin kurumuş tabanında yürüyüş. Topaklanmış kumlarda yabani ateş patikaları. Figürler uzakta silinip kayboldu. Uyandı ve karanlıkta yattı.

Saatler 1:17'de durdu. Gün ışığı uzun süre kesildi ve ardından bir dizi ufak sarsıntı. Ayağa kalktı ve pencereye gitti. Ne var? dedi kadın. Adam cevap vermedi. Banyoya girdi ve elektrik düğmesine bastı ama cereyan çoktan gitmişti. Pencere camında donuk bir gül rengi ışıldama. Tek dizinin üstüne çöktü ve küveti kapamak için kolu kaldırdı ve sonra da her iki musluğu açılabildiğince açtı. Kapıda geceliğiyle durmuş, pervazı sıkı sıkı tutmuş, bir eliyle karnını kucaklamış. Ne var? dedi kadın. Neler oluyor?

Bilmiyorum.

Niye banyo yapıyorsun?

Yapmıyorum.

O ilk yıllarda bir keresinde çorak bir ormanda uyanmış ve yattığı yerde o acı karanlıkta tepedeki göçmen kuş sürülerini dinlemişti. Dünyanın kilometrelerce üstünde, tıpkı bir kâsenin kenarında birikmiş sinekler kadar duyarsızca tepesinde daireler çizerlerken seslerinin yarı boğulmuş çatlamaları. Gidene kadar onlara iyi yolculuklar diledi. Bir daha asla onları duymadı.

Bir evde, bir yazı masasının gözünde bir deste iskambil bulmuştu ve iskambiller aşınıp eğrilmişti, sineklerin iki tanesi

eksikti ama gene de battaniyelerine sarınıp ateşin ışığında oynadılar bazen. Çocukluk oyunlarının kurallarını hatırlamaya çalıştı. Old Maid. Bir tür Vist. Çoğunu yanlış bildiğinden emindi ve yeni oyunlar uydurdu, onlara uydurulmuş isimler verdi. Anormal Fırtarma ya da Kedikusmuğu. Bazen çocuk ona, kendisi için anı bile olmayan dünya hakkında sorular sorardı. Cevap vermekte zorlanırdı. Geçmiş yoktu. Ne isterdin? Ama onu bunu uydurmayı bıraktı çünkü bunlar da doğru değildi ve kendini kötü hissetmesine yol açıyordu. Çocuğun kendi fantezileri vardı. İşler güneyde nasıl olacak. Başka çocuklar. Bunu dizginlemeye çalışırdı ama gönülden değil. Kim gönülden yapardı ki bunu?

Yapacak şeyler listesi yok. Günün kısmeti kendine. O saat. Daha sonrası yok. Daha sonra bu. İnsanın kalbine yakın tutacağı zarafet ve güzellikteki her şeyin acıda ortak bir kaynağı vardır. Doğumları kederle ve küllerle. Ve, diye fısıldadı uyuyan oğlana. Ben de sana sahibim.

Yoldaki resmi düşündü ve kadını bir şekilde hayatlarında tutmaya çalışması gerektiğini düşündü ama nasıl yapacağını bilemedi. Öksürerek uyandı ve uzaklaştı ki çocuğu uyandırmasın. Karanlıkta bir taş duvarı izleyerek, battaniyesine sarınmış, bir tövbekâr gibi küllere çömelmiş. Ağzına kan tadı gelene kadar öksürdü ve onun adını yüksek sesle söyledi. Belki de uykusunda söylediğini düşündü. Geri döndüğünde oğlan uyanıktı. Özür dilerim, dedi.

Bir şey yok.

Uyu hadi.

Keşke annemle olaydım.

Cevap vermedi. Yorganlarla battaniyelere sarınmış küçük şeklin yanına oturdu. Bir süre sonra dedi ki: Yani keşke ölmüş olsam diyorsun.

Evet.

Böyle söylememelisin.

Söylüyorum ama.

Söyleme. Kötü bir şey böyle demek.

Elimde değil.

Biliyorum. Ama olmalı.

Nasıl yaparım?

Bilmiyorum.

Biz sağ kalanlarız dedi ona, lambanın alevi üzerinden.

Sağ kalanlar mı? dedi kadın.

Evet.

Tanrı adına, neden söz ediyorsun sen? Biz sağ kalanlar değiliz. Biz bir korku filmindeki yürüyen ölüleriz.

Yalvarırım.

Umurumda değil. Ağlasan da umurumda değil. Benim için hiçbir şey ifade etmiyor.

Lütfen.

Kes şunu.

Yalvarıyorum sana. Ne istersen yaparım.

Mesela ne? Çok daha önce yapmalıydım. Silahta iki yerine üç kurşun varken. Aptalmışım. Bütün bunların üzerinden geçtik. Ben kendimi getirmedim bu noktaya. Getirildim. Ve şimdi de işim bitti. Sana söylememeyi bile düşündüm. Belki de en iyisi bu olurdu. İki kurşunun var ve sonra ne? Bizi koruyamazsın. Bizim için öleceğini söylüyorsan ama bunun ne faydası var? Sen olmasan onu ben yanıma alırdım. Alırdım, bilirsin. Doğrusu bu.

Çılgınca şeyler söylüyorsun.

Hayır. Hakikati söylüyorum. Er geç bizi yakalayacaklar ve öldürecekler. Bana tecavüz edecekler. Ona tecavüz edecekler. Bize tecavüz edecekler bizi öldürecekler ve yiyecekler ve sen bununla yüzleşemiyorsun. Onun yerine, olmasını beklersin. Ama ben bekleyemem. Bekleyemem. Orada oturmuş, kurumuş bir asma filizinin narin bir parçasını, sanki ender bulunan ince uzun bir puroymuş gibi tüttürüyordu. Bir tür zarafetle tutarak, diğer eli yukarı kaldırdığı dizlerinin üstünde. Küçük alevin ötesinde onu izledi. Ölümden söz ederdik önceleri, dedi. Artık etmiyoruz. Niye?

Bilmiyorum.

Çünkü artık burada da ondan. Konuşacak bir şey kalmadı.

Ben seni terk etmezdim.

Umurumda değil. Anlamı yok. İstersen beni sadakatsiz bir sürtük olarak kabul edebilirsin. Yeni bir âşık buldum. O senin veremediklerini bana verebilir.

Ölümden âşık olmaz.

Ah evet olur.

Lütfen yapma bunu.

Özür dilerim.

Tek başıma yapamam.

Yapma öyleyse. Ben sana yardımcı olamam. Derler ki kadınlar baktıklarının başına gelecek tehlikelerin rüyasını görürmüş, erkekler de kendi başlarındaki tehlikelerin. Oysa ben hiç rüya görmüyorum. Yapamam mı diyorsun. Yapma öyleyse. Hepsi bu. Çünkü kendi orospu gönlümle işim bitti, hem de biteli hayli zaman oldu. Sen bir tavır almaktan söz ediyorsun ama alınacak tavır yok. Kalbim onun doğduğu gece benden koparılıp alınmıştı, onun için şimdi keder isteme. Yok. Belki de sen bu konuda iyisindir. Gerçi kuşkum var ama kim bilir. Sana söyleyebileceğim tek şey şu ki,

kendin için sağ kalamazsın. Biliyorum, çünkü ben asla buraya kadar gelmezdim. Kimsesi olmayan bir kişiye, idare edecek bir hayaleti çabucak kotarmasını söylemek, iyi bir tavsiye doğrusu. Ona nefes verip yarat ve sevgi sözcükleriyle devam etsin diye kandır. Her hayalet kırıntını teklif et ona, bedeninle zarardan koru. Bana gelince, tek umudum ebedi hiçlik ve bütün kalbimle umut ediyorum bunu.

Adam cevap vermedi.

Tartışmıyorsun, çünkü tartışacak bir şey yok.

Ona veda eder misin?

Hayır. Etmem.

Sadece sabaha kadar bekle. Lütfen.

Gitmem gerek.

Kadın kalkmıştı bile.

Tanrı aşkına, kadın. Ne diyeceğim ona?

Sana yardım edemem.

Nereye gidiyorsun? Görmüyorsun bile.

Görmeme gerek yok.

Adam ayağa kalktı. Sana yalvarıyorum, dedi.

Hayır, kalmam. Kalamam.

Gitmişti ve soğukluğu da onun son armağanıydı. Bunu bir obsidiyen tanesiyle yapabilirdi. Ona kendisi öğretmişti. Çelikten keskin. Kenarı atom kalınlığında. Ve haklıydı. Tartışacak bir şey yoktu. Bir tımarhane duvarına zincirle bağlanmış filozofların içtenliğiyle, kendi kendini yok etmenin lehine ve aleyhine noktaları tartışarak oturdukları yüzlerce gece. Sabahleyin oğlan hiçbir şey dememişti ve eşyalarını toplayıp yola koyulmaya hazır olduklarında dönüp kamp yerine bakmış ve şöyle demişti: Gitti, değil mi? Ve o da demişti ki: Evet, gitti.

Her zaman öyle kasıtlı, en acayip şeylere bile pek az şaşırarak. Kendi sonuna varmak için kusursuzca evrilmiş bir yaratı. Pencerede oturur ve mum ışığında ropdöşambrlarıyla bir geceyarısı yemeği yerken, uzaktaki şehirlerin yanışını izlemişlerdi. Birkaç gece sonra kadın yatakların da, kuru pilli bir lambanın ışığında doğum yaptı. Eldivenler bulaşık yıkamak içindir. Başın küçük tepesinin olmayacak görünümü. Yol yol kanla ve düz siyah saçlarla çizili. Kokmuş ilk dışkı. Kadının çığlıkları onun için bir anlam taşımıyordu. Pencerenin gerisinde sadece artan soğuk, ufuktaki ateşler. Öylesine çiğ ve çıplak olan cılız kırmızı vücudu yüksekte tutmuş ve mutfak makasıyla kordonu kesmiş ve oğlunu bir havluya sarmıştı.

Arkadaşın var mıydı hiç?

Evet. Vardı.

Çok mu?

Evet.

Onları hatırlıyor musun?

Evet. Onları hatırlıyorum.

Ne oldu onlara?

Öldüler.

Hepsi mi?

Evet. Hepsi.

Onları özlüyor musun?

Evet. Özlüyorum.

Nereye gidiyoruz?

Güneye gidiyoruz.

Tamam.

Bütün gün uzun kara yoldaydılar, kısıtlı erzaklarından tedbirli bir şekilde yemek için öğleden sonra durdular. Oğlan

çıkından kamyonunu aldı, bir sopayla küle yollar çizdi. Kamyon yavaş yavaş yürüdü. Oğlan kamyon sesleri çıkardı. Gün adeta ılıktı, çıkınlarını başlarının altına koyup yapraklarda uyudular.

Bir şey onu uyandırdı. Yan döndü ve yattığı yerde dinledi. Başını yavaşça kaldırdı, tabanca elindeydi. Aşağı, oğlana baktı ve yeniden dönüp yola baktığında içlerinden ilki görüş alanına giriyordu bile. Tanrım, diye fısıldadı. Uzandı ve gözlerini yoldan ayırmadan, oğlanı silkeledi. Kapüşonlu başlarını o yandan o yana çevirerek, külde ayaklarını sürüye sürüye geldiler. Bazıları filtreli maskeler takmıştı. Biri biyolojik tehlike giysisi giyiyordu. Lekeli ve pis. Ellerinde sopalar, boru parçaları ile omuzları çöküк yürüyorlardı. Öksürerek. Sonra yolda onların arkasında dizel kamyona benzeyen bir ses duydu. Çabuk, diye fısıldadı. Çabuk. Tabancayı kemerine koydu ve oğlanı kavradı, arabayı ağaçlar arasından çekip, kolay kolay görünmeyeceği bir yerde devirdi. Oğlan korkudan donup kalmıştı. Onu kendine çekti. Bir şey yok, dedi. Koşmamız gerekiyor. Arkaya bakma. Hadi.

Sırt çantalarını omzuna attı ve ufalanan eğrelti otlarını yararak koştular. Oğlan dehşete kapılmıştı. Koş, diye fısıldadı. Koş. Geriye baktı. Kamyon gürleyerek görüş alanına girmişti. Adamlar arka koltukta ayakta durmuş dışarı bakıyordu. Oğlan düştü, adam onu çekip kaldırdı. Bir şey yok, dedi. Hadi.

Ağaçların arasından bir hendek ya da bir yarık olduğunu düşündüğü bir şey görebiliyordu ve yabani otların arasın-

dan eski bir şoseye çıktılar. Kül yığınları arasından görünen çatlamış çimento tabakaları. Oğlanı aşağı çekti ve setin altına çömeldiler, soluk soluğaydılar. Yolda Tanrı bilir neyle çalışan dizel motorunu duyabiliyorlardı. Bakmak için yükseldiğinde, yolda ilerleyen kamyonun sadece tepesini görebildi. Kamyonun arkasında ayakta duran adamlar, kimilerinin tüfeği var. Kamyon geçip gitti, siyah dizel duman ormanda halkalar çizdi. Motorun sesi kulağa berbat geliyordu. Devir atlıyor ve tekliyordu. Sonra durdu.

Olduğu yere çöktü ve elini başının üstüne koydu. Tanrım, dedi. Zımbırtının çıngırdadığını duyup durmuş olabilirler. Sonra sadece sessizlik. Tabanca elindeydi, kemerinden çekişini hatırlamıyordu bile. Adamların konuştuğunu duyuyordu. Kaportayı açtıklarını ve kaldırdıklarını duydu. Kolu oğlana dolanmıştı. Şişşt, dedi. Şişşşt. Bir süre sonra kamyonun yeniden çalıştığını duydular. Gemi gibi hantal hantal gidiyor, çatırdıyordu. Çalışmaya başlaması için itmekten başka çareleri yoktu ve o yokuşta çalıştıracak kadar hızlı gidemezlerdi. Birkaç dakika sonra öksürdü, kafa tuttu ve genç durdu. Bu kez bakmak için başını kaldırdığında, altı metre ötede içlerinden biri durmuş kemerinin tokasını çözüyordu. İkisi de donup kaldı.

Tabancanın tetiğini çekti, adama tuttu, adam ise bir eli yanında duruyordu, giydiği pis buruşmuş boya maskesi nefesiyle içeri dışarı girip çıkıyordu.

Yaklaşmaya devam et.

Adam yola baktı.

Dönüp oraya bakma. Bana bak. Seslenirsen ölürsün.

Bir eliyle kemerini tutarak öne geldi. Kemerdeki delikler zayıflamasının ilerleyişini gösteriyordu ve bir taraftaki derinin, bıçağının keskin ucunun bilendiği yerde verniklenmiş bir hali vardı. Yol ayrımına adım attı ve silaha baktı ve oğlana baktı. Gözleri yoğun kirliliği yakaladı ve derine daldı. Bir kafatasının içinde, göz deliklerinden dışarı bakan bir hayvan gibi. Alttan bahçe makaslarıyla kare olarak kesilmiş bir sakalı, boynunda da kuşların görünüşleri hakkında eksik bilgilendirilmiş biri tarafından yapılmış bir kuş dövmesi vardı. Zayıftı, sırım gibiydi, raşitikti. Pis mavi iş tulumu giymiş ve önünde yok olup gitmiş bir firmanın işlendiği logosu olan siyah bir şapka takmıştı.

Nereye gidiyorsunuz?

Sıçacaktım.

Kamyonla nereye gidiyorsunuz.

Bilmiyorum.

Ne demek bilmiyorum? Çıkar şu maskeyi.

Maskeyi başından çekip çıkardı, elinde maskeyle durdu.

Bilmiyorum demek, dedi.

Nereye gittiğini bilmiyor musun?

Hayır.

Kamyon neyle çalışıyor.

Dizel yakıt.

Ne kadar var.

Kasada üç tane elli beş galonluk varil var.

O silahlar için cephaneniz var mı?

Yola doğru döndü.

Sana arkaya bakma demiştim.

Ha. Cephanemiz var.

Nereden aldınız?

Bulduk.

Yalan söylüyorsun. Ne yiyorsunuz.

Ne bulursak.

Ne bulursanız.

Evet. Oğlana baktı. Ateş etmeyeceksin, dedi.

Sana öyle geliyor.

İki kurşunun var, hepsi bu. Belki de bir. Ateş ettiğini duyarlar hem.

Evet onlar duyar. Ama sen duymayacaksın.

Nereden çıkardın bunu?

Çünkü kurşun, sesten hızlı gider. Daha duymadan beyninin içinde olacak. Onu duyman için bir ön lobun ve adları colliculus ve temporal gyrus olan şeyler olmalı. Onlara da artık sahip olmayacaksın. Çorba olacaklar, o kadar.

Doktor musun sen?

Ben hiçbir şey değilim.

Yaralı bir adamımız var. Vakit harcadığına değer.

Sana geri zekâlı gibi mi görünüyorum?

Nasıl göründüğünü bilmiyorum.

Niye ona bakıyorsun?

Canım nereyi isterse oraya bakabilirim.

Hayır, bakamazsın. Eğer ona bir daha bakarsan, seni vururum.

Oğlan iki eli de başının üstünde oturmuş dirsek ve bileğinin arasından bakıyordu.

Bahse girerim ki bu oğlan açtır. Niye hepiniz kamyona gelmiyorsunuz? Yiyecek bir şeyler almaya. Bu kadar taş kafalı olmana gerek yok.

Yiyecek bir şeyin yok. Hadi gidelim.

Nereye gidelim?

Hadi gidelim.

Ben hiçbir yere gitmiyorum.

Gitmiyor musun?

Hayır. Gitmiyorum.

Seni öldürmeyeceğimi sanıyorsun ama yanılıyorsun. Ama ben bunun yerine seni bu yolda bir buçuk kilometre kadar götürüp sonra da serbest bırakmak isterim. Bize bu kadar avantaj yeter. Bizi bulamazsınız. Ne tarafa gittiğimizi bile bilemezsiniz.

Ne düşünüyorum biliyor musun?

Ne düşünüyorsun.

Bence sen korkaksın.

Kemeri bıraktı, ucunda sallanan eşya ile şoseye düştü. Bir matara. Çadır bezinden eski bir ordu torbası. Bıçak için bir deri kılıf. Kafasını kaldırdığında yol faresi bıçağı elinde tutuyordu. Sadece iki adım atmıştı ama neredeyse onunla çocuk arasındaydı.

Onunla ne yapacağını sanıyorsun?

Cevap vermedi. Karşısındaki büyük bir adamdı ama o da çok hızlıydı. Daldı ve oğlanı yakaladı, yuvarlandı ve onu göğsüne bastırmış, bıçak adamın boğazında ayağa kalktı. Adam zaten yere düşmüştü, onunla birlikte savruldu, tabancayı hedefe yöneltti, yaklaşık iki metrelik mesafeden her iki dizinde dengelenmiş iki elini de kullanabilecek durumda ateş etti. Adam hemen sırtüstü düştü, alnındaki delikten kan kabarcıklanarak. Oğlan yüzünde hiçbir ifade olmaksızın kucağında yatıyordu. Tabancayı kemerine itti, sırt çantasını omuzuna vurdu, oğlanı tutup kaldırdı, onu çevirdi ve başının üstüne yükseltip omuzlarına oturttu ve eski şoseden deli gibi bir koşu kopardı, oğlanın dizlerini tutmuştu, oğlan onun alnına yapışmıştı, kanla kaplı ve taş gibi dilsizdi.

Ormanda, ortadan kaybolmuş yolun neredeyse ortadan kaybolmuş bir dereyi kestiği eski demir bir köprüye geldiler. Öksürmeye başlıyordu ve bunu yapacak soluğu da yoktu pek. Şoseden çıktı, ormana daldı. Geri döndü ve soluk soluğa durup dinlemeye çalıştı. Hiçbir şey duymadı. Beş yüz metre kadar daha sendeledi ve sonunda dizleri üstüne çöktü, oğlanı küllerle yaprakların üzerine bıraktı. Yüzündeki kanı sildi ve sarıldı ona. Bir şey yok, dedi. Bir şey yok.

Karanlık inerken uzun soğuk gecede onları sadece bir kez duydu. Oğlana sıkı sıkı sarıldı. Boğazında hiç gitmeyen bir öksürük vardı. Oğlan paltosunun içinde öyle narin ve zayıftı ki, it gibi titriyordu. Yapraklardaki ayak sesleri durdu. Sonra harekete geçtiler. İkisi de hiç konuşmadı, birbirine seslenmedi, böyle daha da tekinsiz bir hal aldı. Sonunda karanlık çökünce, demir gibi soğuk etkisini göstermeye başladı, oğlan artık şiddetli bir şekilde sarsılarak titriyordu. Kasvetin arkasından ay falan yükselmedi ve gidecek hiçbir yer yoktu. Pakette tek bir battaniyeleri vardı ve onu çıkardı, oğlanı örttü, parkasının fermuarını açıp oğlanı kendine yapıştırdı. Orada uzun bir süre yattılar ama donuyorlardı ve sonunda adam ayağa kalktı. Hareket etmem gerek, dedi. Öyle burada yatmakla olmaz. Etrafa baktı ama görecek bir şey yoktu. Derinliği ya da boyutu olmayan bir karanlığa doğru konuştu.

Ormanda sendeleyerek yürürlerken oğlanın elini tuttu. Diğer elini önüne doğru uzatmıştı. Gözleri yumulu halde de daha kötü göremezdi. Oğlan battaniyeye sarılıydı, ona asla

düşürmemesini söylemişti çünkü bir daha asla bulamazlardı. Kucakta gitmek istiyordu ama adam ona hareket etmeyi sürdürmesi gerektiğini söyledi. Gece boyu sendelediler ve düştüler ormanda ve şafaktan çok önce oğlan düştü, bir daha da kalkmadı. Adam onu kendi parkasına sardı, sonra battaniyeye sardı ve ona sarılmış halde oturdu, öne arkaya sallanarak. Revolverde tek bir kurşun. Gerçekle yüz yüze gelmeyeceksin. Gelmeyeceksin.

Gün niyetine geçen isteksiz ışıkta oğlanı yaprakların üzerine koydu ve oturup ormanı inceledi. Biraz daha ışık olunca kalktı ve yürüyerek açık hava kamplarının çevresinde küllerin arasındaki kendi varla yok izleri dışında bir işaret aradı, bulamadı ama. Geri döndü, oğlanı kaldırdı. Gitmemiz gerek, dedi. Oğlan düşmüş bir halde oturdu, yüzü bomboştu. Kir saçında kurumuştu, yüzü de kirden çizgi çizgiydi. Konuş benimle, dedi adam, ama oğlan konuşmadı.

Ayakta duran ölü ağaçlar arasından doğuya gittiler. Eski bir ahşap evin önünden geçtiler ve bir toprak yolun öbür yanına geçtiler. Temizlenmiş bir parça arazi, belki de vaktiyle bir kamyon parkı. Zaman zaman durup dinleyerek. Görünmeyen güneş hiç gölge yapmıyordu. Beklemedikleri anda yola geldiler ve adam bir eliyle oğlanı durdurdu, cüzzamlılar gibi yol kenarındaki hendekte çömelip dinlediler. Rüzgâr yok. Ölüm sessizliği. Bir süre sonra kalktı ve yola çıktı. Dönüp oğlana baktı. Gel, dedi. Oğlan da yola çıkınca adam kamyonun gittiği yönde, küldeki izleri gösterdi parmağıyla. Oğlan battaniyeye sarınmış, durmuş yere bakıyordu.

Kamyonu yeniden çalıştırıp çalıştırmadıklarını bilmesinin imkânı yoktu. Ne kadar süreyle pusuda yatmaya istekli olacaklarını bilmesinin de. Çantayı sırtından aşağı parmağıyla indirdi ve açtı. Yemek yememiz gerek, dedi. Aç mısın?
Oğlan başını hayır anlamına iki yana salladı.

Hayır. Tabii ki değilsin. Plastik su şişesini çıkardı, vidalı kapağını açtı ve uzattı ve oğlan da şişeyi aldı, durup içti. Şişeyi indirdi, nefeslendi ve yolda oturdu ve bağdaş kurdu ve yeniden içti. Sonra şişeyi geri verdi ve adam içti, kapağını yeniden taktı ve çantanın içinde bir şeyler arandı. Bir teneke beyaz fasulye yediler, sırayla birbirlerine vererek ve adam boş tenekeyi ormana attı. Sonra yeniden yola koyuldular.

Kamyon insanları yolun üstüne kamp kurmuştu. Ateş yakmışlardı ve erimiş katrana kavrulmuş tahta takozları yapışmıştı, kül ve kemiklerle birlikte. Çömeldi ve elini katranın üstüne tuttu. Hafif bir ılıklık geliyordu. Ayağa kalktı, yoldan aşağı baktı. Sonra oğlanı yanına alıp ormana girdi. Burada beklemeni istiyorum, dedi. Ben uzakta olmayacağım. Seslenirsen seni duyabileceğim.

Beni de al yanına, dedi oğlan. Ağladı ağlayacak gibiydi.

Hayır. Burada beklemeni istiyorum.

Lütfen, baba.

Kes şunu. Ne dediysem onu yap. Silahı al.

Silahı istemiyorum.

Sana istiyor musun diye sormadım. Al diyorum.

Ormanın içinden, arabayı bıraktıkları yere yürüdü. Hâlâ orada duruyordu ama talan edilmişti. Almadıkları birkaç şey yaprakların içine dağılmıştı. Birkaç kitap ve oğlanın oyuncakları. Eski ayakkabıları ile paçavra halinde giysiler. Arabayı doğrultttu, oğlanın şeylerini içine koydu ve sürerek yola çıkardı. Sonra da geri döndü. Orada bir şey yoktu. Yapraklarda kurumuş kan kopkoyu renkte. Oğlanın sırt çantası gitmişti. Geri dönünce kemiklerle deriyi üzerinde taşlarla yığın haline getirilmiş buldu. Bir bağırsak havuzu. Ayakkabısının ucuyla kemikleri iteledi. Kaynatılmışa benziyorlardı. Tek giysi parçası yoktu. Karanlık yeniden iniyordu ve çok soğuktu, döndü ve oğlanı bıraktığı yere gitti, çömelerek kollarını ona sardı ve sıkı sıkı tuttu.

Arabayı ormandan eski yola kadar ittiler ve sonra onu orada bıraktılar, yol boyunca güneye yöneldiler, karanlık basmadan acele ile giderek. Oğlan öyle yorgundu ki sendeliyordu ve adam onu kucağına aldı, omzuna attı, devam ettiler. Köprüye geldiklerinde neredeyse hiç ışık kalmamıştı. Oğlanı aşağı indirdi, kıyı boyunca yollarını hissederek yürüdüler. Köprünün altında çakmağını çıkardı ve titreşen ışığıyla toprağı taradı. Dereden sürüklenmiş kum ve çakıllar. Sırt çantasını yere koydu, çakmağı kaldırdı ve oğlanı omuzlarından tuttu. Karanlıkta onu hayal meyal seçebiliyordu. Burada beklemeni istiyorum, dedi. Odun aramaya gidiyorum. Ateş yakmamız gerek.

Korkuyorum.

Biliyorum. Ama birazcık ötede olacağım, seni duyabilirim, onun için korkarsan çağır beni, hemencecik gelirim.

Sahiden korkuyorum.

Ne kadar çabuk gidersem o kadar çabuk dönerim ve ateş

yakarız, sen de artık korkmazsın. Uzanma. Uzanırsan uyuyakalırsın ve o zaman sana seslenirsem cevap vermezsin ve ben de seni bulamam. Anladın mı?

Oğlan cevap vermedi. Tam çileden çıkmasına ramak kalmıştı ki, karanlıkta evet anlamına başını salladığını fark etti. Tamam, dedi. Tamam.

Kıyıdan yukarı, ormana, elleri önünde tutarak tırmandı. Her yerde odun vardı, ölü ana dallarla dallar toprağa dağılmıştı. Ayağını sürüyerek aralarında dolaşıp tekmeyle bir yığın yaptı ve bir kucak dolusu olduğunda eğildi, onları kucağına aldı ve oğlana seslendi, oğlan cevap verdi, o da ona köprünün yolunu tarif etti. O sopaları bıçağıyla tıraşlayıp bir küme oluştururken, oğlan da küçük dalları elleriyle kırdı. Adam çakmağı cebinden çıkarıp çarkına başparmağıyla dokundu. Çakmakta benzin kullanıyordu, zayıf bir mavi alevle yanınca adam eğildi ve tutuşan dalları eşerken, alevlerin dallar arasından yukarılara doğru tırmanışını izledi. Biraz daha odun ekledi ve eğilip küçük alazın temeline yavaşça üfledi ve odunları elleriyle düzeltip ateşe biraz biçim verdi.

Ormana iki kez daha gitti ve köprüye kucak dolusu funda ile dal sürükledi, onları kenara itti. Biraz uzaktan bile ateşin parıltısını görüyordu ama diğer yoldan görünebileceğini zannetmiyordu. Köprünün altında kayalar arasında koyu renk bir durgun su havuzu seçebiliyordu. Meyilli bir buz çıkıntısı. Köprüde durdu ve son odun yığınını aşağı itti, nefesi ateş ışığının parıltısında beyazdı.

Kumda oturdu ve sırt çantasının envanterini çıkardı. Dürbün. Neredeyse dolu yarım çeyrek litrelik benzin. Su şişesi. Bir kerpeten. İki kaşık. Her şeyi sırayla dizdi. Yiyecek olarak beş küçük konserve vardı, bir sosis konservesi ile bir mısır konservesi seçti, bunları küçük ordu konserve açacağı ile açtı ve ateşin kenarına koydu, etiketlerin yanıp kıvrılışını izleyerek oturdular. Mısırın buharı çıkmaya başlayınca kerpetenle tenekeleri ateşin üzerinden aldı, kaşıklarıyla üzerlerine eğildiler, yavaş yavaş yediler. Uykudan oğlanın başı düşüyordu.

Yemek bitince oğlanı köprünün altındaki çakıl bariyere çıkardı ve bir sopa ile ince kıyı buzunu itti, o oğlanın yüzü ile saçını yıkarken dizleri çöküp durdular. Su öyle soğuktu ki oğlan ağlıyordu. Çakılda ilerleyerek temiz su buldular ve saçını yeniden elinden geldiği kadar iyi yıkadı, ancak oğlan suyun soğukluğundan inlemeye başlayınca durdu. Onu battaniye ile kuruladı, derenin ötesindeki ağaç kütükleri çitinde köprünün temelinin gölgesine vururken, ışığın parıltısında diz çökerek. Bu benim çocuğum, dedi. Saçından ölü bir adamın beynini yıkıyorum. Bu benim işim. Sonra onu battaniyeye sardı ve ateşe taşıdı.

Oğlan sallanarak oturuyordu. Adam alevlere devrilmesin diye onu izliyordu. Onun kalçaları ile omuzları için uyuyacağı yerde kumda delikler açtı ve ateşin önünde kurutmak için saçını karıştırırken ona sarılıp oturdu. Bütün bunlar çok eskilerdeki kutsal yağ sürme törenleri gibiydi. Öyle ol-

sun. Gelenekleri geri çağır. Hiçbir şeyin varolmadığı yerde havadan törenler inşa et ve onların üstüne üfle.

Gece soğukla uyandı ve doğruldu, ateş için biraz daha odun kırdı. Kömürlerde akkor turuncusuyla yanan koca dallar. Alevleri üfleyerek onlara hayat verdi ve odunları yığdı ve bağdaş kurmuş halde köprünün taş ayaklığına dayanarak oturdu. Harçsız üstüste yığılmış ağır kireçtaşı bloklar. Tepedeki demirler pastan kahverengi olmuştu, çekiçle dövülmüş perçinler, tahta ray altlıkları ve çapraz payandalar. Oturduğu kum temas ettiğinde ılıktı ama ateşin ötesindeki gece soğuktan keskinleşmişti. Ayağa kalktı, köprünün altından yeni odunlar sürükledi. Durup dinledi. Oğlan kıpırdamadı. Yanına oturdu ve soluk, karmakarışık saçlarını okşadı. Altın kadeh, bir tanrıyı konuk etmek için uygun. Lütfen bana hikâyenin nasıl bittiğini söyleme. Köprünün berisindeki karanlığa tekrar baktığında kar yağıyordu.

Yakacakları bütün odunlar küçük parçalardı, ateş de olsun olsun bir saat ya da biraz daha fazla giderdi. Fundalıkların geri kalanını köprünün altına sürükledi ve dalların üstüne basıp onları boyuna çatlatarak kırdı. Gürültünün oğlanı uyandırabileceğini düşündü ama uyandırmadı. Islak tahta alevlerde tıslադı, kar yağmaya devam etti. Sabahleyin yolda iz olup olmadığını göreceklerdi. Bir yıldan uzun süredir oğlan dışında konuştuğu tek insan, bu öldürdüğüydü. Nihayet erkek kardeşim. O soğuk ve kıpır kıpır gözlerdeki sürüngence hesaplar. Kurşuni renkte, çürüyen dişler. İnsan eti ile yapış yapış. Her kelimesiyle dünyayı bir yalan haline getirmiş. Yeniden uyandığında kar durmuştu, grenli şafak

köprünün berisindeki çıplak ormanlık araziyi biçimlendiriyordu, ağaçlar kara karşı siyahtı. Elleri dizlerinin arasında kıvrılmış yatıyordu, kalkıp oturdu, ateşi yaktı ve korlara bir pancar konservesi oturttu. Oğlan yerde kıvrılmış yatıyor, onu izliyordu.

Yeni kar bütün ormanda yağdığı yeri anca kaplamıştı, dalların arasında yaprakların çanağında, hepsi şimdiden külle kurşunileşmiş. Arabayı bıraktıkları yere kadar yürüdüler, sırt çantasını içine koydu ve arabayı itti. Hiç iz yok. Durup kusursuz sessizliği dinlediler. Sonra da kurşuni renkte sulu çamurun içinden yola koyuldular, oğlan eller cepte, yanındaydı.

Bütün gün zahmetle yürüdüler, oğlan suskundu. Öğleden sonra sulu çamur yolda erimişti, akşama da kurumuştu. Durmadılar. Kaç kilometre? On beş, on sekiz. Bir nalburda buldukları dört büyük çelik conta ile yolda halka atma oyunu oynarlardı ama her şey gibi bunlar da gitmişti. O gece dar ve derin bir koyakta kamp kurdular ve küçük taş bir kayalığın önünde ateş yakarak son konservelerini yediler. Oğlanın en sevdiği şey, domuz eti ve fasulye olduğu için onu bir kenara ayırmışlardı. Kömürde yavaş yavaş kaynamasını izlediler, adam konserve tenekesini kerpetenle aldı, sessizce yediler. Boş konserveyi suda yıkadı, içsin diye oğlana verdi, işte bu. Daha dikkatli olmalıydım, dedi.
Oğlan cevap vermedi.
Benimle konuşmalısın.
Tamam.

Kötü adamların neye benzediğini bilmek istiyordun. Artık biliyorsun. Gene olabilir. Benim işim, sana göz kulak olmak. Ben Tanrı tarafından bu iş için görevlendirildim. Sana dokunan herkesi öldürürüm. Anlıyor musun?

Evet.

Orada, battaniyesinin içinde kukuletası başında, oturuyordu. Biraz sonra kafasını kaldırdı. Biz hâlâ iyi adamlar mıyız? dedi.

Evet. Biz hâlâ iyi adamlarız.

Ve hep öyle olacağız.

Evet. Hep öyle olacağız.

Tamam.

Sabahleyin koyaktan çıktılar ve yeniden yolda yürümeye başladılar. Yolun kenarındaki bir kamıştan oğlana bir flüt oymuştu, paltosundan çıkarıp ona verdi. Oğlan tek kelime etmeden aldı. Bir süre sonra geride kaldı ve bir süre sonra, adam onun çaldığını duyuyordu. Gelecek çağ için biçimi olmayan bir müzik. Ya da belki harabesinin tülleri arasından çağrılmış, yerkürenin son müziği. Adam döndü, ona baktı. Dikkatini tamamen vermiş gitmişti. Arkasındaki oyuncuların hepsinin kurtlar tarafından alınıp götürüldüğünü bilmeyen ve bir köyde gezginci bir gösterinin gelişini ilan eden hüzünlü ve yalnız, bebekken başkası ile değiştirilmiş bir çocuk gibi göründüğünü düşündü.

Bir dağın sırtına bağdaş kurarak oturdu, dürbünle aşağıdaki vadiye baktı. Bir nehrin durgun dökülen şekli. Bir değirmenin istif edilmiş koyu renk tuğlaları. Arduvaz çatılar. De-

mir çemberlerle bağlanmış eski ahşap bir su kulesi. Duman yok, hayat belirtisi yok. Dürbünü indirdi ve oturup izlemeyi sürdürdü.

Ne görüyorsun? dedi oğlan..

Hiç.

Dürbünleri uzattı. Oğlan kayışı boynuna attı, dürbünü gözüne tuttu ve ayarladı. Etraflarındaki her şey öyle hareketsizdi ki.

Duman görüyorum, dedi.

Nerede.

O binaları geçince.

Hangi binalar?

Oğlan dürbünü geri verdi ve adam yeniden odakladı. En soluğundan bir tutam. Evet, dedi. Görüyorum.

Ne yapmamız gerekiyor, baba?

Bence bir bakmalıyız. Sadece ihtiyatlı olmak gerekir. Eğer bir komünse, barikatları vardır. Ama sadece mülteciler de olabilir.

Bizim gibi.

Evet. Bizim gibi.

Ya kötü adamlarsa?

Bir risk almak zorundayız. Yiyecek bir şey bulmamız gerek.

Arabayı ormanda bıraktılar, bir demiryolu rayından geçip, ölü sarmaşıklar arasından dik bir kıyıdan indiler. Adam tabancayı elinde taşıyordu. Yamacımdan ayrılma, dedi. Oğlan öyle yaptı. Sokaklarda istihkâm eri gibi ilerliyorlardı. Her seferinde bir blok. Havada hafif bir odundumanı kokusu. Bir mağazada beklediler ve sokağı izlediler ama hiçbir şey

hareket etmiyordu. Çöpleri ve molozları taradılar. Dolap çekmeceleri çekilip yere konmuş, kâğıtlar ve kabarmış karton kutular. Hiçbir şey bulamadılar. Mağazaların hepsi yıllar öncesinden talan edilmiş, pencerelerinin çoğunun camı gitmişti. İçerisi neredeyse görünmeyecek kadar karanlıktı. Bir asansörün çıkıntılı çelik merdivenlerini tırmandılar, oğlan elinden tutuyordu. Bir askıda asılı birkaç tozlu takım elbise. Ayakkabı bakındılar ama yoktu. Çerçöpü eşelediler ama onların işine yarayacak hiçbir şey yoktu. Geri döndüklerinde takım elbise ceketlerini askılarından kaydırdı, silkeledi ve kolunun üstüne katladı. Gidelim, dedi.

Gözlerinden kaçmış olabilecek bir şey vardır diye düşünmüştü ama yoktu. Bir yiyecek mağazasının raflar arasındaki geçitlerinde çöpleri tekmelediler. Eski ambalajlar ve kâğıtlar ve ebedi kül. Raflarda vitamin aradı. Yürüyerek içine girilen türde bir soğutucunun kapısını açtı ama karanlıktan ölülerin ekşi iğrenç kokusu fışkırınca çabucak kapattı yeniden. Sokakta durdular. Kurşuni gökyüzüne baktı. Nefeslerinin soluk tüyü. Oğlan bitkin düşmüştü. Onu elinden tuttu. Biraz daha bakınmamız gerek dedi. Bakmaya devam etmemiz gerek.

Kasabanın kıyısındaki evler de daha fazla bir şey sunmadı. Bir mutfağın arka basamaklarından çıkıp dolapları tek tek aradılar. Dolap kapılarının hepsi açıktı. Bir teneke kabartma tozu. Orada durup ona baktı. Yemek odasındaki bir büfenin çekmecelerini aradılar. Oturma odasına girdiler. Düşmüş duvar kâğıdı tomarları, kadim evraklar gibi yerde yatıyordu. Oğlanı basamaklarda ceketleri tutarken bırakıp yukarı çıktı.

mir çemberlerle bağlanmış eski ahşap bir su kulesi. Duman yok, hayat belirtisi yok. Dürbünü indirdi ve oturup izlemeyi sürdürdü.

Ne görüyorsun? dedi oğlan..

Hiç.

Dürbünleri uzattı. Oğlan kayışı boynuna attı, dürbünü gözüne tuttu ve ayarladı. Etraflarındaki her şey öyle hareketsizdi ki.

Duman görüyorum, dedi.

Nerede.

O binaları geçince.

Hangi binalar?

Oğlan dürbünü geri verdi ve adam yeniden odakladı. En soluğundan bir tutam. Evet, dedi. Görüyorum.

Ne yapmamız gerekiyor, baba?

Bence bir bakmalıyız. Sadece ihtiyatlı olmak gerekir. Eğer bir komünse, barikatları vardır. Ama sadece mülteciler de olabilir.

Bizim gibi.

Evet. Bizim gibi.

Ya kötü adamlarsa?

Bir risk almak zorundayız. Yiyecek bir şey bulmamız gerek.

Arabayı ormanda bıraktılar, bir demiryolu rayından geçip, ölü sarmaşıklar arasından dik bir kıyıdan indiler. Adam tabancayı elinde taşıyordu. Yamacımdan ayrılma, dedi. Oğlan öyle yaptı. Sokaklarda istihkâm eri gibi ilerliyorlardı. Her seferinde bir blok. Havada hafif bir odundumanı kokusu. Bir mağazada beklediler ve sokağı izlediler ama hiçbir şey

hareket etmiyordu. Çöpleri ve molozları taradılar. Dolap çekmeceleri çekilip yere konmuş, kâğıtlar ve kabarmış karton kutular. Hiçbir şey bulamadılar. Mağazaların hepsi yıllar öncesinden talan edilmiş, pencerelerinin çoğunun camı gitmişti. İçerisi neredeyse görünmeyecek kadar karanlıktı. Bir asansörün çıkıntılı çelik merdivenlerini tırmandılar, oğlan elinden tutuyordu. Bir askıda asılı birkaç tozlu takım elbise. Ayakkabı bakındılar ama yoktu. Çerçöpü eşelediler ama onların işine yarayacak hiçbir şey yoktu. Geri döndüklerinde takım elbise ceketlerini askılarından kaydırdı, silkeledi ve kolunun üstüne katladı. Gidelim, dedi.

Gözlerinden kaçmış olabilecek bir şey vardır diye düşünmüştü ama yoktu. Bir yiyecek mağazasının raflar arasındaki geçitlerinde çöpleri tekmelediler. Eski ambalajlar ve kâğıtlar ve ebedi kül. Raflarda vitamin aradı. Yürüyerek içine girilen türde bir soğutucunun kapısını açtı ama karanlıktan ölülerin ekşi iğrenç kokusu fışkırınca çabucak kapattı yeniden. Sokakta durdular. Kurşuni gökyüzüne baktı. Nefeslerinin soluk tüyü. Oğlan bitkin düşmüştü. Onu elinden tuttu. Biraz daha bakınmamız gerek dedi. Bakmaya devam etmemiz gerek.

Kasabanın kıyısındaki evler de daha fazla bir şey sunmadı. Bir mutfağın arka basamaklarından çıkıp dolapları tek tek aradılar. Dolap kapılarının hepsi açıktı. Bir teneke kabartma tozu. Orada durup ona baktı. Yemek odasındaki bir büfenin çekmecelerini aradılar. Oturma odasına girdiler. Düşmüş duvar kâğıdı tomarları, kadim evraklar gibi yerde yatıyordu. Oğlanı basamaklarda ceketleri tutarken bırakıp yukarı çıktı.

Her şey rutubet ve çürümüşlük kokuyordu. İlk yatak odasında boynuna kadar çekilmiş örtülerle kurumuş bir ceset vardı.Yastıkta çürümüş saç kalıntıları. Alt ucundan tutup battaniyeyi yataktan çekti, silkeledi, katlayıp kolunun altına koydu. Çalışma masaları ile dolapları aradı. Tel bir askıda yazlık bir elbise. Hiçbir şey. Merdivenden aşağı indi. Hava kararıyordu. Oğlanın elini tuttu ve ön kapıdan sokağa çıktılar.

Tepenin üstünde döndü ve kasabayı inceledi. Karanlık hızla iniyordu. Karanlık ve soğuk. Ceketlerden ikisini oğlanın omuzuna koydu, onu parkasıyla falan yuttular.

Sahiden açım, baba.

Biliyorum.

Eşyalarımızı bulabilecek miyiz?

Evet. Nerede olduğunu biliyorum.

Ya birisi bulursa?

Bulamayacaklar.

Umarım bulamazlar.

Bulmayacaklar. Gel hadi.

O neydi?

Ben bir şey duymadım.

Dinle.

Hiçbir şey duymuyorum.

Dinlediler. Uzaklarda bir köpeğin havladığını duydu. Döndü ve kararmakta olan kasabaya baktı. Köpek, dedi.

Köpek mi?

Evet.

Nereden geldi?
Bilmiyorum.
Onu öldürmeyeceğiz, değil mi baba?
Hayır. Onu öldürmeyeceğiz.

Başını eğip oğlana baktı. Paltolarının içinde titriyordu. Eğildi ve onu kumlu alnından öptü. Köpeği incitmeyeceğiz, dedi. Söz veriyorum.

Takım elbise ceketleri ile battaniye üstlerine yığılmış olarak, bir üst geçidin altına park edilmiş bir arabada uyudular. Karanlık ve sessizlikte, gecenin kafesinde seyrek olarak ortaya çıkan ışık parçacıkları görebiliyordu. Binaların üst katları hep karanlıktı. Yukarı su taşıman gerekirdi. Kafayı yiyebilirdin. Ne yiyorlardı? Tanrı bilir. Ceketlere sarınmış halde oturup pencereden dışarı baktılar. Kim onlar, baba? Bilmiyorum.

Gece uyandı ve yattığı yerde dinledi. Nerede olduğunu hatırlayamadı. Bu düşünce onu gülümsetti. Neredeyiz, dedi.
Ne oldu, baba?
Hiçbir şey. Durumumuz iyi. Uyu hadi.
İyi olacağız, değil mi, baba?
Evet. Olacağız.
Ve başımıza hiçbir kötü şey gelmeyecek.
Doğru.
Çünkü biz ateşi taşıyoruz.
Evet. Çünkü biz ateşi taşıyoruz.

Sabahleyin soğuk bir yağmur yağıyordu. Yağmur bastırdı ve üst geçidin altında bile arabanın üzerine yağdı ve berideki

yolda dans etti. Oturdular, camın üzerindeki suyun arasından izlediler. Yavaşladığında, günün büyük kısmı geçip gitmişti. Ceketlerle battaniyeyi arka tarafın döşemesine bırakıp başka evleri de aramaya gittiler. Nemli havada tahta dumanı. Köpeği bir daha işitmediler.

Birkaç mutfak aleti ile birkaç parça giysi buldular. Bir svetşört. Branda niyetine kullanılabilecek plastikler. Gözlendiklerinden emindi ama kimseyi görmedi. Bir kilerde, sıçanların uzun süre önce dadandığı bir torba iri taneli mısır ununun bir kısmını buldular. Mısır ununu cam telinin bir kısmında eledi, küçük bir avucu dolduracak kadar kurumuş kaka topladı ve evin beton verandasında bir ateş yaktılar, mısır unundan kekler yaptılar, bir parça teneke üzerinde pişirdiler. Sonra da yavaşça, birer birer yediler. Adam kalan birkaç taneyi kâğıda sardı ve sırt çantasına koydu.

Yolun karşısındaki evin arkasında bir şey hareket ettiği zaman oğlan basamaklarda oturuyordu. Ona bir yüz bakıyordu. Kolları arkaya kıvrılmış, ona çok büyük gelen yün bir paltosu olan yaşıtı bir oğlan. Ayağa kalktı. Yolun karşısına ve araba yolunda yukarı koştu. Orada kimse yoktu. Eve koştu ve sonra da ölü yaban otları arasından hâlâ siyah bir derecikten geçerek arka bahçenin dibine koştu. Geri gel, diye seslendi. Sana zarar vermeyeceğim. Babası yolun karşısından bir koşu gelip onu kolundan yakaladığında orada durmuş ağlıyordu.

Sen ne yapıyorsun? diye tısladı. Ne yapıyorsun?

Küçük bir oğlan var, baba. Küçük bir oğlan var.

Küçük oğlan yok. Ne yapıyorsun sen?

Evet var. Gördüm onu.

Sana olduğun yerde kal demiştim. Demedim mi? Şimdi yola devam etmemiz gerekecek. Gel hadi.

Sadece onu görmek istedim baba. Sadece onu görmek istedim.

Adam onu kolundan yakaladı, bahçeden yukarı gittiler. Oğlan ağlamayı kesmiyordu ve geri dönüp bakmaktan da vazgeçmiyordu. Gel hadi, dedi adam. Gitmemiz gerek.

Onu görmek istiyorum, baba.

Görecek kimse yok. Ölmek mi istiyorsun? İstediğin bu mu?

Umurumda değil, dedi oğlan, hıçkırarak. Umurumda değil.

Adam durdu. Durdu ve çömeldi ve ona sarıldı. Özür dilerim, dedi. Böyle deme. Böyle dememelisin.

Islak sokaklardan geriye, viyadüke yürüdüler, ceketleriyle battaniyeyi arabadan aldılar ve demiryolunun toprak setine gidip oradan yukarı tırmandılar, ormandaki yolları geçtiler ve arabayı alıp otoyola yöneldiler.

Ya o küçük çocuğun ona göz kulak olacak kimsesi yoksa? dedi. Ya babası yoksa?

Orada insanlar var. Sadece saklanıyorlardı.

Arabayı iterek yola çıktı ve orada durdu. Islak külde kamyonun izlerini görebiliyordu, hafiftiler ve solmuşlardı, ama oradaydılar. Onları koklayabildiğini düşündü. Oğlan paltosunu çekiyordu. Baba, dedi.

Ne var?

O küçük oğlan için korkuyorum.

Biliyorum. Ama ona bir şey olmaz.

Onu bulmaya gitmeliyiz, baba. Onu bulabilirdik ve yanımıza alabilirdik. Onu alabilirdik ve köpeği de alabilirdik. Köpek bize yiyecek bir şey yakalardı.

Alamayız.

Ve o küçük oğlana kendi yemeğimin yarısını verirdim.

Kes şunu. Yapamayız.

Gene ağlıyordu. Peki ya küçük oğlan? diye hıçkırdı. Peki, ya küçük oğlan?

Alacakaranlıkta bir kavşakta oturdular ve adam haritanın parçalarını yola yayarak onları inceledi. Parmağını bastırarak, bu biziz dedi. Tam buradayız işte. Oğlan bakmadı. Parmağı, olabileceklerini düşündüğü yol ağzında, kırmızı ve siyah güzergâhların eğri büğrü matriksini inceliyordu. Sanki kendilerinin küçük hallerini orada çömelirken görüyormuş gibi. Geri gidebiliriz, dedi oğlan hafifçe. Çok uzak değil. Çok geç değil.

Yoldan çok uzak olmayan bir ağaç dikme alanında kuru bir kamp kurdular. Görünmeden ateş yakabilecekleri korunaklı bir yer bulamadılar, onlar da ateş yakmadı. Mısır unu keklerden ikişer tane yediler ve paltoları ve battaniyeleri ile birbirlerine sokulup yerde yattılar. Çocuğa sarıldı ve çocuk bir süre sonra titremeyi bırakarak uyudu.

Hatırladığı köpek iki gün bizi takip etti. Onu gelsin diye kandırmaya çalıştım ama gelmedi. Onu yakalamak için bir ilmek yaptım. Tabancada üç kurşun vardı. Geriye hiç kalmıyordu. Kadın yoldan aşağı yürüdü. Oğlan onun arkasından baktı, sonra bana baktı ve köpeğe baktı ve ağlamaya başladı ve köpeğin hayatı bağışlansın diye yalvarmaya ve ben de köpeği incitmeyeceğime söz verdim. Üzerine derisi gerilmiş bir köpek kafesi. Ertesi gün gitmişti. Hatırladığı köpek bu işte. Hiçbir küçük oğlan hatırlamıyor.

Cebindeki bir kumaşa bir avuç kuru üzüm koymuştu ve öğleyin yolun kenarındaki ölü otlara oturup onları yediler. Oğlan ona baktı. Hepsi bu, değil mi? dedi.

Evet.

Şimdi ölecek miyiz?

Hayır.

Ne yapacağız?

Biraz su içeceğiz. Yolda gitmeyi sürdüreceğiz.

Tamam.

Akşam, ateşlerinin görünmeyeceği bir yer bulmaya çalışarak ağır adımlarla bir tarlayı geçtiler. Arabayı yerde arkalarından sürükleyerek. O arazi öyle az şey vaat ediyordu ki. Ertesi gün yiyecek bir şey bulurlardı. Gece, onları çamurlu bir yolda yakaladı. Bir tarlaya girdiler ve görünebilir dünyanın sonunun fonunda çıplak ve gökyüzünün ışığıyla aydınlanmış duran uzaklardaki siyah bir ağaç dizisine doğru yavaş yavaş yürüdüler. Oraya vardıklarında, gece karanlığı çökmüştü. Oğlanın elini tuttu ve dallarla fundaları tekmeleyerek topladı ve ateş yaktı. Odunlar nemliydi ama ölü kabuğu bıçağıyla tıraşladı ve fundalar ile çubukları sıcakta ku-

rusunlar diye etrafa yığdı. Sonra plastik tabakasını yere yaydı, ceketler ile battaniyeleri arabadan aldı ve ikisinin de nemli, çamurlu ayakkabılarını çıkardı ve orada, elleri alevlere uzatılmış şekilde sessizce oturdular. Söyleyecek bir şey bulmaya çalıştı ama bulamadı. Daha önce de bu duyguya kapılmıştı, uyuşukluğun ve donuk çaresizliğin ötesi. Dünya kolayca baş edilebilir bir halin ham çekirdeğine dönüşüyordu. Şeylerin isimleri usulca o şeyleri unutulmayı takip ediyor. Renkler. Kuşların isimleri. Yiyecek şeyler. Nihayet, insanın doğruluğuna inanmış olduğu şeylerin isimleri. Düşünmüş olabileceğinden daha kırılgan. Ne kadarı şimdiden gitmişti ki? Göndermelerinden ve böylece gerçekliğinden de sıyrılmış olan kutsal deyiş. Isıyı muhafaza etmeye çalışan bir şey gibi aşağı çekerek. Zamanla ebediyen sönüp gidecek.

Mecalsiz, gece boyunca uyudular ve sabahleyin ateş sönmüştü, yerde kapkara. Çamurlu ayakkabılarını giydi ve çanak gibi tuttuğu ellerine üfleyerek odun toplamaya çıktı. Öyle soğuktu ki. Kasım olabilirdi. Daha sonra olabilirdi. Bir ateş yaktı ve ağaç dikme alanının ucuna yürüdü ve orada durup aşağı, kırlık bölgeye baktı. Ölü tarlalar. Uzakta bir ağıl.

Toprak yolda ve vaktiyle bir evin durduğu bir tepe boyunca yürüdüler. Ev çok önceden yanıp bitmişti. Bodrumun kara suyunda duran bir fırının paslanmış şekli. Rüzgârın onları uçurduğu yerde, alazlanmış metal çatı örtüsü tarlaları çökertmişti. Ağılda metal bir haznenin tozlu döşemesinden ne olduğunu anlayamadığı bir tahıldan birkaç avuç talan ettiler. Sonra da tarlalardan geçerek yola doğru gittiler.

Bir korunun kalıntılarını geçerek taş bir duvarı izlediler. Düzenli sıralarında ağaçlar boğum boğum ve karaydı ve düşmüş dallar yerde kalın kalındı. Adam durdu ve tarlaların ilerisine baktı. Doğuda rüzgâr. Yumuşak kül oluklarda hareket ediyor. Duruyor. Yeniden hareket ediyor. Hepsini önceden görmüştü. Biçilmiş otlarda kuru kan şekilleri ve öldürülenlerin iç organları boşaltılarak sürüklenip götürüldükleri yerlerde kurşuni iç organ kangalları. Gerideki duvar bir insan başları frizi taşıyordu, hepsi aynı yüzle, gergin sırıtmaları ve çökmüş gözleriyle kurumuş ve oyulmuş. Deri kulaklarına altın küpeler takmışlardı ve rüzgârda seyrek ve dağınık saçları kafataslarının üstünde bükülüyordu. Çukurlarındaki dişler diş kalıpları gibi, ev işi çivitle yakılmış acemice dövmeler yoksul güneş ışığında solmuştu. Örümcekler, kılıçlar, hedefler. Bir ejderha. Rünik sloganlar, imlası bozuk amentüler. Sınırlarına eski motifler dikilmiş eski yara izleri. Biçimsiz hale gelecek şekilde coplanmamış olan kafaların derileri yüzülmüştü ve çiğ kafatasları boyanmış ve alnın bir ucundan öbür ucuna kargacık burgacık bir yazıyla imzalanmıştı ve bir beyaz kemik kafatasında bir montaj ozalitiymiş gibi katman dikişleri özenle yakılıp kazılmıştı. Dönüp oğlana baktı. Rüzgârda arabanın yanında duruyor. Hareket ettiği yerde kuru otlara baktı ve karanlık ve bükük sıralarındaki ağaçlara. Birkaç giysi parçası duvara doğru üfürülmüş, her şey külde kurşuni renkte. Son bir incelemeyle maskelerin yanından geçerek duvar boyunca yürüdü, bir çit basamağından geçti ve oğlanın beklediği yere geldi. Kolunu omzuna doladı. Tamam, dedi. Hadi gidelim.

Yakın zamanlarda her seferinde böyle bir mesaj görür olmuştu, bir mesaj ve bir uyarı, ve bu öldürülmüşler ve yenip yutulmuşlar tablosu da öyle çıktı. Sabah uyandı, battaniyenin içinde döndü ve yoldan aşağı, ağaçların arasından geldikleri yöne baktı ve yürüyüşçülerin dörderli sıralarla ortaya çıktıklarını tam zamanında gördü. Her tür giysiye bürünmüşlerdi, hepsinin boynunda kırmızı eşarplar vardı. Kırmızı ya da turuncu, bulabildikleri kadar kırmızıya yakın. Elini oğlanın başına koydu. Şişşşt, dedi.

Ne var, baba?

Yolda insanlar. Yüzünü aşağı tut. Bakma.

Ölü ateşten duman yükselmiyordu. Market arabasının hiçbir yanı görünmüyordu. Toprağın içinde yuvarlandı ve kolunun altından gözleyerek yattı. Tenis ayakkabılı, çiğneyip geçen bir ordu. Deri kılıflarla yaklaşık birer metrelik borular taşıyorlar. Bileklerde borular. Boruların bazılarının uçlarına zincirlerle her tür cop takılıydı. Kurulmuş oyuncaklar gibi sallanan bir yürüyüşle, tangur tungur geçtiler. Sakallı, maskelerinin arasından nefesleri duman gibi tüterek. Şişşşt, dedi. Şişşşt. Arkadan gelen savaş birliği kurdelelerle süslü mızraklar ya da kargılar taşıyordu, uzun keskin yanları iç kesimlerde ilkel bir demir ocağında kamyon yayları dövülerek yapılmıştı. Oğlan yüzü kollarında, dehşet içinde yatıyordu. Altmış metre kadar öteden geçtiler, toprak ayaklarının altında hafifçe sarsıldı. Yeri çiğneyerek. Ardları sıra koşumlu ve sırtlarına savaş ganimeti yüklenmiş kölelerin çektiği arabalar geldi ve onun arkasından da kadınlar, belki bir düzine kadar, bazıları hamile ve en sonda da soğuktan korunacak şekilde giyinmemiş, köpek tasmaları takılmış ve birbirine boyunduruklа bağlanmış tamamlayıcı bir ibne refakatçi grubu. Hepsi geçti. Yattıkları yerde dinlediler.

Gittiler mi baba?
Evet, gittiler.
Onları gördün mü?
Evet.
Kötü adamlar mıydılar?
Evet, kötü adamlardı.
Ne çok var onlardan, bu kötü adamlardan.
Evet, çok var. Gittiler ama.

Ayağa kalkıp elleriyle üstlerini temizlediler, uzaktaki sessizliği dinlediler.
Nereye gidiyorlar, baba?
Bilmiyorum. Hareket halindeler. Bu da hayra alâmet değil.
Niye hayra alâmet değil?
Değil de ondan. Haritayı çıkarıp bir göz atmamız gerek.

Arabayı, üstünü örttükleri fundalıkların arasından çıkardılar, adam arabayı doğrulttu ve battaniyeler ve ceketleri koydu, yola ittiler ve hırpani sürünün rahatı kaçmış havada bir ardıl görüntü gibi asılı kaldığı yere bakarak durdular.

Öğleden sonra gene kar yağmaya başladı. Soluk kurşuni taneciklerin iç karartıcı karanlıktan aşağı elenişini izlediler. Yolun karanlık yüzeyi üzerinde oluşan ince bir sulu çamur. Oğlan boyuna geride kalıyordu, o da durup onu bekliyordu. Benimle birlikte yürü, dedi.
Çok hızlı yürüyorsun.
Daha ağır yürürüm.
Yola devam ettiler.
Gene konuşmuyorsun.
Konuşuyorum.

Durmak istiyor musun?

Hep durmak isterim.

Daha dikkatli olmamız gerek. Benim daha dikkatli olmam gerek.

Biliyorum.

Duracağız. Tamam mı?

Tamam.

Sadece bir yer bulmamız gerek.

Tamam.

Düşen kar çevrelerinde bir perde oluşturdu. Yolun her iki tarafında da herhangi bir şey görmenin imkânı yoktu. Adam gene öksürüyordu ve oğlan da titriyordu, ikisi plastik tabakası altında yan yana, alışveriş merkezi arabasını karın içinde itiyorlardı. Sonunda adam durdu. Oğlan kontrol edilemez bir şekilde titriyordu.

Durmamız gerek, dedi.

Sahiden soğuk.

Biliyorum.

Neredeyiz?

Nerede miyiz?

Evet.

Bilmiyorum.

Ölecek olursak bana söyler misin?

Bilmiyorum. Ölmeyeceğiz.

Arabayı bir hasırotu tarlasında devrilmiş olarak bıraktılar ve adam plastik brandaya sarılı ceketler ile battaniyeleri aldı ve yola koyuldular. Ceketime tutun, dedi. Bırakma. Hasırotları arasından bir çite geldiler, tırmandılar, birbirleri için elleriyle teli aşağıda tuttular. Tel soğuktu ve kramponlarında

gıcırdadı. Hava hızla kararıyordu. Devam ettiler. Geldikleri yer ağaçlarının ölü ve kara ama hâlâ karı tutacak kadar dolu olduğu bir sedir ormanıydı. Herbirinin altında kıymetli bir kara toprak dairesi ve sedir tozu.

Bir ağacın altına yerleştiler ve battaniyeler ile ceketleri yere yığdılar ve adam oğlanı battaniyelerden birine sardı ve ölü iğneleri bir yığın halinde tırmıklamaya koyuldu. Karda, ateşin ağacı tutuşturmayacağı bir yerde tekmeleyerek bir açıklık yarattı ve başka ağaçlardan odun getirip dallarını kırdı, karını silkeledi. Zengin çıraya çakmağı tuttuğunda ateş hemen çatırdadı ve adam onun fazla dayanmayacağını anladı. Oğlana baktı. Biraz daha odun bulmaya gidiyorum, dedi. Civarda olacağım. Tamam mı?

Civar neresi?

Sadece uzakta olmayacağım demek.

Tamam.

Yerdeki kar şimdiden otuz santim kadar olmuştu. Adam ağaçlar arasında bata çıka ilerleyerek kardan çıktıkları yerde düşmüş dalları çekti ve bir kucak topladığında ateşin yanına döndü, yanmış ve ürperen kor yuvasına. Dalları ateşin üstüne attı ve yeniden yola koyuldu. Önde kalmak zor. Orman kararıyor, ateşin ışığı da fazla ileri uzanmıyor. Acele etse halsiz kalır. Arkasına baktı, oğlan dizlerinin yarısına kadar gelen karda bata çıka ilerleyerek dallar topluyor ve onları kollarında üstüste yığıyordu.

Kar yağdı, dur durak bilmeden yağdı. Adam bütün gece uyandı ve kalktı, ateşi yeniden alevlendirdi. Brandayı açtı ve düşmemesi için bir ucunu ağacın altına destekledi, ateşin

ısısını yansıtmaya çalıştı. Turuncu ışıkta uyuyan oğlanın yüzüne baktı. Çökmüş yanaklarda yol yol kara. Ölkeye direndi. Yararsızdı. Oğlanın daha fazla yolculuk edemeyeceğini düşündü. Karın yağması dursa bile yollar adeta aşılmazdı. Kar durgunluğun içine fısıldadı ve güllere kıvılcım saçtı ve sönükleşti ve ebedi karanlıkta öldü.

Ormanda bir çarpma sesi duyduğunda yarı uyur yarı uyanıktı. Sonra bir tane daha. Doğrulup oturdu. Ateş, korlar arasındaki dağılmış alevler halinde sönmeye yüz tutmuştu. Dinledi. Kesilmiş dalların uzun kuru çatırdaması. Bir çarpma sesi daha. Uzanıp oğlanı sarstı. Uyan, dedi. Gitmemiz gerek.

Oğlan, ellerinin tersiyle gözlerinden uykuyu sildi. O ne? dedi. O ne, baba?

Gel hadi. Yola devam etmemiz gerek.

O ne?

Ağaçlar. Düşüyorlar. Oğlan ayağa kalktı ve çılgınca etrafına baktı.

Bir şey yok, dedi adam. Gel hadi. Acele etmemiz gerek.

Yatağı kaldırdı ve katladı, brandaya sardı. Yukarı baktı. Kar gözlerine sürüklendi. Ateş neredeyse kömürlerden ibaretti ve ışık vermiyordu, orman da neredeyse gitmişti ve çevrelerinde, karanlıkta her yerde ağaçlar düşüyordu. Oğlan ona sıkı sıkı tutundu. Uzaklaştılar ve adam karanlıkta bir boşluk bulmaya çalıştı ama sonunda brandayı yere bıraktı ve orada öylece oturup battaniyeleri üzerlerine çektiler ve oğlanı kendine bastırdı. Düşen ağaçların gümbürtüsü ve yerde patlayan külliyetli miktarda karın alçaktan gürlemesi or-

manı ürpertti. Oğlana sarıldı, ona bir şey olmayacağını ve çok geçmeden biteceğini söyledi ve bir süre sonra bitti de. Duygusuz kızılca kıyamet uzaklarda ölüyor. Ve yeniden, yalnız ve uzakta. Sonra hiçbir şey. İşte, dedi. Bence bu kadar. Düşmüş ağaçlardan birinin altına bir tünel açtı, kollarıyla karı küreleyip uzaklaştırdı, donmuş elleri kol manşetleri içinde pençe halini aldı. Yataklarını ve brandayı sürükleyip getirdiler ve bir süre sonra da bütün acı soğuğa rağmen uyudular.

Gün ağardığında zar zor inlerinden dışarı çıktı, branda karla ağırlaşmıştı. Ayağa kalktı ve etrafa baktı. Kar durmuştu, sedir ağaçları, kar tepecikleri ile kırık dallar ve kurşuni bir renk alan o peyzajda soyulmuş ve yanık görünen ayaktaki birkaç ağaç gövdesi arasında yatıyordu. Oğlanı ağacın altında kış uykusuna yatmış bir hayvan gibi uykuda bırakarak kar tümsekleri arasından güçlükle yürüyüp dışarı çıktı. Kar hemen hemen dizlerine geliyordu. Tarlada ölü hasırotları sürüklenip neredeyse görünmez olmuştu ve kar çit tellerinin tepesinde ustura çentikleri halinde duruyordu ve sessizlik nefes kesiciydi. Bir direğe yaslanıp durarak öksürdü. Arabanın nerede olduğu hakkında pek bir fikri yoktu ve aptallaştığını, kafasının artık doğru dürüst çalışmadığını düşündü. Dikkatini topla, dedi. Düşünmek gerek. Geri dönmeye hamle ettiğinde, oğlan ona sesleniyordu.

Gitmemiz gerek, dedi. Burada kalamayız.

Oğlan kurşuni belirsizlikte ona boş boş baktı.

Gel hadi.

Çitten dışarı çıktılar.

Nereye gidiyoruz? dedi oğlan.

Arabayı bulmamız gerek.

Orada öyle durdu, elleri parkanın koltuk altları içinde.

Gel hadi, dedi adam. Gelmen gerek.

Yer yer kaymış tarlalarda bata çıka yürüdü. Kar kalındı, kurşuniydi. Şimdiden üzerine taze küller dökülmüştü. Birkaç metre daha mücadele etti ve sonra döndü ve geriye baktı. Oğlan düşmüştü. Kol dolusu battaniyeyi ve brandayı bıraktı, geriye gitti ve onu kaldırdı. Titremeye başlamıştı bile. Ona kaldırdı ve sarıldı. Özür dilerim, dedi. Özür dilerim.

Arabayı bulmaları epeyce sürdü. Adam onu kar yığınlarından kaldırıp doğrultu, sırt çantasını kazıp çıkardı, silkeledi ve açtı, battaniyelerden birini içine tıktı. Çanta ile diğer battaniyeleri ve ceketleri sepete koydu, oğlanı kaldırıp tepesine oturttu ve ayakkabılarının bağını çözüp çıkarttı. Sonra bıçağını çıkarttı ve ceketlerden birini kesip oğlanın ayaklarını sarma işine koyuldu. Bütün ceketi kullandı ve sonra da brandadan kocaman plastik parçaları çıkardı ve onları aşağıdan yukarı topladı, ceket manşetinin astarıyla oğlanın ayak bileklerine bağladı. Geriye çekildi. Oğlan aşağı baktı. Şimdi sen, baba, dedi. Adam ceketlerden birini oğlana sardı ve sonra karda brandaya oturup kendi ayaklarını sarmaladı. Ayağa kalkıp ellerini parkasının içinde ısıttı ve sonra da ayakkabılarını dürbünler ve oğlanın kamyonuyla birlikte sırt çantasına koydu. Brandayı silkeledi ve katladı, diğer battaniyelerle birlikte yığının üstüne koydu, sırtına vurdu ve sepete son bir kez göz attı, ama buydu işte. Gidelim dedi. Oğlan arabaya son bir bakış attı, onun ardından yola çıktı.

Tahmin ettiğinden de zor ilerliyorlardı. Bir saatte belki bir buçuk kilometre gitmişlerdi. Durup yeniden oğlana baktı.

Oğlan durdu ve bekledi.

Öleceğiz sanıyorsun, değil mi?

Bilmiyorum.

Ölmeyeceğiz.

Tamam.

Ama bana inanmıyorsun.

Bilmiyorum.

Neden öleceğimizi düşünüyorsun?

Bilmiyorum.

Bilmiyorum demeyi bırak.

Tamam.

Neden öleceğimizi düşünüyorsun?

Yiyecek bir şeyimiz yok.

Bir şeyler bulacağız.

Tamam.

Sence insanlar yemeksiz ne kadar idare eder?

Bilmiyorum.

Ama sence ne kadar?

Belki birkaç gün.

Ya sonra? Düşüp ölür müsün?

Evet.

Eh, ölmezsin. Uzun bir süre alır. Suyumuz var. En önemlisi bu. Suyun olmazsa fazla dayanamazsın.

Tamam.

Ama bana inanmıyorsun.

Bilmiyorum.

Onu inceledi. Orada, elleri ona büyük gelen çizgili takım elbise ceketinin içinde durmuş.

Sana yalan söylediğimi mi düşünüyorsun?

Hayır.

Ama sana ölme konusunda yalan söylediğimi düşünüyor olmalısın.

Evet.
Tamam. Söyleyebilirim. Ama ölmüyoruz.
Tamam.

Dikkatle gökyüzüne baktı. Bazı günler külümsü bulutlu hava incelirdi ve şimdi de yol boyunca dikilen ağaçlar kar üstünde en hafifinden gölge yapıyordu. Yola devam ettiler. Oğlan iyi durumda değildi. Durdu ve ayaklarını kontrol etti ve plastiği yeniden bağladı. Kar erimeye başlayınca, ayaklarını kuru tutmak zorlaşacaktı. Sık sık dinlenmek için duruyorlardı. Çocuğu taşıyacak hali yoktu. Çantaya oturup, avuç dolusu kirli kar yiyorlardı. Öğleden sonra kar erimeye başlamıştı. Yanmış bir evden geçtiler, arka bahçede sadece tuğla baca duruyordu. Gün boyu yoldaydılar, gün niyetine ne varsa. Ne kadar az saat. Beş kilometreye yakın gitmiş olabilirlerdi.

Yol o kadar kötü olur ki üzerinde kimse olmaz diye düşünmüştü ama yanılmıştı. Neredeyse yolun kendisinde kamp kurdular ve büyük bir ateş yaktılar, ölü dalları karın içinden çıkarıp sürükleyerek tıslayıp buhar çıkarsınlar diye alevlerin üstüne yığdılar. Çaresi yoktu. Az sayıda battaniyeleri onları sıcak tutamıyordu. Uyanık kalmaya çalışıyordu. Sıçrayarak uykusundan uyanır ve tabancayı bulmak için dört bir tarafına hamle ederdi. Oğlan öyle zayıftı ki. Uyurken onu izlerdi. Gerilmiş yüz ve göçmüş gözler. Tuhaf bir güzellik. Ayağa kalktı, ateşe daha fazla odun sürükledi.

Yola doğru yürüyüp durdular. Karda izler vardı. Bir araba. Bir tür tekerlekli araç. İzlere bakılırsa kauçuk lastikler ol-

malı. Tekerlekler arasında çizme izleri. Güneye giden birisi karanlıkta geçmişti. Hiç değilse, şafağın erken vaktinde. Geceleyin yolda giderek. Durup bunu düşündü. İzler üzerinde dikkatle yürüdü. Ateşin on beş metre kadar yakınından geçiyorlardı ve bakmak için yavaşlamamışlardı bile. Durup yolun yukarısına baktı. Oğlan onu izledi.

Yoldan çıkmamız gerek.

Niye, baba?

Birisi geliyor.

Kötü adamlar mı?

Evet. Korkarım öyle.

İyi adamlar da olabilirler. Olamazlar mı?

Cevap vermedi. Alışkanlıkla gökyüzüne baktı ama görecek bir şey yoktu.

Ne yapacağız, baba?

Gidelim hadi.

Ateşe dönebilir miyiz?

Hayır. Gel hadi. Herhalde fazla vaktimiz yoktur.

Karnım sahiden aç.

Biliyorum.

Ne yapacağız?

Saklanmamız gerek. Yoldan çıkmamız.

İzlerimizi görürler mi?

Evet.

Bu konuda ne yapabiliriz?

Bilmiyorum.

Ne olduğumuzu bilirler mi?

Ne?

İzlerimizi görürlerse. Ne olduğumuzu bilirler mi?

Dönüp kardaki büyük yuvarlak izlerine baktı.

Anlarlar, dedi.

Sonra durdu.

Bu konuda düşünmemiz gerek. Ateşe dönelim.

Yolda, karın tamamen eridiği bir yer bulacağını ummuştu ama sonra izler öbür tarafta tekrar ortaya çıkmayacağına göre faydası yok diye düşündü. Ateşin üstüne tekmeyle kar attılar ve ağaçlar arasından geçtiler, bir daire çizip geri geldiler. Acele ettiler, arkalarında bir iz labirenti bıraktılar ve sonra da yolu göz önünde tutarak ağaçlar arasından geriye doğru yola koyuldular.

Seçtikleri yer sadece önlerine çıkan en yüksek araziydi ve kuzeyde yol boyu manzarası vardı, geldikleri yola bakıyordu. Brandayı ıslak kara yaydı ve oğlanı battaniyelere sardı. Üşüyeceksin, dedi. Ama burada uzun süre kalmayacağız. İki saat içinde iki adam neredeyse eşkin gidişle yoldan aşağı geldi. Onlar geçince adam gözlemek için ayağa kalktı. Ve durduklarında, birisi geriye baktı. Donup kaldı. Kurşuni battaniyelerden birine sarılıydı ve görülmesi zordu ama imkânsız değildi. Ama herhalde dumanın kokusunu aldılar diye düşündü. Durup konuştular. Sonra yollarına devam ettiler. Adam oturdu. Bir şey yok, dedi. Beklememiz gerek. Ama bence bir şey yok.

Beş gün boyunca yiyecek hiçbir şeyleri yoktu ve az uyudular ve küçük bir kasabanın civarında vaktiyle güzel olmuş bir büyük eve geldiler. Oğlan elini tutup durdu. Şosede kar büyük ölçüde erimişti ve güneye bakan tarlalar ile ormanlarda. Orada durdular. Ayaklarındaki plastik torbalar ne zamandır iyice aşınmıştı ve ayakları hem ıslaktı, hem de soğuk. Ev yüksekti ve heybetliydi, cephede dorik üslupta sü-

tunları vardı. Yanda Fransız tarzı geniş bir sundurma. Bir ölü otlar tarlasından kıvrılıp giden çakıl bir araba yolu. Pencerelere tuhaf bir şekilde el sürülmemişti.

Burası neresi, baba?

Şişşt. Şimdilik burada durup dinleyelim.

Hiçbir şey yoktu. Yol kenarındaki ölü eğrelti otlarında hışırdayan rüzgâr. Uzaklardan bir gıcırdama. Kapı ya da panjur.

Bence bakmalıyız.

Baba gitmeyelim oraya.

Bir şey yok.

Bence oraya gitmemeliyiz.

Bir şey yok. Göz atmamız gerek.

Araba yolunda ağır ağır eve yaklaştılar. Rastgele eriyen yama yama karlarda iz yoktu. Yüksek bir ölü kurtbağrı çiti. Koyu renkli ince dallar arasına yerleşmiş eski mi eski bir kuşyuvası. Bahçede durup cepheyi incelediler. Evin elişi tuğlası, üzerinde durduğu topraktan fırınlanmış. Soyulan boya sütunlardan aşağı ve uzun kuru ve bükülmüş alt yüzeylerden sarkıyor. Tepede uzun bir zincirle asılı lamba. Merdiveni çıkarlarken oğlan ona sıkı sıkı tutundu. Pencerelerden biri azıcık açık, oradan çıkan ve verandayı geçen kordon, otlarda kayboluyor. Oğlanın elini tuttu ve verandayı geçtiler. Vaktiyle gümüş tepsilerde yiyecek ve içecek taşıyan köleler bu tahtaları adımlamıştı. Pencereye gidip içeri baktılar.

Ya burada biri varsa baba?

Kimse yok burada.

Gitmeliyiz baba.

Yiyecek bir şey bulmamız gerek. Seçeneğimiz yok.

Başka yerde yiyecek bir şey bulabilirdik.
Bir şey olmayacak. Gel hadi.

Tabancayı cebinden çıkardı ve kapıyı denedi. Büyük pirinç menteşeleri üzerinde yavaş yavaş savruldu kapı. Durup dinlediler. Sonra da siyah beyaz mermer fayanslarla domino etkisi yaratan geniş bir antreye girdiler. Geniş bir merdiven yukarı çıkıyor. Duvarlarda iyi cinsinden Morris kâğıt, su lekeleriyle dolmuş ve sarkıyor. Alçı tavanın çiçekli bezekleri yer yer göbeklenmişti ve sararmış korniş dişleri eğrilmişti, üst duvarlardan yay gibi fırlamışlardı. Kapının içinde solda, yemek odası olması gereken yerde büyük bir ceviz büfe duruyordu.Kapılarla çekmeceler gitmişti ama geri kalanı yakılmayacak kadar büyüktü. Kapı girişinde durdular. Odanın bir köşesinde bir küme halinde büyük bir giysi yığını duruyordu. Giysi ve ayakkabılar. Kemerler. Paltolar. Battaniyeler ile eski uyku torbaları. Daha sonra bu konuda düşünecek çok vakti olacaktı. Oğlan eline asılmıştı. Dehşete kapılmıştı. Antreyi geçip en uzak yandaki odaya gittiler, içeri girip durdular. Tavanları kapıların iki katı yükseklikte büyük bir salondu bu oda. Tahta raf ve kaplamanın nerelerden soyulup yakıldığını belli eden ham tuğla bir şömine. Hemen önünde yere sıralanmış şilteler ile yatak takımları vardı. Baba, diye fısıldadı oğlan. Şişşşt, dedi.

Küller soğuktu. Etrafta kararmış birkaç kap vardı. Topukları üzerinde çömeldi, birini yerden aldı ve kokladı, geri koydu. Ayağa kalktı ve pencereden dışarı baktı. Çiğnenmiş kurşuni otlar. Kurşuni kar. Pencereden gelen kordon pirinç bir zile bağlıydı, zil de pencere kornişine çivilenmiş kaba

saba bir tahta düzeneğe tutturulmuştu. Oğlanın elini tuttu, dar bir arka holden mutfağa indiler. Her tarafta çöp yığınları. Pas lekeli bir lavabo. Küf ve dışkı kokusu. Bitişikteki küçük odaya girdiler, belki de bir kiler.

Bu odanın döşemesinde bir kapak vardı ve istif edilmiş çelik plakalardan yapılma büyük bir asma kilitle kilitlenmiş. Durup ona baktı.

Baba, dedi oğlan. Gitmemiz gerek baba.

Bunun kilitli olmasının bir nedeni olmalı.

Oğlan elini çekiştirdi. Ağladı ağlayacak haldeydi.

Baba? dedi.

Bir şeyler yememiz gerek.

Aç değilim, baba. Değilim.

Bir levye ya da bir şey bulmalıyız.

Arka kapıyı itip çıktılar, oğlan ona asılmıştı. Tabancayı kemerine soktu ve durup bahçeye baktı. Tuğladan patika vardı ve vaktiyle bir sıra şimşir olmuş şeyin telimsi biçimi. Bahçede istiflenmiş tuğlalara dayalı eski demir bir kesek kırma makinesi de vardı ve birisi bunun dişleri arasına, eskiden domuzların yağını eritmek için kullanılan cinsten kırk galonluk dökmedemir bir kazan tıkıştırmıştı. Altında bir ateşin külleri ve kararmış tahta çubuklar. Bir kenarında kauçuk tekerlekli küçük bir yük arabası. Hepsini hem gördü, hem görmedi. Bahçenin öbür ucunda, dumanda et ve balık pişirmek için kullanılan eski, ahşap bir kulübe ve bir alet edevat barakası vardı. Çocuğu yarı sürükleyerek bahçeyi geçti ve barakanın çatısı altında bir fıçıda duran aletleri karıştırdı. Uzun saplı bir kürek buldu, elinde tartı. Gel hadi, dedi.

Eve dönünce kilidin çatalçivisinin çevresindeki tahtayı kesti ve nihayet küreğin palasını çivinin altına sokup kanırttı. Tahtaya çakılmıştı ve kilidiyle falan hepsi birden çıktı. Küreğin palasını bir tekmede tahtaların kenarının altına soktu ve durdu ve çakmağını çıkardı. Sonra da küreğin sapının üzerinde durdu, ambarın kenarını kaldırdı ve eğilip tuttu. Baba, diye fısıldadı oğlan.

Durdu. Dinle beni, dedi. Kes şunu. Açlıktan ölüyoruz. Anlıyor musun? Sonra ambar kapağını kaldırdı, geriye savurdu, arkadaki döşemeye bıraktı.

Sen burada bekle, dedi.

Seninle geliyorum.

Korkuyorsun sanmıştım.

Korkuyorum.

Peki. Hemen arkamda dur öyleyse.

Kaba saba ahşap merdivenden inmeye başladı. Başını eğdi, sonra çakmağı çaktı ve alevini bir sunu gibi karanlığın üzerine savurdu. Soğuk ve nem. Berbat bir koku. Oğlan ceketine yapıştı. Taş bir duvar görebiliyordu. Döşemeler balçık. Koyu lekelerle dolu eski bir şilte. Çömeldi, bir basamak daha indi ve ışığı uzattı. Arka duvarın önüne büzülmüş çıplak insanlar vardı, erkek ve kadın, hepsi saklanmaya çalışıyor, elleriyle yüzlerini örtüyorlardı. Şiltede bacakları kalçaya kadar gitmiş ve güdük yerleri kararmış ve yanmış bir adam vardı. Koku korkunçtu.

Aman Tanrım, diye fısıldadı.

Sonra birer birer döndüler ve acınacak ışıkta gözlerini kırpıştırdılar. Bize yardım edin, diye fısıldadılar. Lütfen yardım edin.

İsa Mesih, dedi. Ah İsa.

Döndü ve oğlanı kavradı. Çabuk, dedi. Çabuk.

Çakmağı düşürmüştü. Arayacak vakit yoktu. Oğlanı basamaklardan yukarı itti. Bize yardım edin, diye seslendiler.

Çabuk ol.

Merdivenin dibinde göz kırpıştıran sakallı bir yüz belirdi. Lütfen, diye seslendi. Lütfen.

Çabuk. Tanrı aşkına çabuk ol.

Oğlanı ambar kapağından itti ve yere serdi. Ayağa kalkıp kapıyı tuttu, savurup kapattı ve bıraktı vursun ve oğlanı yakalamaya döndü ama oğlan kalkmıştı ve küçük dehşet dansını yapıyordu. Tanrı aşkına gelir misin, diye tısladı. Ama oğlan pencereden dışarısını işaret ediyordu ve baktığında buz kesildi. Tarladan geçerek eve doğru dört sakallı adamla iki kadın geliyordu. Oğlanı elinden yakaladı. Tanrım, dedi. Koş. Koş.

Kendilerini paralarcasına evi geçtiler, aynı hızla ön kapıya gelip merdivenden indiler. Araba yolunun yarısında oğlanı tarlaya sürükledi. Geriye baktı. Kurtbağrının kalıntıları onlara yarı yarıya siper oluyordu ama biliyordu ki en iyi ihtimalle dakikaları var ve belki de dakikaları falan yok. Tarlanın öteki ucunda bir sıra ölü kamışı yarıp koştular ve yola, oradan da öbür uçtaki ormana geçtiler. Oğlanın bileğini daha da sıkı tuttu. Koş, diye fısıldadı. Koşmamız gerek. Eve doğru baktı ama bir şey göremedi. Araba yolundan gelirlerse eğer, oğlanla birlikte ağaçların arasından koştuğunu gö-

rürlerdi. An bu andı. Bu andı. Toprağa düştü ve oğlanı da kendine çekti. Şişşt, dedi. Şişşt.

Bizi öldürecekler mi? Baba?

Şişşşt.

Kalpleri vura vura yapraklar ile küllerde yattılar. Öksürmeye başlayacaktı. Elini ağzına götürmesi gerekecekti ama oğlan tutunmuştu elini ve bırakmazdı ve öbür elinde de tabancayı tutuyordu. Öksürüğü bastırmakta yoğunlaşması gerekiyordu ve aynı zamanda dinlemeye çalışıyordu. Çenesini yaprakların arasında döndürerek görmeye çalışıt. Başını aşağıda tut, diye fısıldadı.

Geliyorlar mı?

Hayır.

Yapraklar arasından, daha alçak arazi gibi görünen bir yere doğru süründüler. Adam yatıp dinledi, oğlanı tuttu. Onların yolda konuştuklarını duyabiliyordu. Bir kadın sesi. Sonra onları kuru yapraklarda duydu. Oğlanın elini tuttu ve revolveri içine itti. Al şunu, diye fısıldadı. Al şunu. Oğlan dehşete kapılmıştı. Kolunu ona doladı ve tuttu. Vücudu öyle sıska. Korkma, dedi. Eğer seni bulurlarsa, yapacaksın. Anladın mı? Şişşt. Ağlamak yok. Beni duyuyor musun? Nasıl yapılacağını biliyorsun. Ağzına koyuyorsun ve yukarı doğrultuyorsun. Çabuk ve sert yap. Anladın mı? Kes ağlamayı. Anladın mı?

Sanırım.

Hayır. Anladın mı?

Evet.

Evet anladım baba de.

Evet anladım baba.

Adam başını eğip ona baktı. Gördüğü tek şey dehşetti. Silahı ondan aldı. Hayır, anlamadın, dedi.

Ne yapacağımı bilmiyorum, baba. Ne yapacağımı bilmiyorum. Sen nerede olacaksın?

Tamam.

Ne yapacağımı bilmiyorum.

Şişşt. Ben buracıktayım. Seni bırakmayacağım.

Söz veriyorsun.

Evet, söz veriyorum. Koşacaktım. Onları uzaklaştırmaya çalışacaktım. Ama seni bırakamam.

Baba?

Şişşt. Yerde kal.

Öyle korkuyorum ki.

Şişşt.

Yatıp dinlediler. Yapabilir misin? Vakti gelince? Vakti gelince vakit kalmamış kalacak. Vakti şimdi. Tanrı'ya lanet et ve öl. Ya ateş almazsa? Almak zorunda. Ya ateş almazsa? O sevgili kafatasını bir taşla ezebilir misin? İçinde hiç bilmediğin böyle bir varlık mı mevcut? Olabilir mi? Kollarında tut onu. Öyle işte. Ruhun ayağı çabuktur. Onu kendine çek. Öp onu. Çabuk.

Bekledi. Küçük nikel kaplama revolver elinde. Öksürecekti. Bütün aklını onu tutmaya verdi. Dinlemeye çalıştı ama bir şey duyamadı. Seni bırakmayacağım, diye fısıldadı. Seni asla bırakmayacağım. Anlıyor musun? Yapraklarda titreyerek ve çocuğa sarılarak yattı. Revolveri sıkı sıkı tutarak. Uzun alacakaranlık boyunca ve karanlık bastığında da. Soğuk ve yıldızsız. Kutsanmış. Bir şansları olduğuna inanmaya başladı. Sadece beklememiz gerek, diye fısıldadı. Öyle

soğuk ki. Düşünmeye çalıştı ama zihni yüzüyordu. Çok zayıftı. Bütün bu koşma lafları. Koşamazdı. Etrafları zifiri karanlık olunca sırt çantasının kayışlarının çözdü ve battaniyeleri çıkardı ve onları oğlanın üzerine serdi, çok geçmeden oğlan uyuyordu.

Geceleyin, evden gelen korkunç çığlıkları duydu ve ellerini oğlanın kulaklarına koymaya çalıştı, bir süre sonra haykırış sona erdi. Yatıp dinledi. Kamış çalılığından yola gelirken bir kutu görmüştü. Bir çocuğun oyuncak evi gibi. Burasının onların yatıp yolu gözledikleri yer olduğunu fark etti. Pusuda bekleyip arkadaşları gelsin diye evdeki zili çaldıkları yer. Uyukladı ve uyandı. O gelen ne? Yapraklarda ayak sesleri. Hayır. Sadece rüzgâr. Hiçbir şey. Doğrulup oturdu ve eve doğru baktı ama bir tek karanlığı gördü. Oğlanı sarsıp uyandırdı. Gel hadi, dedi. Gitmemiz gerek. Oğlan cevap vermedi ama uyanık olduğunu biliyordu. Battaniyeleri çekip çıkardı ve onları sırt çantasına kayışla tutturdu. Gel hadi, diye fısıldadı.

Karanlık ormanda yola koyuldular. Külümsü bulutların gerisinde bir yerlerde bir ay vardı ve ağaçları hayal meyal seçiyorlardı. Sarhoşlar gibi yalpalıyorlardı. Bizi bulurlarsa, öldürürler, değil mi baba.

Şişşt. Konuşmak yok.

Öldürmezler mi baba.

Şişşt. Evet. Evet öldürürler.

Ne yönde gittikleri hakkında hiç fikri yoktu ve daire çizip eve dönmelerinden korkuyordu. Bu konuda bir şey mi ha-

tırladığını yoksa sadece bir masal mı olduğunu hatırlamaya çalıştı. Kayıp adamlar hangi yöne dümen kırardı? Belki de yarıkürelere göre değişiyordur. Ya da kullanılan ele göre. Sonunda aklından çıkardı bunu. Düzeltilebilecek bir şey olduğu fikrini. Zihni ona ihanet ediyordu. Bin yıldır hiç sesleri solukları çıkmamış hayaletler yavaşça uykularından uyanıyordu. Bunu düzelt işte. Oğlan ayaklarının üstünde yalpalıyordu. Taşınmak istedi, sendeleyerek ve kelimeleri ağzında geveleyerek ve adam onu taşıdı ve oğlan anında omzunda uyudu. Onu uzağa taşıyamayacağını biliyordu.

Ormanın karanlığında yapraklarda şiddetle titreyerek uyandı. Doğrulup oturdu, oğlanı arandı. Elini incecik kaburga kemiklerine koydu. Sıcaklık ve hareket. Kalp atışı.

Yeniden uyandığında, hemen hemen görecek kadar ışık vardı. Battaniyeyi geriye attı ve ayağa kalktı, az daha düşüyordu. Kendini dengeledi ve kurşuni ormanda etrafını görmeye çalıştı. Ne kadar mesafe aşmışlardı? Bir yükseltinin tepesine çıktı ve çömeldi, günün gerçekleşmesini izledi. Sakıngan şafak, soğuk kanunsuz dünya. Uzaklarda çam ormanına benzeyen bir şey, ham ve kara. Tellerden ve bürümcükten renksiz bir dünya. Geri gitti, oğlanı aldı, onu oturttu. Başı öne düşüp duruyordu. Gitmemiz gerek, dedi. Gitmemiz gerek.

Tarlayı geçerken onu taşıdı, saydığı her elli adımda bir, dinlenmek için durarak. Çamlara varınca diz çöktü ve onu pütürlü toz kömüre yatırdı, battaniyelerle örttü ve oturup ona

baktı. Oğlan bir ölüm kampından çıkmış bir şeye benziyordu. Açlıktan ölmenin eşiğinde, bitip tükenmiş, korkudan hastalanmış. Eğildi ve onu öptü ve kalkarak ormanın kıyısına doğru yürüdü ve sonra da güvende olup olmadıklarını anlamak için çevresinde yürüdü.

Tarlaların ötesinde güneye doğru bir evle bir ahırı uzaktan görüyordu. Ağaçların berisinde de bir yolun kavsi. Uzun bir araba yolu, ölü otlarıyla. Taş bir duvar boyunca ölü sarmaşık ve bir posta kutusu ve yol boyunca bir çit ile berisinde ölü ağaçlar. Soğuk ve sessiz. Karbon sisin kefenine sarınmış. Geriye yürüyüp oğlanın yanına oturdu. Onu böyle ihtiyatsızlığa iten umutsuzluktu ve bunu bir daha yapamayacağını biliyordu. Ne olursa olsun.

Oğlan saatlerce uyanmadı. Uyumasa da dehşet içinde olurdu ama. Daha önce de olmuştu. Onu uyandırmayı düşünse de, yaptığı hiçbir şeyi hatırlamayacağını biliyordu. Onu ormanda bir karaca gibi yatsın diye eğitmişti. Ne kadar süreyle? Sonunda kemerinden tabancayı aldı ve battaniyelerin altına, oğlanın yamacına koydu ve doğruldu, yola koyuldu.

Ahıra yukarıdaki tepeden geldi, gözlemek ve dinlemek için durdu. Aşağı eski bir elma bahçesinin harabesinden indi, kara ve budaklı kütükler, dizlerine kadar ölü otlar. Ağılın kapısında durdu ve dinledi. Soluk çubuk çubuk ışık. Tozlu bölmeler arasında yürüdü. Ahır bölmesinin ortasında durdu ve dinledi ama bir şey yoktu. El merdiveniyle ahır üstündeki samanlığa tırmandı ve öyle zayıf düşmüştü ki tepeye

varıp varamayacağını bilemedi. Samanlığın sonuna kadar yürüdü ve yüksek çatı penceresinden aşağıdaki kırlara baktı, parça parça arazi ölü ve kurşuni, çit, yol.

Samanlık katında saman balyaları vardı ve çömeldi, aralarından bir avuç tohum ayırdı, oturup çiğnedi. İri taneli ve kuru ve tozlu. Bir besleyici değerleri olmalıydı. Kalktı ve iki balyayı döşeme boyunca yuvarladı, bıraktı aşağıdaki bölmeye düşsünler. İki tozlu güm sesi. Yeniden pencereye gitti ve ağılın köşesinin ardında kalan evden ne görebildiğine baktı. Sonra merdivenden aşağı indi.

Ev ile ahır arasındaki çimlerin üzerine basılmamış gibiydi. Sundurmaya geçti. Sundurmanın bölmesi çürümüştü ve düşmüştü. Bir çocuğun bisikleti. Mutfak kapısı açık ve sundurmayı geçerek kapı girişinde durdu. Rutubetten kıvrılmış ucuz kontrplak kaplama. Odaya yıkılıyor. Kırmızı formika bir masa. Odayı geçti, buzdolabı kapısını açtı. Raflardan birinde kurşuni kürklü bir şey oturuyordu. Kapıyı kapattı. Her yerde çöp. Köşeden bir süpürge aldı, sapını sokup karıştırdı. Tezgaha çıktı ve dolapların üstündeki tozu yokladı. Bir fare kapanı. Bir paket bir şey. Tozu üfledi. İçki yapmak için üzüm aromalı bir tozdu. Ceketinin cebine koydu.

Evi oda oda dolaştı. Hiçbir şey bulamadı. Bir komodin çekmecesinde bir kaşık. Cebine koydu. Gardropta giysi ya da yatak takımı vardır diye düşündü ama yoktu. Yeniden dışarı çıktı ve garaja gitti. Aletleri ayırdı. Tırmıklar. Bir kürek. Bir rafta kavanoz dolusu çivi ve civata. Bir maket bıçağı. Işı-

ğa tuttu, paslı keskin kısmına baktı ve geri koydu. Sonra tekrar eline aldı. Kahve tenekesinden bir tornavida alıp sapı açtı. İçinde dört yeni bıçak ağzı vardı. Eski bıçak ağzını çıkardı ve rafa koydu, yenilerden birini yerine taktı ve sapı yeniden vidaladı, bıçak ağzı ile kesici aleti cebine koydu. Sonra tornavidayı aldı ve onu da cebine koydu.

Gerisingeri ahıra yürüdü. Saman balyalarından tohum toplama niyetiyle aldığı bir kumaş parçası vardı ama ahıra gidince durdu ve olduğu yerde rüzgârı dinledi. Yukarıda çatıda yüksekte bir yerde bir teneke gıcırtısı. Ahırda hâlâ ineklerin kokusu ayak sürüyordu ve adam orada durup ineklerı düşündü ve artık olmadıklarını fark etti. Doğru muydu bu? Bir yerlerde beslenen ve bakılan bir inek olabilirdi. Olabilir miydi? Neyle beslenen? Ne için saklanan? Açık kapının arkasında ölü otlar rüzgârda kuru kuru hışırdadı. Dışarı çıktı ve durup tarlaların ötesine, oğlanın yatmış uyuduğu çam ormanına baktı. Meyve bahçesinde yürüdü ve sonra gene durdu. Bir şeyin üstüne basmıştı. Geriye bir adım attı ve diz çöktü ve elleriyle otları ayırdı. Bir elma. Aldı ve ışığa tuttu. Sert ve kahverengi ve buruşmuş. Bezle sildi ve ısırdı. Kuru ve neredeyse tatsız. Ama bir elma. Olduğu gibi yedi, çekirdekler falan. Sapını başparmağı ile işaret parmağının arasında tuttu, bıraktı yere düşsün. Sonra otları yavaş yavaş adımlayarak yürüdü. Ayakları halen ceketin kalıntıları ve lime lime battaniye parçalarına sarılıydı ve oturdu ve onları çözdü, sargıları cebine tıkıştırdı ve sıralardan aşağı yalınayak yürüdü. Meyve bahçesinin altına geldiğinde, dört elması daha vardı ve onları cebine koydu, geri geldi. Otlarda bir bulmaca arşınlayana kadar sıra sıra gitti. Taşıyabileceğinden fazla elması vardı. Kütüklerin etrafındaki boşlukları

eliyle yokladı ve ceplerini doldurdu, parkasının kapişonunda başının arkasına elmaları yığdı ve göğsüne koluyla bastırıp istiflediği elmaları taşıdı. Onları ahırın kapısının önüne bir yığın halinde boşaltıı ve orada oturup uyuşmuş ayaklarını sardı.

Mutfağın dışındaki, çamurlu ve ıslak şeylerin tutulduğu çamurodasında cam turşu kavanozlarıyla dolu eski bir hasır sepet görmüştü. Sepeti döşemeye sürükledi ve kavanozları çıkardı, sonra da sepeti çevirdi ve toprağı vurup çıkartarak temizledi. Sonra durdu. Ne görmüştü. Bir atıksu borusu. Bir çardak. Ölü bir sarmaşığın koyu renk yılankavi kıvrımı bir grafikteki bir girişimin izi gibi aşağı iniyordu. Ayağa kalktı ve mutfaktan arkaya yürüdü, bahçeye çıktı ve durup eve baktı. Pencereler kurşuni ve isimsiz bir günü iade ediyor. Atıksu borusu sundurmanın köşesinden aşağı gidiyor. Sepeti hâlâ tutuyordu ve onu çimenlerin üstüne koyup merdivenden tekrar çıktı. Boru köşe direğinden aşağı, beton bir depoya iniyordu. Kapağındaki çöpleri ve çürümüş bölme parçalarını süpürdü. Tekrar mutfağa döndü ve süpürgeyi aldı, dışarı çıktı ve kapağı tertemiz süpürdü, sonra da süpürgeyi köşeye koyup deponun kapağını kaldırdı. İçeride damdan gelen ıslak kurşuni bir tortuyla karışmış olarak ölü yapraklar ve dalcıklar gübresi dolu bir tepsi vardı. Tepsiyi dışarı çıkardı ve yere koydu. Altında beyaz kum. Eliyle kumu geri çekip temizledi. Altaki depo, ağaçların kendilerinin karbon tasvirleri olan ağaç kömürüyle, koca sopalardan ve dallardan yanmış parçalarla doluydu. Tepsiyi geri koydu. Yerde yeşil pirinç bir çek-aç kapak vardı. Uzandı, süpürgeyi aldı ve külü süpürdü. Tahtalarda hızar çizgileri vardı. Tahtaları tertemiz süpürdü ve diz çöktü ve parmaklarının

kapağa takıp kapak biçimindeki kapıyı kaldırdı ve savurup açtı. Aşağıda, karanlıkta bir sarnıç suyla doluydu, öyle tatlı bir suydu ki kokusunu alabiliyordu. Karnının üstünde yere yattı ve aşağı uzandı. Suya anca dokunabiliyordu. Yeniden hamle etti ve yeniden eriştı ve bir avuç su aldı ve kokladı, tadına baktı ve içti. Orada uzun zaman yattı, ağzına her seferinde bir avuçluk su götürdü. Hafızasının hiçbir yerinde bu kadar iyi bir şey yoktu.

Yeniden çamurodasına gitti, kavanozlardan iki tanesi ve eski bir mavi emaye kapla döndü. Kabı sildi ve suya batırdı, kavanozları temizlemek için kullandı. Sonra aşağı uzandı ve kavanozlardan birini dolana kadar suya batırdı ve taşarak dışarı çıkardı. Su öyle berrakti ki. Işığa tuttu. Ağır bir hidrolik eksen üzerinde kavanozda kıvrılan tek bir çökeltı. Kavanozu kafasına dikti ve içti ve ağır ağır içti ama gene de neredeyse bütün kavanozu içti. Karnı şişmiş, orada oturdu. Daha da içebilirdi ama içmedi. Kalan suyu öbür kavanoza döktü ve onu duruladı, iki kavanozu da doldurdu ve sonra da sarnıcın tahta kapağını kapattı ve ayağa kalktı ve cepleri elma dolu, su kavanozlarını taşıyarak tarlalardan çam ormanına doğru yola koyuldu.

Düşündüğünden daha uzun süre uzakta kalmıştı, elinden geldiğince hızlı yürüdü, su midesinin çekip büzülmüş çalıntı deposunda sallanıyor ve gurulduyordu. Dinlenmek için durdu ve sonra gene başladı. Ormana döndüğünde oğlan kımıldamamış gibi görünüyordu, diz çöktü ve kavanozları dikkatle toz kömüre koydu ve tabancayı aldı, kemerine koydu, sonra da öylece orada oturup oğlanı izledi.

Öğleden sonrayı battaniyelere sarınmış otururak ve elma yiyerek geçirdiler. Kavanozlardaki suları yudumlayarak. Cebinden üzüm aromalı paketi çıkardı ve açtı, kavanoza boşaltıp karıştırdı, oğlana verdi. İyi iş yaptın, baba dedi. Oğlan nöbet tutarken uyudu ve akşam ayakkabılarını çıkarıp giydiler ve çiftlik evine gidip elmaların geri kalanını da topladılar. Üç kavanoza su doldurdular ve adamın çamurodasının bir rafında bulduğu iki parçalık kapakları vidalayıp kapattılar. Sonra adam her şeyi battaniyelerden birine sardı ve onu sırt çantasına koydu, diğer battaniyeleri sırt çantasının üstüne bağladı ve omzuna yükledi. Kapıda durup dünyada ışığın batıya doğru azalmasını izlediler. Sonra araba yolundan aşağı gittiler ve yeniden yola çıktılar.

Oğlan ceketine asılmıştı, adam da yolun kenarında kaldı ve karanlıkta ayağının altında kaldırımı hissetmeye çalıştı. Uzaklarda gökgürültüsünü duydu ve bir süre sonra da önleri sıra sönük ışık titremeleri. Sırt çantasından plastik örtüyü çıkardı ama pek örtecek kadar kalmamıştı ve çok geçmeden yağmur yağmaya başladı. Yan yana sendeleyerek yürüdüler. Gidecek yer yoktu. Paltoların kapüşonlarını takmışlardı ama paltoları gene de yağmurdan ıslanıyor ve ağırlaşıyordu. Yolda durdu ve brandayı yeniden düzenlemeye çalıştı. Oğlan fena halde titriyordu.

Donuyorsun, değil mi?

Evet.

Durursak gerçekten üşürüz.

Zaten gerçekten üşüyorum.

Ne yapmak istiyorsun?

Durabilir miyiz?
Evet. Tamam. Durabiliriz.

Böyle pek çok gecenin içinde hatırlayabildiği en uzun geceydi. Islak toprakta, yolun yanında, brandanın üstünde yağmur pıtırdarken battaniyelerin altında yattılar ve oğlana sarıldı ve bir süre sonra oğlanı titremeyi kesti ve bir süre sonra da uyudu. Fırtına kuzeye doğru yuvarlanıp gitti ve durdu, sadece yağmur kaldı. Adam uyudu ve uyandı, yağmur hafifledi ve bir süre sonra durdu. Acaba geceyarısı oldu mu diye merak etti. Öksürüyordu, daha beter oldu ve çocuğu uyandırdı. Şafağın gelmesine çok vardı. Zaman zaman doğuya bakmak için doğruldu ve bir süre sonra gün oldu.

Paltolarının ikisini de sırayla küçük bir ağacın gövdesine doladı ve sularını sıktı. Oğlana elbiselerini çıkarttırdı, onu battaniyelerden birine sardı ve o durmuş tir tir titrerken giysilerindeki suyu da sıktı ve geri verdi. Uyudukları toprak kuruydu ve orada battaniyeler üstlerine örtülü, oturup elma yediler ve su içtiler. Sonra yeniden yola koyuldular, omuzlar düşmüş ve kapüşonlu, ve paçavralar içinde, sığınacak yer arayan dilenci keşişler gibi.

Akşam olduğunda hiç değilse kurumuşlardı. Haritanın parçalarını incelediler ama nerede oldukları hakkında en ufak bir fikirleri yoktu. Adam yoldaki bir yükseltide durdu ve alacakaranlıkta kerteriz almaya çalıştı. Asfaltı bırakıp kırlardan geçen dar bir yola saptılar ve sonunda bir köprü ile kuru bir dereye geldiler ve kıyıdan aşağı emekleyerek köprünün altında birbirlerine sokulup sarıldılar.

Ateş yakabilir miyiz? dedi oğlan.

Çakmağımız yok.

Oğlan gözlerini başka yere çevirdi.

Özür dilerim. Ben düşürdüm. Sana söylemek istemedim.

Tamam.

Bize çakmaktaşı bulurum. Bakıyorum. Ve hâlâ küçük bir şişe benzinimiz var.

Tamam.

Çok mu üşüyorsun?

İyiyim.

Oğlan başı adamın kucağında yattı. Biraz sonra dedi ki: O insanları öldürecekler, değil mi?

Evet.

Neden bunu yapmaları gerekiyor?

Bilmiyorum.

Onları yiyecekler mi?

Bilmiyorum.

Onları yiyecekler, değil mi?

Evet.

Ve onlara yardım edemedik, çünkü o zaman bizi de yerlerdi.

Evet.

Ve onlara bu yüzden yardım edemedik.

Evet.

Tamam.

İlan levhalarına karalanmış mesajlarla insanları uzak durmaları için uyaran kasabalardan geçtiler. Levhalar, üzerlerine yazılsın diye kat kat boya ile beyazlatılmıştı ve boyanın altından artık var olmayan malların reklamları görünüyordu, üzerine yeniden yazılmış solgun bir parşömen gibi. Yolun kenarında oturdular ve elmaların sonuncusunu yediler.

Ne var? dedi adam.

Hiç.

Yiyecek bir şey buluruz. Hep bulduk.

Oğlan cevap vermedi. Adam onu izledi.

Mesele o değil, değil mi?

Bir şey yok.

Söyle bana.

Oğlan yoldan aşağıya baktı.

Bana söylemeni istiyorum. Mesele yok.

Başını iki yana salladı.

Bana bak, dedi adam

.

Döndü ve baktı. Ağlamış gibi görünüyordu.

Söyle bana hadi.

Biz asla kimseyi yemeyiz, değil mi?

Hayır. Elbette yemeyiz.

Açlıktan ölüyor bile olsak mı?

Şimdi açlıktan ölüyoruz zaten.

Öyle dememiştin.

Ölmüyoruz demiştim. Açlıktan ölecek halde değiliz dememiştim.

Ama yapmayız.

Hayır. Yapmayız.

Ne olursa olsun.

Hayır. Ne olursa olsun.

Çünkü biz iyi adamlarız.

Evet.

Ve ateşi taşıyoruz.

Ve ateşi taşıyoruz. Evet.

Tamam.

Bir hendekte çakmak ya da silisli şist parçaları buldu ama sonuçta, kerpeteni dibine benzinde ıslatılmış küçük bir çıra yığını koyduğu bir kayanın yanından aşağı sürtmek daha kolaydı. İki gün daha. Sonra üç. Basbayağı açlıktan ölme durumundaydılar. Kırlar talana uğramış, yağma edilmiş, kırıp geçirilmişti. Her kırıntı alınmıştı. Geceler kör edici soğuklukta ve tabut karasıydı ve sabaha kadar geçmeyen saatlerin korkunç bir sessizliği vardı. Muharebeden önceki bir şafak gibi. Oğlanın mum rengi teni artık neredeyse yarı saydam olmuştu. Bakıp duran kocaman gözleriyle bir uzaylıya benziyordu.

Ölümün nihayet onları yakaladığını ve saklanmak için bulunamayacakları bir yer bakmak gerektiğini düşünmeye başlamıştı. Bazen oturup oğlanı uyurken izlerken kontrolsüz bir şekilde hıçkırmaya başlıyordu, ama ölüme ilişkin olarak değil. Neye ilişkin olduğundan emin değildi ama güzellik ya da iyiliğe ilişkin olduğunu düşünüyordu. Artık düşünmesi mümkün olmayan şeyler. Bir rüyada oğlanı bir morgda yatarken görmüş ve dehşet içinde uyanmıştı. Uyanık olan dünyada tahammül edebildiğine geceleyin tahammül edemiyor ve rüya dönecek korkusuyla saatlerce uyanık kalıyordu.

Daha önce girmeyecekleri yanık ev harabelerini eşelediler. Bir bodrumun kara suyunda, çöpler ve paslanmakta olan kanal sisteminin yanıbaşında yüzen bir ceset. Yarı yarıya yanmış ve gökyüzüne açık bir oturma odasında durdu. Suyla bükülmüş tahtalar bahçeye doğru eğim oluşturmuştu. Bir kitaplıkta sırılsıklam kitaplar. Birini aldı, açtı ve geri koydu.

Her şey nemli. Çürüyor. Bir çekmecede bir mum buldu. Yakmanın yolu yok. Cebine koydu. Dışarı, kurşuni ışığa yürüdü ve ayakta durdu ve kısa bir an içinde dünyanın mutlak hakikatini gördü. Vasiyetsiz yeryüzünün insafsızca soğuk daireler çizişi. Karanlık amansız. Güneşin kör köpekleri kendi koşularında. Evrenin ezici kara vakumu. Ve bir yerlerde avlanan iki hayvan sığındıkları yerde toprak tilkileri gibi titriyorlar. Ödünç alınmış zaman ve ödünç alınmış dünya ve ona üzüntü içinde bakmak için ödünç alınmış gözler.

Küçük bir kasabanın kıyısında dinlenmek için bir kamyonun sürücü mahalline oturdular, son yağmurlarla yıkanmış bir camdan dışarı bakarak. Açık renk bir kül tozlaması. Tükenmiş. Yolun kenarında ölüm uyarısında bulunan bir levha daha vardı, harfler yıllarla solmuştu. Neredeyse gülümseyecekti. Bunu okuyabiliyor musun? dedi.

Evet.

Aldırma. Kimse yok burada.

Öldüler mi?

Sanırım.

Keşke o küçük oğlan bizimle olaydı.

Gidelim, dedi.

Artık uyanmaktan nefret ettiği zengin rüyalar. Artık dünyada bilinmeyen şeyler. Soğuk onu ateşi onarmaya itti. Kadının sabah erken saatlerde, göğüslerine yapışan gül rengi ince bir gecelikle eve doğru çimenleri geçişinin anısı. Anımsanan her hatıranın kökenlerine bir tür şiddet uyarlaması gerektiğini düşündü. Bir parti oyunundaki gibi. Kelimeyi söyle ve sıranı sav. Öyleyse tedbirli ol. Hatırlarken değiştirdiğinin gene de bir gerçeği var, bilinsin ya da bilinmesin.

Pis battaniyelere sarılmış olarak sokaklarda yürüdüler. Tabancayı belinde tuttu, oğlanı da elinden tuttu. Kasabanın diğer ucunda bir tarlada tek başına bir eve rastladılar ve tarlayı geçip eve girdiler, odalarda yürüdüler. Bir aynada kendilerine rastladılar, az daha tabancayı çekiyordu. Biziz, baba, diye fısıldadı oğlan. Biziz.

Arka kapıda durdu ve tarlalara baktı ve gerisindeki yola ve onun da gerisindeki kasvetli kırlara. Evin terasında, elli beş galonluk ve bir asetilen lambası ile uçtan uca kesilip sonra da kaynaktan geçmiş demir çerçeveye monte edilmiş bir varilden yapılma bir barbekü çukuru vardı. Bahçede birkaç ölü ağaç. Bir parmaklık. Metal bir alet edevat barakası. Omzunun bir hareketiyle battaniyeyi itti ve oğlanın omuzuna sardı.

Burada beklemeni istiyorum.

Seninle gelmek istiyorum.

Oraya sadece bakmaya gidiyorum. Sen burada otur hele. Beni hep görecceksin, söz veriyorum.

Bahçeden geçti, açık kapıyı itti, hâlâ silahı tutarak. Bir tür bahçe külübesiydi. Toprak zemin. Birtakım plastik saksıların olduğu metal raflar. Her şey külle örtülmüş. Köşede bahçe aletleri duruyor. Bir çim biçme makinesi. Pencerenin altında tahta bir sıra ve yanında metal bir dolap. Dolabı açtı. Eski kataloglar. Tohum paketleri. Begonya. Kahkaha çiçeği. Onları cebine tıkıştırdı. Ne için? Üst rafta iki teneke motor yağı vardı ve tabancayı kemerine sokup uzandı ve onları aldı, sıranın üstüne koydu. Çok eskiden kalmaydılar, mukavvadan yapılmışlardı, metal kapakları vardı. Yağ mu-

kavvadan sızmıştı ama hâlâ dolu görünüyorlardı. Geriye çekildi ve kapıdan dışarı baktı. Oğlan, battaniyelere sarılmış evin arka basamaklarında oturuyor, onu gözlüyordu. Dönünce, köşede, kapının arkasında bir benzin tenekesi gördü. İçinde benzin olmasının mümkün olmadığını biliyordu ama ayağıyla eğip arkaya düşmesine neden olunca, hafiften bir çalkalanma sesi geldi. Kaldırdı ve sıraya taşıdı ve kapağını çevirmeye çalıştı ama açamadı. Paltosunun cebinden kerpeteni çıkardı ve ağzını açarak onunla denedi. Anca oturuyordu ve kapağı evirdi ve sıranın üstüne koydu, tenekeyi kokladı.Iğrenç koku. Iyice yıllanmış. Ama benzin olmaya benzindi ve yanardı. Kapağı yeniden çevirip kapadı ve kerpeteni cebine koydu. Etrafa bakınıp daha küçük bir kap aradı ama yoktu. Şişeyi atmamalıydı. Evi ara.

Çimenleri geçerken kendini adeta bayılacakmış gibi hissetti ve durması gerekti. Acaba benzin koklamaktan mı diye düşündü. Oğlan onu izliyordu. Ölüme kaç gün vardı? On mu? Daha fazla olamaz. Düşünemiyordu. Neden durmuştu? Döndü ve çimenlere baktı. Geri yürüdü. Yeri ayaklarıyla yokladı. Durdu ve yeniden döndü. Sonra kulübeye geri gitti. Bir bahçe küreğiyle döndü ve durduğu yerde küreği toprağa daldırdı. Kürek yarısına kadar girdi ve boş bir tahta sesiyle durdu. Toprakları kürekle atmaya koyuldu.

Yavaş ilerliyordu. Tanrım, çok yorgundu. Küreğe dayandı. Başını kaldırdı ve oğlana baktı. Oğlan deminki gibi oturuyordu. Gene işine eğildi. Çok geçmeden her iki kürek arasında dinlenir olmuştu. Sonunda kazıp ortaya çıkardığı çatıkeçesi kaplı bir parça kontrplaktı. Kenarlarını da kürekle

temizledi. Belki bir metreye iki metre bir kapıydı. Bir ucunda, plastik bir torbaya şeritle kapatılmış bir asma kilit vardı. Küreğin sapına tutunarak dinlendi, alnı kolunun kıvrımında. Başını yeniden kaldırdığında oğlan bahçede birkaç adım ötesinde duruyordu. Çok korkmuştu. Açma baba, diye fısıldadı.

Bir şey yok.

Lütfen, baba. Lütfen.

Bir şey yok.

Hayır, var.

Yumruklarını göğsüne bastırmıştı ve korkuyla sıçrayıp duruyordu. Adam küreği bıraktı ve ona sarıldı. Hadi ama, dedi. Hadi gidip sundurmada oturalım, biraz dinlenelim.

Sonra gidebilir miyiz?

Biraz oturalım hele.

Tamam.

Battaniyelere sarınmış halde oturup bahçeye baktılar. Uzun süre oturdular. Oğlana, bahçede kimsenin gömülü olmadığını izah etmeye çalıştı ama oğlan birden ağlamaya başladı. Bir süre sonra o bile çocuğun haklı olabileceğini düşündü.

Öyle oturalım biraz, dedi. Konuşmayız bile.

Tamam.

Yeniden evi dolaştılar. Adam bir bira şişesiyle paçavra haline gelmiş eski bir perde buldu ve kumaşın ucundan bir parça koparıp askıyla şişenin boynundan aşağı itiştirdi. Bu yeni lambamız, dedi.

Yakabilir miyiz?

Barakada biraz benzin buldum. Biraz da yağ. Sana gösteririm.

Tamam.

Hadi, dedi adam. Her şey tamam, Söz veriyorum.

Ama oğlanın, battaniyenin oluşturduğu kapüşon altındaki yüzünü görmeye eğildiğinde, artık yerine koyamayacağı bir şeyin gittiğinden çok korktu.

Dışarı çıktılar ve bahçeyi geçip barakaya gittiler. Adam şişeyi sıraya koydu ve bir tornavida alarak yağ tenekelerinden birinde bir delik açtı, sonra boşalabilsin diye bir de daha küçüğünü açtı. Şişenin fitilini çekti ve yarısına kadar yoğun ve soğuktan donmuş, boşaltması çok vakit alan eski tip yağ ile doldurdu. Benzin tenekesinin kapağını çevirdi ve tohum paketlerinden birinden küçük bir kâğıt huni yaparak şişeye benzin döktü ve parmağını ağzına tutup silkeledi. Sonra birazını kil bir tabağa boşaltıp ve paçavrayı alıp tornavida ile şişeye tıkıştırdı. Cebinden bir parça çakmaktaşı ile kerpeteni çıkardı ve taşı tırtıllı çeneye sürttü. Birkaç kez denedi, sonra durdu ve tabağa daha fazla benzin döktü. Bu alev alabilir, dedi. Oğlan evet anlamına başını salladı. Tabağa kıvılcımlar saçıldı, alçak bir ıslık sesiyle bir aleve dönüştüler. Uzanıp şişeyi aldı ve eğdi ve fitili yaktı, tabaktaki alevi söndürdü ve dumanlar tüten şişeyi oğlana verdi. İşte, dedi. Al şunu.

Ne yapacağız?

Elini önünde tut. Sakin sönmesin.

Kalktı ve tabancayı kemerinden aldı. Bu kapı başka herhangi bir kapıya benziyor, dedi. Ama değil. Korktuğunu biliyorum. Bunda bir şey yok. Galiba orada bir şeyler var ve bir göz atmamız gerekiyor. Gidecek başka yer yok. Bu işte. Ba-

na yardım etmeni istiyorum. Eğer lambayı tutmak istemiyorsan tabancayı alman gerek.

Lambayı tutacağım.

Tamam. İyi adamlar böyle yapar. Denemeyi sürdürürler. Pes etmezler.

Tamam.

Lambadan gelen kara dumanı izleyerek oğlanı bahçeye götürdü. Tabancayı kemerine koydu, küreği aldı ve kilidi kontrplaktan çıkarmak için vurmaya başladı. Küreğin keskin yanının köşesini altına soktu, yukarıya doğru kanıttı, sonra da diz çöktü ve kilidi tuttu, olduğu gibi çevirip gevşetti ve çimlerin üzerine attı. Küreğin demirini kapının altına soktu, parmaklarını altına geçirdi ve sonra ayağa kalkıp havaya kaldırdı. Tahtalardan aşağı toprak cızırdayarak döküldü. Oğlana baktı. İyi misin? diye sordu. Oğlan lambayı önünde tutarak dilsizce başıyla evetledi. Adam kapıyı öbür tarafa savurdu ve çimlerin üzerine düşmeye bıraktı. İkiye on'dan yapılmış kaba saba bir merdiven karanlığa iniyordu. Uzandı ve oğlandan lambayı aldı. Basamaklardan inmeye başladı ama sonra döndü, eğildi ve çocuğu alnından öptü.

Yeraltı deposunun beton duvarları vardı. Üstüne mutfak fayansı yerleştirilmiş dökme beton bir zemin. Her biri bir duvarın önünde, bir çift çıplak yaylı demir portatif karyola, döşek yastıkları ordu usulü yatağın ayakucunda yuvarlanmış. Dönüp yukarıda çömelmiş, lambadan yükselen dumanda gözlerini kırpıştırarak duran oğlana baktı ve sonra da alt basamakları indi ve oturdu ve lambayı uzattı. Aman Tanrım, diye fısıldadı. Aman Tanrım.

Neymiş baba?

İn aşağı. Aman Tanrım. İn aşağı.

Sandıklar dolusu konserve. Domatesler, şeftaliler, fasulyeler, kayısılar. Konserve jambon. Konserve biftek. On galonluk plastik bidonlarda yüzlerce galon su. Kâğıt havlular, tuvalet kâğıtları, kâğıt tabaklar. İçlerine battaniyeler tıkıştırılmış plastik çöp torbaları. Alnını eline dayadı. Aman Tanrım, dedi. Dönüp oğlana baktı. Bir şey yok, dedi. İn aşağı.

Baba?

İn aşağı. İn de gör.

Lambayı basamağa koydu ve yukarı çıkıp oğlanın elini tuttu. Gel hadi, dedi. Bir şey yok.

Ne buldun?

Her şeyi buldum. Her şeyi. Dur da gör. Onu basamaklardan indirdi ve şişeyi alıp alevini yukarıda tuttu. Görüyor musun? dedi. Görüyor musun?

Nedir bütün bunlar, baba?

Yiyecek. Okuyabiliyor musun?

Armut. Armut diyor.

Evet. Evet diyor. Ah, evet, diyor.

Ancak ayakta durabileceği kadar kafa payı vardı. Bir kancadan sarkan, yeşil metal siperli bir lambanın başını eğdi. Oğlanı elinden tutuyordu, üzerleri şablonla yazılmış sıralar dolusu karton kutu boyunca yürüdüler. Biber, mısır, güveç, çorba, spagetti sosu. Yok olmuş bir dünyanın zenginliği. Bu niye burada? dedi oğlan. Gerçek mi? Ah evet. Gerçek.

Kutulardan birini indirdi ve tırnaklarıyla açarak bir konserve tenekesini havaya kaldırdı. Birisi ihtiyaç olabileceğini düşündüğü için burada dedi.

Ama kullanmadılar.

Hayır. Kullanmadılar.

Öldüler.

Evet.

Almamız doğru mu?

Evet. Doğru. Almamızı isterlerdi. Nasıl ki biz de onların almasını isterdik.

İyi adamlar mıydılar?

Evet. Öyleydiler.

Bizim gibi.

Bizim gibi. Evet.

Öyleyse tamam.

Evet. Tamam.

Plastik bir kutuda bıçaklar ve plastik kaplar ve çatal bıçak takımları ile mutfak aletleri vardı. Bir konserve açacağı. Çalışmayan elektrikli el fenerleri. Bir kutu dolusu pil ve kuru pil buldu. Çoğunlukla paslanmışlardı ve asitli yapışkan bir madde akıtıyorlardı ama bazıları iyiye benziyordu. Nihayet fenerlerden birini çalıştırdı ve masaya koydu, lambanın dumanlı alevini üfleyip söndürdü. Açılmış mukavva kutunun bir kanadını kopardı ve dumanı onunla yelpazeledi ve sonra da yukarı çıkıp kapak biçiminde kapıyı aşağı çekti ve dönüp oğlana baktı. Yemek için ne istersin? diye sordu.

Armut.

İyi seçim. Armut, öyleyse.

Plastiğe sarılı bir yığından iki tane kâğıt kâse aldı ve onları masaya koydu. Şilte yastıklarını onlar için ranzaya serdi ve mukavva armut kutusunu açtı, bir konserve çıkardı, masaya koydu ve kapağına konserve açacağını taktı ve çarkını çevirmeye başladı. Oğlana baktı. Oğlan yatakta, hâlâ batta-

niyeye sarılı sessizce oturmuş onu izliyordu. Adam onun belki de bütün bunlara tam olarak kendini veremediğini düşündü. Her an karanlık ıslak ormanda uyanabilirdin. Bunlar yeyip yiyebileceğin en iyi armutlar dedi. En iyi. Dur hele.

Yan yana oturup tenekedeki armutları yediler. Sonra da bir teneke şeftali yediler. Kaşıklarını yaladılar, kâseleri diktiler ve zengin tatlı şurubunu içtiler. Birbirlerine baktılar.

Bir tane daha.

Hastalanmanı istemiyorum.

Hastalanmayacağım.

Uzun süredir bir şey yemedin.

Biliyorum.

Tamam.

Oğlanı ranzaya yatırdı ve pis saçını yastıkta düzeltti, üstüne battaniye örttü. Yukarı çıkıp da kapıyı ittiğinde, hava neredeyse kararmıştı. Garaja gitti ve sırt çantasını aldı, geri gelip etrafa son bir kez göz attı ve sonra da basamaklardan inip kapıyı kapattı ve kerpetenin saplarından birini kilidin içine iyice gömdü. Elektrikli fener sönükleşmeşe başlıyordu, bir galonluk tenekelerde beyaz gaz bulana kadar depolanmış şeylere baktı. Tenekelerden birini çıkarttı ve masaya koydu, kapağını çevirip açtı ve metal mührünü tornavidayla deldi. Sonra da lambayı tepedeki kancadan aldı ve doldurdu. Bir plastik bütan çakmak kutusu bulmuştu zaten ve lambayı onlardan biriyle yaktı, alevini ayarladı ve yeniden yukarı astı. Sonra ranzada öylece oturdu.

Oğlan uyurken depodakileri metodik bir şekilde gözden geçirmeye başladı. Giysiler, kazaklar, çoraplar. Paslanmaz çe-

lik bir leğenle süngerler ve sabun kalıpları. Diş macunu ve diş fırçaları. Büyük plastik bir kavanoz dolusu cıvata ve vida ile muhtelif hırdavatın dibinde kumaş bir kesede iki el dolduracak kadar altın Güney Afrika sikkesi buldu. Onları boşaltıp ve elinde yoğurdu ve onlara baktı ve sonra da hırdavatla birlikte yeniden kavanoza koydu ve kavanozu da rafa koydu.

Her şeye tek tek baktı, odanın bir yanından diğerine kutularla kasaların yerlerini değiştirdi. Gaz şişelerinin depolandığı ikinci bir odaya açılan kaçak bir çelik kapı vardı. Köşede kimyevi bir tuvalet. Duvarda tel kafesle örtülmüş havalandırma boruları ve zeminde de drenler vardı. Yeraltı deposu ısınmaya başlamıştı, paltosunu çıkardı. Her şeyi tek tek elden geçirdi. Bir kutu .45 ACP fişekle üç kutu .30-30 tüfek kurşunu buldu. Bulamadığı şey, silahtı. Pilli feneri aldı ve odayı dolaştı, gizli bir bölme var mı diye duvarları kontrol etti. Bir süre sonra ranzaya oturmuş bir kalıp çikolata yiyordu. Silah yoktu, olacağı da yoktu.

Uyandığında tepedeki gaz lambası yavaşça tıslıyordu. Yeraltı deposunun duvarları ışıkta oradaydı ve kutular ile kasalar da. Nerede olduğunu bilemedi. Paltosu üstünde yatıyordu. Doğruldu ve diğer ranzada uyuyan oğlana baktı. Ayakkabılarını çıkarmıştı ama onu da hatırlamadı ve onları ranzanın altından aldı, ayağına geçirdi ve merdivenden çıktı, kilitteki kerpeteni çıkardı ve kapıyı kaldırdı, dışarı bir göz attı. Sabahın ilk saatleri. Eve baktı ve sonra da dışarı yola doğru ve tam depo kapısını yeniden indirecekken durdu. Batıda hayal meyal bir kurşuni ışık. Bütün gece ve ertesi

gün boyunca uyumuşlardı. Kapıyı indirdi yeniden sağlama aldı ve aşağı indi, ranzaya oturdu. Gereçlere baktı. Ölmeye hazırdı ve şimdi ölmeyecekti ve bu konuda düşünmesi gerekiyordu. Kim olsa bahçede duran ambar kapağını görür ve görür görmez de ne olduğunu anlardı. Ne yapacağını düşünmesi gerekiyordu. Bu, ormanda saklanmaya benzemezdi. Ona en benzemeyen şeydi hatta. Sonunda kalktı ve masaya gitti, iki brülörlü küçük gaz ocağını aldı ve yaktı, bir tava ile bir çaydanlık çıkardı ve mutfak avadanlığının durduğu plastik kutuyu açtı.

•

Oğlanı uyandıran, küçük kahve değirmeninde kahve öğütmesi oldu. Kalkıp doğruldu ve her tarafa baktı. Baba? dedi.

Selam. Aç mısın?

Banyoya gitmem gerek. İşemem gerek.

Spatula ile alçak çelik kapıya işaret etti. Tuvaletin nasıl kullanılacağını bilmiyordu ama şöyle ya da böyle, kullanacaklardı. Burada o kadar uzun kalacak değillerdi, o da ambar kapağını gereğinden fazla açıp kapayacak değildi. Oğlan, saçı terle keçeleşmiş, yanından geçti. O da ne? dedi.

Kahve. Jambon. Bisküvi.

Vay canına, dedi oğlan.

Ranzalar arasına döşeme boyunca bir küçük sandık sürükledi ve onu bir havluyla örtüp tabakları ve fincanlar ile plastik gereçleri yerleştirdi. Bir el havlusuyla örtülmüş bir kâse bisküvi koydu, bir tabak tereyağ ve bir teneke koyulaştırılmış süt. Tuz ve biber. Oğlana baktı. Oğlan ilaç verilmişe benziyordu. Kızartma tavasını ocaktan aldı, diğer sahandan çırpılmış yumurta servisi yaptı ve kaşıklar dolusu kızarmış

fasulyeyi de boşaltarak fincanlarına kahve koydu. Oğlan başını kaldırıp ona baktı.

Hadisene, dedi adam. Soğutma.

Önce hangisini yiyorum?

Hangisini istersen.

Bu kahve mi?

Evet. İşte. Yağı bisküvilerine sürüyorsun. Böyle.

Tamam.

İyi misin?

Bilmiyorum.

Kendini iyi hissediyor musun?

Evet.

Ne var peki?

Sence insanlara teşekkür etmeli miyiz?

İnsanlara mı?

Bize bütün bunları veren insanlara.

Eh. Evet sanırım bunu yapabiliriz.

Yapacak mısın?

Sen niye yapmıyorsun?

Nasıl yapacağımı bilmiyorum.

Evet biliyorsun. Nasıl teşekkür edeceğini biliyorsun.

Oğlan durup tabağına baktı. Kaybolmuş görünüyordu. Tam adam konuşmak üzereyken dedi ki: Sevgili insanlar, bütün bu yiyecekler ve şeyler için size teşekkürler. Onları kendiniz için saklamıştınız, biliyoruz ve siz burada olsaydınız, ne kadar aç olsak da yemezdik ve siz yiyemediniz diye çok üzülüyoruz ve umarız cennette Tanrı ile birlikte güvencedesinizdir.

Başını kaldırıp baktı. Oldu mu? dedi.

Evet. Bence oldu.

Ranzada kendi başına kalmadı. Evin arkasındaki banyoya plastik su testileri taşırken çimende ileri geri onunla birlikte gitti. Küçük ocak ile tencerelerden birkaçını da yanlarına aldılar ve adam su ısıttı, küvete döktü ve plastik testilerden de su döktü. Uzun vakit aldı ama iyi ve sıcak olmasını istiyordu. Küvet neredeyse dolunca, oğlan soyundu ve titreyerek suya girdi ve oturdu. Sıska, pis ve çıplak. Omuzlarını tutarak. Tek ışık, ocağın brülöründeki mavi diş halkasından geliyordu. Ne dersin? dedi adam.

Nihayet sıcak.

Nihayet sıcak mı?

Evet.

Bunu da nereden öğrendin?

Bilmiyorum.

Pekâlâ. Nihayet sıcak.

Kirli keçeleşmiş saçı yıkadı, onu sabun ve süngerle temizledi. İçinde oturduğu pis suyu boşalttı ve ona tencereden yeni sıcak su dökerek titrer halde bir havluya sardı, bir de battaniyeye. Saçını taradı ve ona baktı. Üstünden duman gibi bir buhar yükseliyordu. İyi misin? dedi.

Ayaklarım soğuk.

Beni beklemen gerekecek.

Çabuk ol.

Adam banyo yaptı ve küvetten çıkıp banyo suyuna deterjan boşalttı ve leş gibi kokan bluelerini bir tuvalet pompasıyla birlikte suya attı. Hazır mısın? dedi.

Evet.

Brülörü öksürene kadar kıstı ve dışarı çıktı sonra da feneri açtı ve yere koydu. Küvetin kenarına oturdular, ayakkabıla-

rını giydiler, sonra oğlana tencere ile sabunu verdi, o da ocak ile küçük benzin şişesini ve tabancayı aldı ve battaniyelerine sarınmış olarak bahçeyi geçip geriye, ranzaya gittiler.

Döşekte aralarında bir damatahtasıyla oturdular, yeni kazaklar ve çoraplar giyip yeni battaniyelere sarınmışlardı. Küçük bir gazocağını kancayla tutturmuştu, plastik kupalardan Coca Cola içtiler ve bir süre sonra adam eve geri döndü, blucinlerini sıktı ve onları geri getirip kurusunlar diye astı.

Burada ne kadar kalabiliriz baba?

Fazla değil.

Ne kadar yani?

Bilmiyorum. Belki bir gün daha. İki.

Çünkü tehlikeli.

Evet.

Bizi bulurlar diye mi düşünüyorsun?

Hayır. Bizi bulmazlar.

Hayır olmaz. Bizi bulmazlar.

Daha sonra oğlan uyuyunca eve gitti ve mobilyaların bazılarını sürükleyerek çimenlerin üzerine çıkardı. Sonra bir şilte sürükledi ve onu da ambar kapağının üstüne koydu ve içeriden de onu kartonplağın üstüne çekti ve kapıyı itinayla alçaltı ki, şilte onu tamamen kapatsın. Pek de başarılı bir hile sayılmazdı ama hiç yoktan iyiydi. Oğlan uyurken ranzada oturdu ve fenerin ışığında bıçağıyla bir ağaçdalından sahte kurşunlar kesti, onları silindirin boş deliklerine oturttu ve sonra yeniden kesti. Uçlarını bıçakla biçimlendirdi, tuzla pürüzsüz hale gelene kadar zımparaladı ve kurşun

rengi alana kadar kurumla lekeledi. Beşini de yapınca namlu deliklerine yerleştirdi ve silindiri pat diye kapatıp silahı çevirdi ve baktı. Bu kadar yakından bile silah sanki doluymuş gibi görünüyordu, onu yanına koydu ve ısıtıcının üstünde buharlar saçan bluclinin bacak kısmını yoklamaya gitti.

Tabanca için küçük bir avuç dolusu boş mermi kovanı saklamıştı ama her şeyle birlikte onlar da gitmişti. Cebinde tutmalıydı. Sonuncuyu bile kaybetmişti. Onları .45'lik kovanlardan yeniden doldurabilir belki diye düşünmüştü. Mahvetmeden çıkarırsa kapsül belki de yerine otururdu. Kurşunları maket bıçağı ile uygun boya traşla. Ayağa kalktı ve gereçleri son bir kez turladı. Sonra alev tükenene kadar lambayı kıstı ve oğlanı öptü ve diğer ranzaya, temiz battaniyelerin altına sürünerek girdi, ısıtıcının turuncu ışığında titreyerek bu minik cennete bir daha baktı ve sonra da uyuyakaldı.

Kasaba yıllar önce terk edilmişti ama çöp dolu sokaklarda, oğlan elini tutarken, ihtiyatla yürüdüler. Vaktiyle birinin cesetleri yakmak için kullanmaya kalkıştığı metal bir atıkalanından geçtiler. Eğer kafataslarının biçimi olmasa, nemli külün altındaki alazlanmış et ve kemikler isimsiz kalabilirdi. Koku yoktu artık. Sokağın sonunda bir alışveriş merkezi vardı ve boş kutuların yığıldığı geçitlerden birinde de üç tane metal alışveriş arabası. Adam onları inceledi, birini çekip çıkardı, çömeldi ve tekerlekleri çevirdi, sonra ayağa kalktı ve onu geçide itti, geri çekti.

Iki tane alabiliriz, dedi oğlan.

Hayır.

Birini ben iterim.

Sen izcisin. Senin gözcülük yapmana ihtiyacım var.

Bütün bunlarla ne yapacağız?

Alabileceğimizi alacağız.

Biri geliyor diye mi düşünüyorsun?

Evet. Er geç.

Kimse gelmiyor demiştin.

Asla demek istememiştim.

Keşke burada oturabilsek.

Biliyorum.

Gözcülük ederdik.

Ediyoruz zaten.

Ya iyi adamlar gelirse?

Eh, yolda iyi adamlara rastlayacağımızı sanmıyorum.

Biz de yoldayız.

Biliyorum.

Hep gözcülük yapıyorsan eğer, hep korku içinde misin demek?

Eh. Sanırım her şeyden önce gözcülük etmek için yeterince korkuyor olman gerek. İhtiyatlı. Tetikte.

Ama geri kalan zamanda korkmaz mısın?

Geri kalan zamanda.

Evet.

Bilmiyorum. Belki de hep gözcü durmak gerek. Eğer bela en beklemediğin anda geliyorsa, belki de yapılacak şey onu daima beklemektir.

Sen daima bekliyor musun? Baba?

Bekliyorum. Ama bazen gözcülük yapmayı unutabilirim.

Oğlanı gaz lambasının altında küçük sandığa oturttu ve plastik bir tarak ve bir makasla saçını kesmeye koyuldu. Iyi bir iş çıkarmak istediği için hayli vakit aldı. Işi bitince havluyu oğlanın omuzlarından aldı ve altın rengi saçı yerden topladı, oğlanın yüzünü ve omuzlarını nemli bir bezle sildi ve görsün diye ayna tuttu.

Iyi iş çıkardın, baba.

Iyi.

Gerçekten bir deri bir kemik görünüyorum.

Gerçekten de bir deri bir kemiksin.

Kendi saçını da kesti ama o, o kadar iyi olmadı. Bir tencere su ısınırken sakalını makasla kırptı ve plastik bir jiletli makineyle traş oldu. Oğlan onu izliyordu. Işi bitince aynada kendine baktı. Hiç çenesi yokmuş gibi görünüyordu. Oğlana döndü. Nasıl görünüyorum? Oğlan başını yana eğdi. Bilmiyorum, dedi. Üşür müsün?

Mum ışığında mükellef bir yemek yediler. Jambon ve yeşil fasulye ve püre, bisküvi ve salçayla. Hâlâ satın alındıkları kâğıt torbalarda duran dört litre kadar gümrüksüz viski bulmuştu, bir bardakta suyla biraz ondan içti. Daha bitirdiği anda başını döndürdüğü için başka içmedi. Tatlı olarak şeftaliyle bisküvilerin üzerinde krema yeyip kahve içtiler. Kâğıt tabaklar ile plastik sofra takımını bir çöp torbasına attı. Sonra dama oynadılar ve sonra da oğlanı yatırdı.

Gece tepelerindeki kapının üstündeki şiltede sesi boğulmuş yağmur pıtırtısıyla uyandı. Duyabilmesi için bayağı şiddetli yağıyor olması gerektiğini düşündü. Elfeneriyle kalktı, mer-

diveni çıktı ve ambar kapısını yükseltti, ışığı bahçeye tuttu. Bahçeyi çoktan su basmıştı, yağmur kırbaçlarcasına yağıyordu. Ambar kapağını kapattı. Su içeri sızmış, merdivenden damlamıştı ama yeraltı deposunun kendisinin hayli sugeçirmez göründüğünü düşündü. Oğlana bakmaya gitti. Terden ıslanmıştı, adam battaniyelerden birini çekti ve yüzünü yelpazeledi ve sonra da ısıtıcıyı kapatıp yatağa gitti.

Tekrar uyandığında yağmurun durduğunu düşündü. Ama onu uyandıran o değildi. Daha önce asla görmediği türden yaratıkların bulunduğu bir rüya ziyaretine gelmişti. Konuşmuyorlardı. Uyurken beşiğinin yanında çömeliyorlar sanmıştı ve sonra da uyandığında sinsice gitmişlerdi. Döndü ve oğlana baktı. Oğlanın gözünde kendisinin de bir uzaylı olduğunu belki de ilk kez anladı. Artık var olmayan bir gezegenden bir varlık. Hikâyeleri kuşkulu olan bir yer. Aynı zamanda kaybı da yeniden inşa etmeden, kaybettiği dünyayı çocuk keyiflensin diye inşa edemezdi ve belki de çocuğun bunu kendisinden daha iyi bildiğini düşündü. Rüyayı hatırlamaya çalıştı ama başaramadı. Geriye sadece duygusu kalmıştı. Belki de onu uyarmaya geldiklerini düşündü. Ne hakkında? Kendi kalbinde küller içinde olanı, çocuğun kalbinde tutuşturamayacağı hakkında. Şimdi bile bir parçası, keşke bu sığınağı asla bulamasalardı diye diliyordu. Bir parçası hep bitmiş olmasını diliyordu.

Depodaki valfin kapalı olup olmadığını kontrol etti ve küçük ocağı küçük sandıkta döndürerek oturdu ve demonte etmeye koyuldu. Alttaki panonun vidasını çıkardı ve brülör tertibatını da yerinden çıkarıp hilal şeklinde küçük bir civa-

ta anahtarıyla iki brülörün bağlantısını kesti. İçinde hırdavat olan plastik kavanozu devirdi ve bağlantı noktasına geçirecek bir civata aradı ve sonra da onu sıktı. Deponun hortumunu bağladı ve ocağı elinde tutup kaldırdı, küçük ve hafif. Sandığa koydu ve saclevhayı getirdi, çöpe koydu ve havayı kontrol etmek için yukarı çıktı. Ambar kapısının üstündeki şilte iyice ıslanmıştı, kapıyı kaldırmak zordu. O omuzlarında dinlenirken durdu ve dışarı, güne baktı. İnceden çiseliyordu. Baktığının günün hangi zamanı olduğunu bilmek imkânsızdı. Eve baktı ve sırılsıklam kirliğa baktı ve sonra kapıyı yeniden indirdi, merdivenlerden indi ve kahvaltı hazırlamaya koyuldu.

Günü yeyip uyuyarak geçirdiler. Yola çıkmayı planlamışlardı ama yağmur kalmak için yeterli mazeretti. Market arabası barakadaydı. Bugün birilerinin yollarda dolaşacak olması ihtimali zayıftı. Erzakı elden geçirerek alabileceklerini ayırdılar, sığınağın köşesinde ölçülü bir küp oluşturdular. Gün kısaydı, gün bile sayılmazdı. Karanlık bastığında yağmur durmuştu ve ambar kapağını açtılar, ıslak bahçeyi aşarak barakaya kutular ve koliler ve plastik torbalar taşımaya başladılar ve arabaya geri döndüler. Hafifçe aydınlatılmış ambarağzı bahçenin karanlığında, eski bir kıyamet resminde mahşer gününe esneyen bir mezar gibiydi. Araba taşıyabileceği kadarıyla dolunca, üzerine plastik bir branda bağladı ve halkaları tele kısa esnek kordonlarla tuttırdu, geri çekilip elleriyle gözden geçirdiler. Adam dükkândaki başka arabalardan ekstra bir tekerlek takımı almış olması gerektiğini düşündü ama artık çok geçti. Eski arabalarının motosiklet aynasını da saklamalıydı. Akşam yemeği yediler ve sabaha kadar uyudular ve sonra yeniden süngerlerle banyo yapıp

saçlarını sıcak sulu leğenlerde yıkadılar. Kahvaltı ettiler, ilk ışıkla birlikte yoldaydılar, çarşaflardan yapılmış yeni maskeler takıyorlardı, oğlan bir süpürgeyle önden gidiyor ve yoldaki sopaları dalları temizliyordu ve adam da arabanın sapı üzerine eğilip, yolun önlerinde uzanmasını izledi.

Araba ıslak ormanda itemeyecek kadar ağırdı ve yolun ortasında mola verdiler, sıcak çay yaptılar ve konserve jambonun sonuncusunu tuzlu bisküvi ve hardal ve elmasuyu ile yediler. Arka arkaya oturup yolu izlediler. Nerede olduğumuzu biliyor musun baba? dedi oğlan.

Hemen hemen.

Ne kadar hemen hemen?

Eh. Sanırım kıyıdan üç yüz kilometre uzaktayız. Kuş uçuşu.

Kuş uçuşu mu?

Evet. Düz bir çizgide gitmek demek.

Oraya kısa sürede varacak mıyız?

Gerçekten kısa sürede değil. Epey kısa bir sürede. Kuş uçuşu gitmiyoruz.

Kuşlar yolları izlemek zorunda olmadığı için mi?

Evet.

Nereye isterlerse oraya giderler.

Evet.

Sence bir yerlerde kuş var mıdır?

Bilmem.

Ama ne düşünüyorsun?

İhtimali yoktur diyorum.

Mars'a ya da bir yerlere uçabilirler mi?

Hayır. Uçamazlar.

Çünkü çok uzak da ondan mı?

Evet.

Isteseler bile.

Isteseler bile.

Ya deneseler ve tam yarı yola gelseler falan ve sonra da çok yorulsalar. Geriye aşağı mı düşerler?

Eh. Aslında yarı yola gelemezler, çünkü uzayda olurlar ve uzayda hava yoktur, bu yüzden de uçamazlar ve üstelik de çok soğuk olur ve donup ölürler.

Oh.

Zaten Mars'ın nerede olduğunu da bilmezler.

Sen Mars'ın nerede olduğunu biliyor musun?

Aşağı yukarı.

Uzay gemimiz olsa oraya gidebilir miydik?

Eh. Sahiden iyi bir uzay gemin olursa ve sana yardım edecek insanlar olursa sanırım gidebilirdin.

Oraya gittiğinde yiyecek falan olur muydu?

Hayır. Orada hiçbir şey yok.

Oh.

Uzun bir süre oturdular. Katlanmış battaniyelerinin üstünde oturup her iki yönde yolu gözlediler. Rüzgâr yok. Hiçbir şey. Bir süre sonra oğlan dedi ki: Kuş yok. Var mı?

Hayır.

Sadece kitaplarda.

Evet. Sadece kitaplarda.

Öyle sanmıyordum ben.

Hazır mısın?

Evet.

Kalktılar, fincanları ile krakerlerin kalanını kaldırdılar. Adam battaniyeleri arabanın tepesine yığdı, brandayı bağladı ve durup oğlana baktı. Ne var? dedi oğlan.

Öleceğiz sanıyordun, biliyorum.

Evet.

Ama ölmedik.

Hayır.

Tamam.

Sana bir şey sorabilir miyim?

Tabii.

Kuş olsan güneşi görecek kadar yükseğe uçabilir miydin?

Evet. Uçabilirdin.

Ben de öyle düşündüm. Çok esaslı olurdu gerçekten.

Evet olurdu. Hazır mısın?

Evet.

Durdu. Düğüne ne oldu?

Attım onu.

Attın mı?

Evet.

Tamam.

Tamam.

Uzun kurşuni akşam karanlığında bir nehri geçtiler ve durup beton korkuluktan aşağı, altlarından geçen yavaş ölü suya baktılar. Nehir aşağı giden kurum tabakasının üstüne, siyah kâğıttan bir tiyatro perdesi gibi yanmış bir şehrin anahatlarının taslağı çizilmiş. Ağır arabayı uzun bir tepeden yukarı iterken tam karanlıkta onu bir daha gördüler ve dinlenmek için durdular ve arabayı yuvarlanmasın diye yolda yan çevirdiler. Maskeleri ağız kısmında şimdiden kurşuni renge bürünmüştü ve gözleri de koyu renkte şişe çekilmiş gibiydi. Yolun kenarındaki küllerin arasında oturdular ve şehrin şeklinin gelen gecenin içine doğru kararduğu doğuya baktılar. Işık görmediler.

Sence orada kimse var mıdır, baba?

Bilmem.

En kısa ne zaman dururuz?

Şimdi durabiliriz.

Tepede mi?

Arabayı o kayalara indirir büyük dallarla kaplarız.

Durmak için iyi bir yer mi?

Eh, insanlar tepelerde durmayı sevmez. Biz de insanların durmasını sevmeyiz.

Öyleyse bizim için iyi bir yer.

Sanırım.

Çünkü akıllıyız.

Eh, çok akıllı olmayalım.

Tamam.

Hazır mısın?

Evet.

Oğlan ayağa kalktı ve süpürgesini aldı, omuzuna koydu. Babasına baktı. Uzun vadeli hedeflerimiz neler? diye sordu.

Ne?

Uzun vadeli hedeflerimiz.

Nereden duydun bunu?

Bilmem.

Hayır, nerede?

Sen söyledin.

Ne zaman?

Uzun süre önce.

Cevabı neydi?

Bilmem.

Eh. Ben de bilmiyorum. Gel hadi. Hava kararıyor.

Günün ileri saatlerinde yoldaki bir kavise yaklaşırlarken oğlan durdu ve elini arabaya koydu. Baba, diye fısıldadı.

Adam başını kaldırdı. Yolda uzakta küçük bir şekil, eğilmiş ve ayaklarını sürüyor.

Market arabasının sapına yaslanarak durdu. Ee, dedi. Bu da kim?

Ne yapmamız gerekiyor, baba?

Bir tuzak olabilir.

Ne yapacağız?

İzleyelim bakalım. Dönüp bakacak mı görürüz.

Tamam.

Yolcu dönüp geriye bakan cinsten değildi. Bir müddet onu izlediler, sonra yetiştiler. İhtiyar bir adam, ufak tefek ve kambur. Sırtında, tepesine yuvarlanmış bir battaniyenin bağlı olduğu eski bir ordu sırt çantası taşıyordu ve baston niyetine soyulmuş bir sopayı vura vura gidiyordu. Onları görünce yolun kenarına dümen kırdı ve döndü, ihtiyatla durdu. Çenesinin altına, dişi ağrıyormuş gibi, pis bir havlu bağlamıştı ve yeni dünya standartlarıyla bile berbat kokuyordu.

Hiçbir şeyim yok, dedi. İsterseniz bakabilirsiniz.

Biz soyguncu değiliz.

Bir kulağını ileri uzattı. Ne? diye seslendi.

Soyguncu değiliz dedim.

Nesiniz?

Bu soruya verecek cevapları yoktu. İhtiyar adam burnunu bileğinin arkasıyla sildi ve durup bekledi. Ayakkabısı yoktu, ayaklarına yeşil kınnapla bağlanmış paçavralar ile mukavvalar sarılmıştı ve içindeki yırtıklarla deliklerden pek çok pespaye kumaş katmanları görünüyordu. Birdenbire daha da fazla güçten düştü sanki. Bastonuna dayandı ve bir

eli başında yola, küllerin arasına oturdu. Bir arabadan düşmüş bir yığın paçavraya benziyordu. Öne geldiler, durup ona baktılar. Efendim? dedi adam. Efendim?

Oğlan bağdaş kurdu ve onun omuzuna elini koydu. Korkuyor, baba dedi. Adam korkuyor.

Baba yolda aşağı yukarı baktı. Eğer bu bir pusuysa önce o gider, dedi.

Sadece korkuyor, baba.

Ona canını yakmayacağımızı söyle.

İhtiyar adam başını bir yandan bir yana salladı, parmaklarını kirli saçından geçirdi.

Belki de gerçek olmadığımızı düşünüyor.

Ne olduğumuzu sanıyor?

Bilmiyorum.

Burada kalamayız. Gitmemiz gerek.

Korkuyor, baba.

Bence ona dokunmamalısın.

Belki ona yiyecek bir şeyler verebiliriz.

Durmuş yoldan aşağı bakıyordu. Lanet olsun, diye fısıldadı. Başını eğip ihtiyar adama baktı. Belki o bir tanrıya dönüşürdü, onlar da ağaçlara. Peki, dedi.

Brandayı açtı, geriye katladı ve konservelerin içinde arandı, bir teneke meyve kokteyli seçti ve konserve açacağını cebinden çıkararak tenekeyi açtı ve kapağı geriye kıvırdı ve gidip bağdaş kurdu, konserveyi oğlana verdi.

Peki ya kaşık?

Kaşık yok ona.

Oğlan tenekeyi aldı ve ihtiyar adama verdi. Al, diye fısıldadı. İşte.

İhtiyar adam gözlerini kaldırdı ve oğlana baktı. Oğlan ona tenekeyle işaret etti. Yolda kanadı kırılmış bir akbabayı beslemeye çalışan birine benziyordu. Mesele yok, dedi.

İhtiyar adam elini başından indirdi. Gözlerini kırptı. Cildinin ince ve kurumlu kırışıkları arasına yarı gömülmüş gri mavi gözler.

Al, dedi oğlan.

Adam cılız pençeleriyle uzandı ve tenekeyi aldı, göğsüne bastırdı.

Ye, dedi oğlan. Güzel. Elleriyle yana yatırma hareketleri yaptı. İhtiyar adam başını eğip tenekeye baktı. Yeniden tuttu ve kaldırdı, burnu buruşmuştu. Uzun ve sararmış pençeleri metali tırmalıyordu. Sonra yana yatırdı ve içti. Su pis sakalından aşağı aktı. Konserveyi indirdi, zorlukla çiğneyerek. Yutunca başı sarsıldı. Bak, baba, diye fısıldadı oğlan.

Gördüm, dedi adam.

Oğlan dönüp ona baktı.

Sorunun ne olduğunu biliyorum, dedi adam. Cevabı hayır.

Soru ne?

Bizimle kalabilir mi. Kalamaz.

Biliyorum.

Biliyorsun.

Evet.

Pekâlâ.

Ona başka bir şey verebilir miyiz?

Bakalım bunun altından nasıl kalkacak.

Yemesini izlediler. Bitirince boş tekenekeyi tutarak ve sanki daha fazlası belirebilirmiş gibi aşağı bakarak oturdu.

Ona ne vermek istiyorsun?

Sence ne yemeli?

Bence bir şey yememeli. Sen ona ne vermek istiyorsun?

Ocakta bir şey pişirebiliriz. Bizimle yiyebilir.

Durmaktan söz ediyorsun. Gece için.

Evet.

Başını eğip ihtiyar adama baktı ve sonra da yola baktı. Pekâlâ, dedi. Ama yarın yola devam ederiz.

Oğlan cevap vermedi.

Yapabileceğin en iyi anlaşma bu.

Tamam.

Tamam, tamam demektir. Yarın başka bir anlaşma müzakeresi olacak değil.

Müzakere ne?

Bir şey hakkında biraz daha konuşmak ve yeni bir anlaşma yapmak demek. Başka anlaşma yok. Hepsi bu.

Tamam.

Tamam.

İhtiyar adamın ayağa kalkmasına yardım ettiler ve bastonunu ona verdiler. Elli kilo bile yoktu. Durmuş, kararsızca etrafa bakınıyordu. Adam tenekeyi ondan aldı ve ormana savurdu. İhtiyar adam ona bastonunu vermeye çalıştı ama bastonu itti. En son ne zaman yemek yedin? dedi.

Bilmiyorum.

Hatırlamıyorsun.
Az önce yedim.
Bizimle yemek yemek ister misin?
Bilmiyorum.
Bilmiyor musun?
Ne yemek?
Belki biraz yahni. Krakerle. Ve kahve.
Ne yapmam gerekiyor?
Bize dünyanın nereye gittiğini söyle.
Ne?
Bir şey yapmak gerekmiyor. Yürüyebilir misin?
Yürüyebilirim.
Oğlana baktı. Sen küçük bir oğlan mısın? dedi.
Oğlan babasına baktı.
Neye benziyor? dedi babası.
Bilmem. İyi göremiyorum.
Beni görebiliyor musun?
Orada bir şey olduğunu söyleyebilirim.
İyi. Yola koyulmamız gerek. Oğlana baktı. Elini tutma, dedi.
Gözü görmüyor.
Elini tutma. Gidelim hadi.
Nereye gidiyoruz? dedi ihtiyar adam.
Yemek yiyeceğiz.

Adam başını evet anlamında salladı ve bastonunu uzattı, tereddütle yola vurdu.
Kaç yaşındasın?
Doksan.
Hayır, değilsin.
Peki.
İnsanlara böyle mi diyorsun?

Hangi insanlar?
Kim olursa.
Sanırım.
Seni incitmesinler diye mi?
Evet.
İşe yarıyor mu?
Hayır.
Sırt çantanda ne var?
Hiç. Bakabilirsin.
Bakabileceğimi biliyorum. Ne var orada?
Hiç. Öteberi.
Yiyecek bir şey yok.
Hayır.
Adın ne?
Ely.
Ely ne?
Ely'nin nesi var?
Hiç. Gidelim hadi.

Ormanda ve yola adamın istediğinden çok daha yakında, açık havada kamp kurdular. Oğlan arkadan sürerken arabayı çekmesi gerekti ve ihtiyar adam ısınsın diye ateş yaktılar ama ondan da pek hoşlanmadı. Yemek yediler ve ihtiyar adam yegâne battaniyesine sarılmış oturdu ve kaşığını çocuk gibi tuttu. Sadece iki fincanları vardı, o da kahvesini yemek yediği kâseden içti, parmakları kenarına kanca gibi yapışmıştı. Açlıktan ölmek üzere, yırtık pırtık bir buda gibi oturup, kömürlere gözlerini dikip bakarak.

Bizimle gelemezsin biliyorsun, dedi adam.

İhtiyar adam başını evet anlamına salladı.

Ne zamandır yoldasın?

Hep yoldaydım. Tek bir yerde kalamazsın.

Neyle yaşıyorsun?

Sadece gitmeye devam ediyorum. Bunun gelmekte olduğunu biliyordum.

Gelmekte olduğunu biliyor muydun?

Evet. Bu ya da bunun gibi bir şey. Daima inandım buna.

Hazırlanmaya çalıştın mı?

Hayır. Sen olsan ne yapardın?

Bilmiyorum.

İnsanlar hep yarına hazırlanıyorlardı. Ben buna inanmıyordum. Yarın onlara hazırlanmıyor. Orada olduklarını bile bilmiyor.

Sanmam.

Ne yapılacağını bilsen bile ne yapılacağını bilmezsin. Yapmak isteyip istemediğini bilemezdin. Diyelim ki en sona kalan sensin? Diyelim ki kendine bunu yaptın?

Ölmeyi mi istersin?

Hayır. Ama ölmüş olmayı isteyebilirim. Hayattaysan, daima önünde bu vardır.

Ya da keşke doğmamış olsam dersin.

Eh. Misafir umduğunu değil bulduğunu yer.

Fazlasını istemek olurdu diyorsun.

Olan olmuş. Zaten böyle dönemlerde lüks şeyler istemek budalalıktır.

Sanırım.

Kimse burada olmak istemiyor ve kimse ayrılmak da istemiyor. Başını kaldırıp ateşin üstünden oğlana baktı. Sonra adama baktı. Adam onun küçük gözlerinin ateşin ışığında kendisini izlediğini görebiliyordu. O gözler ne görüyordu, Tanrı bilir. Ateşe daha fazla odun yığmaya kalktı. Kırmızı kıvılcımlar titreyerek yükseldi ve tepelerindeki karalıkta öldü. İhtiyar adam kahvesinin sonunu içti ve kâseyi önüne koydu, ellerini öne uzatmış, ateşe doğru eğildi.

Adam onu izledi. Dünyanın kalmış son insanı sen olsan bunu nasıl bilirdin? dedi.

Tahminim, bilmezdin. Sadece o olurdun.

Kimse bilmezdi.

Fark etmezdi ki. Öldüğün zaman, başka herkes ölse de aynıdır.

Bence Tanrı bilirdi. Değil mi?

Tanrı yok.

Hayır mı?

Tanrı yok ve biz de peygamberleriyiz.

Nasıl hâlâ sağ kaldığını anlamıyorum. Nasıl yiyorsun?

Bilmiyorum.

Bilmiyor musun?

İnsanlar sana öteberi veriyor.

İnsanlar sana öteberi veriyor.

Evet.

Yemek için.

Yemek için. Evet.

Hayır vermiyorlar.

Sen verdin.

Hayır vermedim. Oğlan verdi.

Yolda başka insanlar da var. Bir tek siz değilsiniz.

Bir tek sen misin?

İhtiyar adam ihtiyatlı bir şekilde dikkatle baktı. Ne demek istiyorsun? dedi.

Seninle insanlar var mı?

Ne insanları?

Kim olursa.

Kim olursa diye bir şey yok. Neden söz ediyorsun sen?

Senden söz ediyorum. Ne tür bir işte olabileceğinden.

İhtiyar adam cevap vermedi.

Sanırım bizimle gitmek istersin.

Sizinle gitmek.

Evet.

Beni yanınıza almazsınız.

Gitmek istemiyorsun.

Aç olmasam buraya kadar bile gelmezdim.

Sana yiyecek veren insanlar. Nerede onlar?

İnsan falan yok. Ben uydurdum.

Başka ne uydurdun?

Sizin gibi yoldayım, o kadar. Farkı yok.

Adın Ely mi?

Hayır.

Adını söylemek istemiyorsun.

Söylemek istemiyorum.

Niye?

Sana onu emanet edemem. Bir şey yapman için. Kimsenin benim hakkımda konuşmasını istemiyorum. Nerede olduğumu ya da oradayken ne söylediğimi söylemesini. Yani, belki benden söz edersin. Ama kimse ben olduğumu söyleyemez. Herhangi biri olabilir. Bence böyle dönemlerde ne kadar az şey söylense o kadar iyi. Eğer bir şey olmuş olsa biz de geriye sağ kalanlar olsak ve yolda rastlaşsak, o zaman hakkında konuşacak bir şeyimiz olurdu. Ama değiliz. Bu yüzden konuşmuyoruz.

Belki öyle değil.

Oğlanın önünde söylemek istemiyorsun, hepsi bu.

Bir eşkıya sürüsünün yemi değil misin?

Bir şey değilim. İstiyorsanız sizden ayrılırım. Yolu bulabilirim.

Ayrılman gerekmez.

Uzun süredir ateş görmemiştim, hepsi bu. Hayvan gibi yaşıyorum. Yediğim şeyleri bilmek istemezsin. Oğlanı görünce öldüm sandım.

Onu melek mi sandın?

Ne olduğunu bilmiyordum. Tekrar bir çocuk göreceğim asla aklıma gelmemişti. Bunun olacağını bilmiyordum..

Ya sana o bir tanrı dersem.

İhtiyar adam başını iki yana salladı. Bütün bunları geçtim artık. Yıllardır böyle. İnsanların yaşamadığı yerde tanrıların işi de iyi gitmez. Göreceksin. Yalnız olmak daha iyi. Umarım dediğin doğru değildir çünkü son tanrı ile yolda olmak korkunç bir şey olur, bu yüzden umarım doğru değildir. Herkes gidince işler daha iyi olacak.

Öyle mi?

Kesinlikle öyle.

Kimin için daha iyi?

Herkes için.

Herkes için.

Elbette.

Tabii. Hepimiz için daha iyi. Daha kolaylıkla nefes alırız.

Bunu bilmek iyi.

İyidir, evet. Sonunda hepimiz gidince, ölümden başka kimse kalmayacak ve onun günleri de sayılı olacak. Yolda tek başına kalacak, yapacak hiçbir şey olmadan, bunu yapacağı kimse olmadan. Diyecek ki: Herkes nereye gitti? Ve işte böyle olacak. Bunun neresi kötü?

Sabahleyin yolda durdular ve ikisi, ihtiyar adama ne verecekleri konusunda tartıştılar. Adamın eline pek bir şey geçmedi. Birkaç sebze ve meyve konservesi. Sonunda oğlan öylece yolun kenarına geçip küllerde oturdu. İhtiyar adam tenekeleri sırt çantasına sığdırdı ve kayışlarını bağladı. Ona teşekkür etmen gerek, biliyorsun, dedi adam. Ben olsam sa-

na hiçbir şey vermezdim.

Belki etmeliyim ve belki de etmemeliyim.

Niye etmiyorsun?

Ben ona benimkini vermezdim.

Duyguları incinse de aldırmazsın, değil mi?

Duyguları incinir mi?

Hayır. Bunun için yapmadı.

Niye yaptı, peki?

Oğlana baktı, sonra da ihtiyar adama. Anlamazsın dedi. Ben anlamadığımdan eminim.

Belki de Tanrı'ya inanıyordur.

Neye inandığını bilmiyorum.

Atlatır nasılsa.

Hayır, atlatmaz.

İhtiyar adam cevap vermedi. Etrafına, güne baktı.

Bize talihiniz açık olsun da demeyeceksin değil mi? dedi adam.

Bunun ne anlama geldiğini bilmiyorum. Talihin neye benzediğini de. Kim böyle bir şeyi bilebilir ki?

Sonra hepsi yollarına devam etti. Geriye baktığında ihtiyar adam bastonunu vura vura yola koyulmuştu, kadim çağlardan bir masal çerçisi gibi, karanlık ve kambur, örümcek inceliğinde ve ebediyyen kaybolmak üzere, arkalarındaki kalan yolda yavaş yavaş gittikçe ufalıyordu. Oğlan hiç arkaya bakmadı.

Öğlenden biraz sonra brandalarını yola yaydılar ve oturup soğuk bir öğle yemeği yediler. Adam, oğlanı gözledi. Konuşuyor musun? dedi.

Evet.

Ama mutlu değilsin.

Pena değilim.

Yiyeceğimiz bittiğinde bunu düşünecek daha fazla vaktin olacak.

Oğlan cevap vermedi. Yediler. Dönüp yeniden yola baktı. Bir müddet sonra dedi ki: Biliyorum. Ama bunu senin hatırladığın gibi hatırlamayacağım.

Belki öyle olmaz.

Haksızsın demedim.

Öyle düşünsen bile.

Tamam.

Evet, dedi adam. Eh. Yolda pek iyi haber olmaz. Böyle dönemlerde.

Onunla alay etmemelisin.

Tamam.

Ölecek.

Biliyorum.

Gidebilir miyiz artık.

Evet, dedi adam. Gidebiliriz.

Gece soğukta öksürerek uyandı ve göğsü yara gibi olana kadar öksürdü. Ateşe eğildi ve kömürleri üfledi, daha fazla odun attı ve doğruldu, kamptan ışığın onu taşıyabileceği kadar uzağa yürüdü. Kuru dallar ile külün arasında, battaniye omuzlarına sarınmış halde diz çöktü ve bir süre sonra öksürük dinmeye yüz tuttu. Oralarda bir yerde olan ihtiyar adamı düşündü. Ağaçların kara kazıkları arasından geriye, kampa baktı. Oğlanın yeniden uyumuş olduğunu umut et-

ti. Orada hafiften hırıldayarak, elleri dizlerinde, çömeldi. Öleceğim, dedi. Bana bunu nasıl yapacağımı söyle.

Ertesi gün neredeyse hava kararana kadar yollarına devam ettiler. Ateş yakacak güvenli bir yer bulamamıştı. Bidonu arabadan aldığında eline hafif geldiğini düşündü. Oturdu, valfi açtı ama valf zaten açıktı. Brülörün küçük düğmesini çevirdi. Hiç. Öne eğildi ve dinledi. Her iki valfi de kendi kombinasyonlarında yeniden denedi. Bidon boştu. Orada elleri alnında yumruk olmuş, gözleri kapalı çömelip kaldı. Biraz sonra başını kaldırdı ve oracıkta, soğuk ve kararmakta olan ormanlara gözlerini dikmiş bakarak oturdu kaldı.

Mısır ekmeği ve fasulye ile bir konserve tenekesindeki frenküzümlerinden oluşan soğuk bir akşam yemeği yediler. Oğlan ona deponun nasıl olup da bu kadar çabuk boşaldığını sordu, adam boşaldı işte dedi.

Haftalarca yeter demiştin.

Biliyorum.

Ama sadece birkaç gün oldu.

Yanılmışım.

Sessizlik içinde yediler. Bir süre sonra oğlan dedi ki: Valfi kapatmayı unutmuşum, değil mi?

Senin kabahatin değil. Kontrol etmeliydim.

Oğlan tabağını brandaya koydu. Uzağa baktı.

Senin kabahatin değil. İki valfi de kapatman gerek. Vidaları sözde teflon şeritle kapatılmış olmalıydı, yoksa sızar, ben de yapmamışım. Benim kabahatim. Sana söylemedim.

Şeridi yoktu ama, değil mi?

Senin kabahatin değil.

Sokak müptelaları kadar zayıf ve pis, zahmetle yürüdüler. Soğuğa karşı battaniyelerine bürünmüş, nefesleri buhar oluşturarak, kara ve ipeksi rüzgârın yığdığı kar birikintileri arasından ayaklarını sürüyerek. Bitmek bilmeyen rüzgârların uluyan kül bulutları altında onları bulabildikleri yerde sığınak aramaya gittiği geniş kıyı ovasını geçiyorlardı. Evler ya da ahırlar ya da yol kenarındaki bir hendeğin seti altında, battaniyeler başlarına çekilmiş olarak ve öğlen göğü cehennemin mahzenleri kadar karayken. Oğlanı kendine çekiyordu, kemiklerine kadar soğuk. Cesaretini kaybetme, diyordu. İyi olacağız.

Arazi oluk oluktu, aşınmıştı ve çıplaktı. Ölü yaratıkların kemikleri sığ havuzlara serilmişti. Yığın yığın ne idüğü belirsiz çöp. Tarlalarda boyaları kazılmış çiftlik evleri ve çekip alınmış, duvarlardaki iri başlı çivilerden fırlamış kâğıt kaplamalar. Hepsi gölgesiz ve özelliksiz. Yol, bir ölü japonsarmaşığı ormanından geçip iniyordu. Ölü sazların suyun üstünde yattığı bir bataklık. Tarlaların sınırının ötesinde hem toprağın hem göğün üstünde somutkan bir pus asılıydı. Akşamüstüne doğru kar yağmaya başlamıştı, branda tepelerinde ve ıslak kar plastikte tıslayarak yürüdüler.

Haftalarca az uyumuştu. Kalktığında oğlan orada değildi ve elinde tabancayla doğrulup oturdu, sonra ayağa kalktı ve onu aradı ama görünmüyordu. Ayakkabılarını ayağına geçirdi ve ağaçların kıyısına yürüdü. Doğuda kasvetli bir şafak. Yabancı güneş soğuk geçişini sürdürüyor. Oğlanın tar-

ların içinden koşarak geldiğini gördü. Baba, diye seslendi. Ormanda bir tren var.

Tren mi?

Evet.

Gerçek bir tren mi?

Evet. Gel hadi.

Yanına gitmedin, değil mi?

Hayır. Birazcık. Gel hadi.

Orada kimse yok, değil mi?

Hayır. Sanmıyorum. Seni almaya geldim.

Lokomotif var mı?

Evet. Büyük bir dizel.

Tarlayı geçtiler ve diğer taraftan ormana girdiler. Raylar içeriden dışa doğru yükselerek kırlardan geliyor ve ormandan geçiyordu. Lokomotif elektrikli bir dizeldi ve arkasında sekiz tane paslanmaz çelik yolcu vagonu vardı. Adam oğlanın elini tuttu. Hadi öylece oturalım ve izleyelim, dedi.

Toprak sette oturdular ve beklediler. Hiçbir şey hareket etmedi. Tabancayı oğlana verdi. Sen al, baba, dedi oğlan.

Hayır. Anlaşma öyle değil. Al.

Oğlan tabancayı aldı ve kucağında onunla oturdu, adam da yolun sağından indi ve durup trene baktı. Rayların üstünden öbür tarafa geçti ve vagonlar boyunca aşağı yürüdü. Son vagonun arkasından ortaya çıktığında, oğlan gelsin diye elini salladı ve oğlan kalkıp tabancayı kemerine soktu.

Her şey külle kaplıydı. Koltukların arasındaki geçitler çöp doluydu. Bavullar, tepedeki portbagajdan uzun süre önce

indirilip altüst edildikleri koltuklarda duruyordu. Lüks vagonda istiflenmiş kâğıt tabaklar buldu ve tozlarını üfleyerek parkasının içine koydu, olup olacağı da buydu.

Buraya nasıl gelmiş, baba?

Bilmiyorum. Sanırım biri onu güneye götürüyormuş. Bir grup insan. Herhalde burada yakıtları bitti.

Uzun süredir burada mı?

Evet. Bence öyle. Hayli uzun süredir.

Vagonların sonuncusunu da aradıktan sonra raylardan lokomotife yürüdüler ve platforma çıktılar. Pas ve soyulan boya. Makinistin kapalı mahalline kapıyı itip girdiler ve adam makinistin yerinden külü üfleyip oğlanı kumandaların önüne oturttu. Kumandalar çok basitti. İstim kolunu ileri itmekten başka yapacak pek az şey vardı. Tren sesleri ve dizel düdüğü sesleri çıkardı ama bunların oğlan için bir anlamı olacağından emin değildi. Bir süre sonra, kumlu camdan rayların yabani otlar kıraçlığında kavislendiği yere bakmakla yetindiler. Farklı dünyalar gördülerse de, bildikleri aynıydı. Trenin ebediyet boyunca orada oturup yavaş yavaş ayrışacağı ve artık hiçbir trenin asla çalışmayacağı.

Gidebilir miyiz, baba?

Evet. Elbette gidebiliriz.

Zaman zaman yol kenarında küçük taş yığınlarına rastlamaya başladılar. Çingene dilinde işaretler vardı, kayıp pateranlar, Roman evi olmayan bir yerde bir Rom yoldaşın diğerine bıraktığı işaretler. Kuzeyde sık bulunan ama hayli zamandır ilk kez gördüğü, yağmalanmış ve tükenmiş şehirlerin çıkışında, kaybolmuş ve ölmüş sevilen insanlara yazılmış umutsuz mesajlar. O vakte kadar bütün yiyecek mağazaları boşalmıştı ve her yerde cinayet vardı. Dünya nüfusu-

nun büyük kısmı çok geçmeden gözlerinizin önünde çocuğunuzu yiyecek adamlar olacaktı ve şehirlerin kendileri, harabeler arasında tüneller açan ve dişleriyle gözleri bembeyaz, cehennemin kantinlerindeki alışverişçiler gibi ne olduğu meçhul ve kararmış yiyecek tenekeleri taşıyarak moloz-lardan sürünüp çıkan kararmış yağmacı çetelerinin elindeydi. Yumuşak siyah pudra sokaklarda deniz dibinde çözülen mürekkepbalığı mürekkebi gibi esti ve soğuk sürünerek indi ve karanlık erkenden bastı ve meşaleleriyle dik kanyonlardan aşağı doğru geçen çürükçüler arkalarından gözler gibi sessizce kapanan yığılmış kül içinde ipeksi delikleri adımladılar. Yollarda hacılar çöktü ve düştü ve öldü ve kasvetli ve örtülü yerküre güneşin yanından yuvarlanıp geçti ve berideki kadim karanlığın adsız kardeşdünyasının yolu kadar izsiz ve fark edilmemiş, yeniden geri döndü.

Kıyıya varmadan çok önce erzakları hemen hemen bitmişti. Arazi yıllar önce soyulmuş ve talan edilmişti, yolun kenarındaki evlerle binalarda hiçbir şey bulamadılar. Bir benzin istasyonunda bir telefon rehberi buldu ve kasabanın adını bir kalemle haritalarına yazdı. Binanın önündeki kaldırımın kenarına oturdular ve kraker yiyerek kasabayı aradılar ama bulamadılar. Bölümleri taradı ve yeniden baktı. Sonunda oğlana gösterdi. Sandığı yerin yetmiş beş kilometre kadar batısındaydılar. Haritada çöpten şekiller çizdi. Bunlar biziz, dedi. Oğlan denize giden yolu parmağıyla izledi. Oraya varmamız ne kadar sürer? dedi.

İki hafta. Üç.

Mavi mi?

Deniz mi? Bilmiyorum. Eskiden öyleydi.

Oğlan başını evet anlamına salladı. Oturup haritaya baktı. Adam onu gözledi. Bunun ne olduğunu bildiğini sanıyordu. Çocukken haritalara dalar gider, tek parmağını da oturduğu kasabanın üstünde tutardı. Tıpkı telefon rehberinde ailesine bakması gibi. Başkalarının arasında onlar, her şey yerli yerinde. Dünyada oluşu gerekçeli. Haydi gel, dedi. Gitmemiz gerek.

Yağmur yağmaya başladığında akşamüstüydü. Yoldan ayrılıp bir toprak yola saptılar, bir tarladan geçip gece bir barakada kaldılar. Barakanın beton bir zemini vardı ve diğer ucunda birtakım boş çelik variller duruyordu. Varillerle kapıların önünü kesti ve yerde bir ateş yaktı, yassılmış mukavva kutulardan yatak serdi. Yağmur bütün gece tepelerindeki çelik damda davul çaldı. Uyandığında ateş sönmüştü ve çok soğuktu. Oğlan battaniyesine sarınmış oturuyordu.

Ne oldu?

Hiç. Kötü bir rüya gördüm.

Ne rüyası gördün?

Hiç.

İyi misin?

Hayır.

Ona kolunu doladı ve sarıldı. Mesele yok, dedi.

Ağlıyordum. Ama uyanmadın.

Özür dilerim. Öyle yorgundum ki.

Rüyada demek istiyorum.

Sabahleyin uyandığında yağmur durmuştu. Suyun yavaş yavaş damlamasını dinledi. Kalçalarını sert betonda oynattı ve tahtalar arasından kurşuni araziye baktı. Oğlan hâlâ uyuyordu. Su yerdeki birikintilere damlıyordu. Küçük kabar-

cıkları meydana çıkıyor, kayıyor ve gene kayboluyordu. Dağın eteğindeki bir kasabada buna benzer bir yerde uyumuş ve yağmuru dinlemişlerdi. Orada kara mermerden tezgâhı ve elektrik bandıyla yamalanmış parça parça plastik oturak yerli krom tabureleri olan eski moda bir drugstore vardı. Eczane bölümü talana uğramıştı ama dükkânın kendisine tuhaf bir şekilde el sürülmemişti. Pahalı elektronik cihazlar kurcalanmamış olarak raflarda duruyordu. Durup etrafa baktı. Ivır zıvır. Aktariye. Bunlar da neydi? Oğlanın elini tutup onu dışarı çıkardı ama oğlan görmüştü bile. Tezgâhın sonunda bir kek fanusunun içinde bir insan başı. Kurutulmuş. Beyzbol kepi. Kurumuş gözler hüzünle içe dönük. Bunun mu rüyasını görmüştü? Görmemişti. Yerinden kalktı, diz çöktü kömürlere üfledi, yanmış tahta uçlarını sürükleyip çekti ve ateşi canlandırdı.

Başka iyi adamlar da var. Öyle dedin.

Evet.

Neredeler öyleyse?

Saklanıyorlar?

Kimden saklanıyorlar?

Birbirlerinden.

Çok mu var onlardan?

Bilmiyoruz.

Ama biraz var.

Biraz. Evet.

Doğru mu bu?

Evet. Doğru.

Ama doğru olmayabilir.

Ben doğru olduğunu düşünüyorum.

Tamam.

Bana inanmıyorsun.

Sana inanıyorum.

Tamam.
Sana daima inanırım.
Sanmıyorum.
Evet inanırım. Inanmak zorundayım.

Çamurlar arasından çetin bir yürüyüşle karayoluna çıktılar. Havada toprak kokusu ve ıslak kül. Yolun kenarındaki hendekte karanlık su. Demir bir arktan emilip bir havuza boşalıyor. Bir bahçede plastik bir geyik. Ertesi gün geç saatlerde üç adamın bir kamyonun arkasından çıktığı ve önlerinde, yolda durduğu küçük bir kasabaya girdiler. Bir deri bir kemik, paçavralara bürünmüş. Ellerinde boru parçaları. O sepette neyiniz var? Tabancayı onlara doğrultttu. Oldukları yerde durdular. Oğlan paltosuna yapıştı. Kimse konuşmadı. Arabayı yeniden ileri doğru sürdü, adamlar yolun iki tarafına çekildi. Arabayı oğlana verdi ve tabancayı onlara tutarak geri geri yürüdü. Herhangi bir göçmen katil gibi görünmeye çalışıyordu ama kalbi hızlı hızlı çarpıyordu ve öksürmeye başlayacağını biliyordu. Yeniden yola geçtiler ve durup gözlediler. Adam tabancasını kemerine koydu, döndü ve arabayı aldı. Yükseltinin tepesinde geri dönüp baktığında hâlâ orada duruyorlardı. Oğlana arabayı sürmesini söyledi ve bir bahçeden geçerek onları aşağıda, yolda göreceği bir noktaya gitti, ama gitmişlerdi. Oğlan çok korkmuştu.

Silahı brandanın üstüne koydu, arabayı aldı ve yola devam ettiler.

Karanlığa kadar yolu gözleyerek bir tarlada yattılar ama kimse gelmedi. Çok soğuktu. Görmeyecek kadar karanlık olunca arabayı aldılar ve sendeleyerek yola çıktılar ve adam

battaniyeleri çıkardı, onlara büründüler ve yola devam ettiler. Ayaklarının altında asfaltı hissederek. Arabanın bir tekerleği belirli aralıklarla gıcırdamaya başlamıştı ama yapılacak bir şey yoktu. Birkaç saat zahmetle gittiler ve sonra da yol kıyısındaki çalılardan bata çıka geçtiler ve soğuk toprakta titreyerek ve bitkin yattılar, gün doğana kadar uyudular. Uyandığında hastaydı.

Ateşi çıkmıştı, ormanda kaçaklar gibi yattılar. Ateş yakacak yer yok. Güvenceli yer yok. Oğlan yapraklarda oturmuş onu gözlüyordu. Gözleri dolmuştu. Ölecek misin, baba? dedi. Ölecek misin?

Hayır. Sadece hastayım.

Gerçekten korkuyorum.

Biliyorum. Mesele yok. İyileşeceğim. Görürsün.

Rüyaları aydınlandı. Ortadan yok olmuş dünya geri döndü. Çoktan ölmüş hısımlar yıkanıp paklanmıştı, gaipten haber veren yan bakışlar atıyorlardı ona. Kimse konuşmuyordu. Adam hayatını düşündü. O kadar da eskiden değildi. Yabancı bir şehirde pencerede durup aşağıdaki sokağı izlediği kurşuni bir gün. Arkasında, tahta bir masada küçük bir lamba yanıyor. Masada kitaplar ve kâğıtlar var. Yağmur yağmaya başlamış ve köşedeki bir kedi dönüyor, kaldırımı geçiyor ve kafenin tentesi altında oturuyor. Bir masada, başı ellerinde bir kadın var. Yıllar sonra kararmış kitapların su birikintilerinde yattığı bir kütüphanenin yanık harabesinde durmuştu. Raflar devrilmiş. Binlercesi sıra sıra düzenlenmiş yalanlarına yönelik bir öfke. Kitaplardan birini aldı ve fena halde şişmiş sayfalarını karıştırdı. En küçük bir şeyin değe-

rinin bile gelecek bir dünyayı doğrulayacağını düşünmemişti. Bu onu şaşırttı. Bu şeylerin işgal ettiği boşluğun kendisinin bir beklenti olması da. Kitabı elinden bıraktı, etrafa son bir bakış attı ve dışarı, soğuk kurşuni ışığa çıktı.

Üç gün. Dört. Az uyuyordu. Sinir törpüsü öksürük uyandırdı onu. Hışırtıyla havayı emmek. Özür dilerim, dedi zifiri karanlığa. Ziyanı yok dedi oğlan.

Küçük yağ lambasını yaktı ve onu bir kayanın üzerine bıraktı, ayağa kalktı ve battaniyelerine bürülü, ayaklarını sürükleyerek yapraklar arasından yürüdü. Oğlan ona gitmemesini fısıldadı. Şuracığa, dedi. Uzağa değil. Seslensen seni duyarım. Lamba sönerse yolunu bulamazdı ama. Tepenin üstündeki yapraklarda oturdu ve karalığa baktı. Görecek hiçbir şey yok. Rüzgâr yok. Eskiden öyle çıkıp gittiğinde ve oturup da arazinin görülebilecek en belirsiz şekille, kayıp ayın kostik atığı izlediği yerde yatışına baktığında bazen bir ışık görürdü. Karanlıkta sönük ve şekilsiz. Nehrin ötesinde ya da yanmış bir şehrin karalaşmış çeyrek çemberinin derinliklerinde. Sabah bazen dürbünle döner ve duman izi var mı diye bütün kırları tarardı ama hiç görmedi.

Bir kış tarlasının kenarında kaba saba adamlarla birlikte. Oğlanın yaşında. Biraz daha büyük. Taşlı tepe toprağını kazma ve çapa ile açmalarını ve koca bir yılan topağını ışığa çıkarmalarını izledi, belki de yüz tane. Ortak bir sıcaklık için buraya toplanmışlar. Soğuk sert ışıkta mat boruları tembelce hareket etmeye başlıyor. Büyük bir hayvanın gü-

neşe maruz kalmış bağırsakları gibi. Adamlar üstlerine benzin döktü ve onları yaktı, kötülük olsun diye değil, öyle olması gerektiğini düşündükleri için. Yanan yılanlar korkunç bir şekilde eğilip büküldü ve bazıları daha karanlık iç taraflarını aydınlatmaya mağaranın zemininde yana yana süründüler. Sesleri çıkmadığı için ıstırap çığlıkları yoktu ve adamlar onların yanmasını ve kıvranmasını ve kararmasını aynı ölçüde sessizlikle izledi ve sonra da akşam alacasında her biri kendi düşünceleriyle yemeğe gitmek için sessizce dağıldılar.

Bir gece oğlan bir rüyadan uyandı ve ona ne olduğunu söylemedi.

Bana söylemen gerekmiyor, dedi adam. Mesele yok.

Korkuyorum.

Zararı yok.

Hayır, var.

Sadece bir rüya.

Sahiden korkuyorum.

Biliyorum.

Oğlan öbür tarafa döndü. Adam ona sarıldı. Dinle beni, dedi.

Ne.

Rüyaların asla varolmamış bir dünya üzerine ya da asla varolmayacak bir dünya üzerineyse, yeniden mutlu olursun ve o zaman vazgeçersin. Anlıyor musun? Ve vazgeçemezsin. Ben izin vermem.

Yeniden yola koyulduklarında çok zayıftı ve bütün konuşmalarına rağmen yıllardır olduğundan çok daha fazla korkuyordu. Ishalle kirlenmiş, alışveriş arabasının çubuk sapına yaslanarak. Çökmüş yabani gözleriyle oğlana baktı. Aralarında yeni bir mesafe. Hissedebiliyordu. Iki gün içinde ateşfırtınalarının geçip gerisinde kilometrelerce yanık bıraktığı bir araziye geldiler. Yolda santimetrelerce derinlikte ve arabayla gitmeyi zorlaştıran bir kül kabuğu. Altındaki asfalt ısıdan bükülmüş ve sonra yeniden eski halini almış. Sapa yaslandı ve uzun düz yola baktı. Ince ağaçlar devrilmiş. Su yolları kurşuni bir tortu. Kararmış bir bostan korkuluğu ülkesi..

O yabanıllıkta bir kavşağın berisinde yolcuların yıllar önce yolda terk edilmiş eşyalarına rastlamaya başladılar. Kutular ve torbalar. Her şey erimiş ve kara. Eski plastik bavullar sıcakta kıvrılıp şekilsiz hale gelmiş. Orada burada çöpçülerin katrandan söküp aldıkları şeylerin izleri. Bir buçuk kilometre sonra da ölülerle karşılaşmaya başladılar. Asfalta yarı saplanmış şekiller, kendilerini sıkıca tutmuşlar, ağızlar uluyor. Elini oğlanın omuzuna koydu. Elimi tut, dedi. Bence bunu görmemelisin.

Kafana koyduğun sonsuza kadar orada mı kalır?

Evet.

Mesele yok, baba.

Yok mu?

Oradalar zaten.

Bakmanı istemiyorum.

Gene de orada olacaklar.

Durdu ve arabaya yaslandı. Yoldan aşağı baktı ve oğlana baktı. Ne tuhaf şekilde sakin.

Niye yola devam etmiyoruz ki, dedi oğlan.
Evet. Tamam.
Kaçmaya çalışıyorlardı değil mi baba?
Evet. Kaçmaya çalışıyorlardı.
Niye yoldan ayrılmadılar?
Ayrılamadılar. Her şey yanıyordu.

Mumyalaşmış şekiller arasından yol bulup geçtiler. Kemiklerde gerilmiş kara deri ve yarılıp kafataslarında büzülmüş yüzleri. Feci bir içten vakumlamanın kurbanları gibi. O sessiz koridorda yolun soğuk pıhtılığında ebediyyen mücadele ettikleri yerde savrulan küllerde yanlarından sessizce geçmek.

Yol kenarındaki yanıp bitmiş küçük bir köyün yerinden geçtiler. Birkaç metal depolama tankı, ayakta kalmış birkaç kararmış tuğla ocak bacası. Hendeklerde erimiş camdan kurşuni cüruf birikintileri vardı ve yolun kenarında kilometreler boyunca açık elektrik telleri paslanmış kangallar halinde yatıyordu. Adam her adımda öksürüyordu. Oğlanın onu gözlediğini gördü. Oğlanın düşündüğü oydu. İsabet.

Yolda oturdular ve bisküvi kadar sert tava ekmeği ile son tonbalığı konservelerini yediler. Adam bir kuru erik konservesi açtı, bir o yedi, bir öteki. Oğlan tenekeyi havaya kaldırdı ve suyunun sonunu kuruttu, sonra da teneke kucağında oturup işaret parmağını içinde gezdirdi ve parmağını ağzına koydu.

Parmağını kesme, dedi adam.
Hep böyle dersin.
Biliyorum.

Tenekenin kapağını yalamasını izledi. Büyük itinayla. Bir camdaki yansımasını yalayan kedi gibi. Beni gözlemeyi bırak, dedi.

Tamam.

Konservenin kapağını katlayıp önlerine, yola koydu. Ne? dedi. Ne var?

Hiç.

Söyle bana.

Bence arkamızdan gelen biri var.

Ben de öyle düşünüyordum.

Öyle mi düşünüyordun?

Evet. Senin böyle diyeceğini düşünüyordum. Ne yapmak istersin?

Bilmiyorum.

Ne düşünüyorsun?

Gidelim hadi. Çöplerimizi saklamalıyız.

Çünkü bir sürü yiyeceğimiz var sanacaklar.

Evet.

Ve bizi öldürmeye çalışacaklar.

Bizi öldürmeyecekler.

Çalışabilirler ama.

Durumumuz iyi.

İyi.

Bence yabani otların arasında yatmalıyız. Kim olduklarını görmeye.

Ve kaç kişi.

Ve kaç kişi. Evet.

Tamam.

Eğer dereyi geçebilirsek oradaki kayalıklara çıkar ve yolu gözleriz.

Tamam.

Bir yer buluruz.

Ayağa kalktılar ve battaniyelerini arabaya yığdılar. Teneke-yi al, dedi adam.

Yol dereyi geçmeden önce uzun alacakaranlığın sonları gelmişti. Köprüden geçtiler ve arabayı ormanın içinde itip, onu bırakabilecekleri ve görünmeyeceği bir yer aradılar. Akşam alacasında durup geri, yola baktılar.

Köprünün altına koysak ne olur? dedi oğlan.

Ya su almaya aşağı inerlerse?

Sence ne kadar gerideler?

Bilmiyorum.

Hava kararıyor.

Biliyorum. Ya karanlıkta geçip giderlerse?

Sadece gözleyeceğimiz bir yer bulalım hadi. Henüz karanlık değil.

Arabayı sakladılar ve battaniyelerini taşıyarak yamaçtan yukarı kayalar arasından tırmandılar ve aşağıdaki yolu ağaçlar arasından yarım mil civarında görebildikleri bir yere kendilerini kazdılar. Rüzgâra karşı korunmuşlardı ve battaniyelere sarınarak nöbetle gözlediler ama bir süre sonra oğlan uyudu. Tam adam da uyuyordu ki, yolun tepesinde bir figürün belirdiğini ve orada durduğunu gördü. Çok geçmeden iki tane daha belirdi. Sonra bir dördüncü. Durdular ve grup haline geldiler. Sonra ilerlediler. Derin akşam alacasında onları hayal meyal görüyordu. Çok geçmeden duracaklarını düşündü ve keşke yoldan daha uzakta bir yer bulsaydım dedi. Köprüde dururlarsa uzun ve soğuk bir gece olacak demekti. Yoldan aşağı geldiler ve köprüyü geçtiler. Üç erkek ve bir kadın. Kadın paytak paytak yürüyordu ve

yaklaştıkça adam onun hamile olduğunu anladı. Adamların sırtında denkler vardı ve kadın da küçük kumaş bir valiz taşıyordu. Hepsi de her türlü tarifin dışında berbat görünüyorlardı. Nefesleri usulca buharlaşıyordu. Köprüyü geçtiler ve yola devam ettiler ve kendilerini bekleyen karanlığın içine doğru birer birer yok oldular.

Ne olursa olsun uzun bir geceydi. Görecek kadar ışık olunca ayakkabılarını ayağına geçirdi ve kalktı, battaniyelerden birine sarınarak yürüdü ve durup aşağıdaki yola baktı. Çıplak demirrengi orman ve gerisindeki tarlalar. Eski tapanoluklarının dalgalı biçimleri hayal meyal seçiliyor. Belki de pamuk. Oğlan uyuyordu, adam da arabayı almaya gitti ve haritayı aldı, küçük erzak depolarından bir şişe su ile bir meyve konservesi de ve geri döndü, battaniyelere otururak haritayı inceledi.

Hep gitmiş olduğumuzdan daha fazla gittiğimizi sanıyorsun.

Parmağını oynattı. Burada öyleyse.

Daha.

Burada.

Tamam.

Pörsük ve çürümekte olan sayfaları kaldırdı. Tamam, dedi. Oturup ağaçların arasından yola baktılar.

Babaların gözlüyor mu sanıyorsun? Seni defterikebirlerinde tartıyorlar mı? Neye karşı? Kitap da yok, babaların da toprakta ölü.

Arazi çamdan herdemyeşil meşe ve çama geçti. Manolyalar. Diğerleri kadar ölü ağaçlar. Ağır yapraklardan birini aldı ve

elinde toz olana kadar ezdi ve bıraktı ki toz parmaklarının eleğinden geçip gitsin.

Ertesi gün erken saatte yolda. Pek uzağa gitmemişlerdi ki oğlan kolundan tutup çekti ve durup dikildiler. Ilerideki ormandan ince bir duman sapı yükseliyordu. Durup izlediler.

Ne yapmamız gerek, baba?

Belki de bir bakmalıyız.

Yola devam edelim hadi.

Yo onlar da bizimle aynı yönde gidiyorsa?

Ee? dedi oğlan.

O zaman arkamızda kalırlar. Kim olduğunu bilmek isteriz.

Ya bir orduysa?

Küçük bir ateş, o kadar.

Niye sadece beklemiyoruz?

Bekleyemeyiz. Yiyeceğimiz bitti bitecek. Yola devam etmemiz gerek

Arabayı ormanda bıraktılar ve silindirde mermilerin rotasyonunu kontrol etti. Tahta olanlar ve gerçek olanlar. Durup dinlediler. Duman durgun havada dikey olarak yükseliyordu. Hiç ses yoktu. Yapraklar son yağmurlardan yumuşamıştı ve ayak altında sessizdiler. Döndü ve oğlana baktı. Korkuyla genişlemiş küçük kirli yüz. Bir mesafeden ateşin etrafından bir çember çizdiler, oğlan elini tutuyordu. Adam çömeldi ve kolunu ona sardı ve uzun süre dinlediler. Sanırım gitmişler, diye fısıldadı.

Ne?

Sanırım gitmişler. Herhalde bir gözcüleri vardı.

Tuzak olabilir, baba.

Peki. Biraz daha bekleyelim.

Beklediler. Ağaçlar arasından dumanı görebiliyorlardı. Tepesine bir rüzgâr musallat olmaya başlamıştı ve duman yerini değiştirdi ve kokusunu aldılar. Pişen bir şeyin kokusunu alabiliyorlardı. Daireler çizelim, dedi adam.

Elini tutabilir miyim?

Evet. Elbette tutabilirsin.

Orman sadece yanmış ağaç gövdelerinden ibaretti. Görecek bir şey yoktu. Sanırım bizi gördüler, dedi adam. Sanırım bizi gördüler ve kaçtılar. Silahımız olduğunu gördüler. Yemeklerini pişerken bıraktılar.

Evet.

Bakalım hele.

Sahiden korkutucu, baba.

Kimse yok burada. Tamamdır.

Küçük açıklığa girdiler, oğlan elini sıkı sıkı tutuyordu. Her şeyi almışlardı, kömürlerin üzerindeki şişe geçirilmiş kapkara şey her neyse, onun dışında. Orada durmuş çevreyi kontrol ediyordu ki oğlan döndü ve yüzünü ona gömdü. Ne var diye çabucak baktı. Ne var? dedi. Ne var? Oğlan başını iki yana salladı. Ah baba, dedi. Döndü ve yeniden baktı. Oğlanın gördüğü şey, şişteki başsız ve iç organları değilmiş ve kararmakta olan yanmış bir insan bebekti. Eğildi, oğlanı kucakladı ve ona iyice sarılıp yola doğru yürüdü. Özür dilerim, diye fısıldadı. Özür dilerim.

Bir daha konuşur mu, bilmiyordu. Bir nehirde kamp kurdular ve ateş yanında oturup karanlıkta akan suyun sesini din-

ledi. Emin bir yer değildi, çünkü nehrin sesi başka sesleri gizliyordu ama oğlanı neşelendirebileceğini düşündü. Erzaklarının sonunu yediler ve adam oturup haritayı inceledi. Yolu bir sicim parçasıyla ölçtü, baktı, yeniden ölçtü. Kıyıya hâlâ çok vardı. Oraya gidince ne bulacaklarını da bilmiyordu. Bölümleri bir araya getirdi ve plastik torbaya koydu. Oturup kömürlere gözlerini dikti.

Ertesi gün dar bir demir köprüyle nehri geçtiler ve eski bir değirmen kasabasına geldiler. Ahşap evleri aradılar ama bir şey bulamadılar. Bir sundurmada yıllardır ölü olan bir adam iştulumuyla oturuyordu. Bir tatili ilan etmek için konmuş samandan bir adama benziyordu. Değirmenin, pencereleri tuğlayla örtülmüş uzun karanlık duvarından indilar. İnce kara kurum önleri sıra sokakta koşuyordu.

Yolun kenarına dağılmış tuhaf şeyler. Elektrikli aletler, mobilyalar. Avadanlıklar. Çok sayıda ve ortak ölümlerine doğru yol alan hacıların çok uzun süre önce bıraktığı şeyler. Bir yıl önce bile oğlan bir şey alıp bir süre yanında taşıyabilirdi ama artık bunu yapmıyordu. Oturdular ve dinlendiler, son kalan iyi sularını içtiler ve plastik bidonu yolda durur halde bıraktılar. Oğlan dedi ki: Eğer o küçük bebek bizim olsa bizimle gidebilirdi.

Evet. Gidebilirdi.

Nerede buldular onu?

Adam cevap vermedi.

Bir yerlerde bir tane daha olabilir mi? Bilmiyorum. Mümkün.

O insanlar hakkında söylediklerime üzgünüm. Hangi insanlar?

Yanan insanlar. Yolda takılıp kalmışlardı ve yandılar.

Kötü bir şey söylediğini bilmiyorum.

Kötü değildi. Artık gidebilir miyiz?

Tamam. Arabaya binmek ister misin?

İyi böyle.

Niye biraz binmiyorsun?

İstemiyorum. Mesele yok.

Düz arazide ağır su. Yol kenarındaki bataklar hareketsiz ve kurşuniydi. Kıyı ova nehirleri, çorak çiftlik toprağında kurşundan dolambaç. Yollarına devam ettiler. Yolda ileride aşağı doğru bir meyil ve bir sıra kamış. Sanırım orada bir köprü var, dedi adam. Belki de bir dere.

Suyu içebilir miyiz?

Başka seçeneğimiz yok.

Bizi hasta etmeyecek.

Sanmam. Kuru olabilir ama.

Ben gideyim mi?

Evet. Elbette gidebilirsin.

Oğlan yoldan aşağı bir koşu kopardı. Adam ne vakittir onun koştuğunu görmemişti. Dirsekler dışarıda, ayağına büyük spor ayakkabılarla, kanat çırparak gidiyor. Durdu ve durduğu yerde onu izledi, dudağını ısırarak.

Su bir sızıntıdan az kabacaydı. Yolun altında bir beton levhaya girerken hafifçe hareket ettiğini görebiliyordu ve suya tükürdü, hareket edecek mi diye baktı. Arabadan bir bezle

bir plastik kavanoz aldı, geri geldi ve kumaşı kavanozun ağzına sararak suya batırdı ve dolmasını izledi. Damlalar akarak kaldırdı ve ışığa tuttu. Kötüye benzemiyordu. Kumaşı çıkardı ve kavanozu oğlana verdi. Hadi bakalım, dedi.

Oğlan içti ve iade etti.

Biraz daha iç.

Sen de biraz iç, baba.

Tamam.

Daha fazlasını taşıyamaz hale gelene kadar oturup sudaki külü süzdüler ve içtiler. Oğlan otlara uzandı.

Gitmemiz gerek.

Sahiden yorgunum.

Biliyorum.

Oturup onu izledi. İki gündür bir şey yememişlerdi. İki gün daha geçerse zayıf düşmeye başlarlardı. Yolu kontrol etmek için kamışlar arasından bayırı tırmandı. Karanlık ve kara ve açık araziyi geçtiği yerde izsiz. Rüzgârlar yüzeydeki külü sürüklemişti. Vaktiyle bereketli topraklarmış. Hiçbir yerde hayat işareti yok. Bildiği bir bölge değildi. Kasabaların ya da nehirlerin isimleri. Gel hadi, dedi. Gitmemiz gerek.

Gittikçe daha fazla uyuyorlardı. Bir kereden fazla, trafik kurbanları gibi yola serilmiş olarak uyandılar. Ölüm uykusu. Adam, tabancaya uzanarak uyandı. Kurşun gibi dirsekleriyle araba sapına yaslandı ve tarlaların ötesinde, belki bir buçuk kilometre uzakta bir eve baktı. Evi gören oğlandı. Belirsiz bir rüyadaki bir ev gibi bir kurum perdesinin arkasına saklanıp önüne çıkarak. Arabaya yaslandı ve ona baktı. Oraya gitmek hayli çabaya malolacaktı. Battaniyeleri.

Arabayı yol kenarında bir yere sakla. Karanlıktan önce ulaşabilirlerdi ama geri gelemezlerdi.

Bir bakmamız gerek. Başka seçeneğimiz yok.

İstemiyorum.

Günlerdir bir şey yemedik.

Karnım aç değil.

Hayır, açlıktan ölüyorsun.

Oraya gitmek istemiyorum baba.

Orada kimse yok, söz veriyorum.

Nereden biliyorsun?

Biliyorum işte.

Orada olabilirler.

Hayır, değiller. Hiçbir şey olmayacak.

Battaniyelerine sarınmış, sadece tabanca ile bir şişe su taşıyarak, tarlalar arasından yola koyuldular. Tarla son bir kez daha çevrilmişti ve topraktan fışkıran anızlar vardı ve tarım makinesi diskinin belli belirsiz izi doğudan batıya görünüyordu. Kısa süre önce yağmur yağmıştı ve toprak ayaklarının altında yumuşaktı ve adam gözünü toprakta tuttu, çok geçmeden durup bir temren aldı. Üstüne tükürdü, kiri pantolonunun dikiş yerine sildi ve oğlana verdi. Beyaz kuvarstı, ilk yapıldığı gün kadar kusursuz. Daha da var, dedi. Yere bak, göreceksin. İki tane daha buldu. Kurşuni çakmaktaşı. Sonra bir sikke buldu. Ya da düğme. Kalın bir bakır pası kabuğu. Başparmağının tırnağıyla kenarından bir parça kopardı. Bir sikkeydi. Bıçağını çıkardı ve özenle yonttu. Yazılar İspanyolcaydı. Önden yorgun argın yürüyen oğlana seslenmek için döndü ve sonra kurşuni araziye ve kurşuni gökyüzüne baktı ve sikkeyi elinden bırakarak ona yetişmek için acele etti.

Önünde durup eve baktılar. Güneye doğru kıvrılan çakıllı bir araba yolu vardı. Tuğladan bir sundurma. Sütunlu terasa çıkan ikili merdiven. Evin arkasında vaktiyle bir mutfak olmuş olabilecek tuğla bir ek bina. Onun arkasında kütükten bir kulübe. Merdivenden çıkmaya koyuldu ama oğlan kolundan çekti.

Biraz bekleyemez miyiz?

Tamam. Ama hava kararıyor.

Biliyorum.

Tamam.

Basamaklara oturup araziye baktılar.

Orada kimse yok, dedi adam.

Tamam.

Hâlâ korkuyor musun?

Evet.

İyi durumdayız.

Tamam.

Merdivenden yukarı, tuğla döşemeli verandaya çıktılar. Kapı siyaha boyanmıştı ve bir cüruf briket desteğiyle açılıyordu. Kurumuş yapraklar ve yabani otlar gerisine savrulmuştu. Oğlan elini sıkı sıkı tuttu. Kapı niye açık, baba?

Öyle açık. Belki de yıllardır açıktır. Belki de son insanlar eşyalarını dışarı taşımak için onu açtılar.

Belki de yarına kadar beklememiz gerek.

Hadi ama. Hemencecik bir bakarız. Hava fazla kararmadan. Eğer alanı güvence altına alırsak belki ateş yakarız.

Ama evde kalmayacağız, değil mi?

Evde kalmamız gerekmiyor.

Tamam.

Su içelim hadi.
Tamam.

Şişeyi parkasının yan cebinden çıkardı, kapağını açtı ve oğlanın içmesini seyretti. Sonra kendisi de içti ve kapağı geri taktı, oğlanın elini tuttu ve kararan hole girdiler. Yüksek tavan. İthal malı bir avize. Merdiven sahanlığında Palladio üslubunda yüksek bir üçlü pencere ve en belli belirsiz şekli günün son ışığında merdiven aralığı duvarında tepeüstü.

Üst kata gitmemiz gerekmiyor, değil mi? diye fısıldadı oğlan.

Hayır. Belki yarın.

Alanı güvence altına aldıktan sonra.

Evet.

Tamam.

Misafir odasına girdiler. Kumlu külün altında bir halı biçimi. Çarşafların örttüğü mobilyalar. Vaktiyle resimlerin asılı olduğu yerlerde duvarlarda soluk kareler. Antrenin öbür yanındaki odada kuyruklu bir piyano duruyordu. Kendi biçimleri oradaki pencerenin ince ve sulu camının bir bölümündeydi. Girdiler ve durup dinlediler. Kuşkulu ev alıcıları gibi odalarda gezindiler. Durup yüksek pencereden, kararmakta olan araziye baktılar.

Mutfakta çatal bıçak takımı ile tencereler ve ingiliz porselenleri vardı. Bir servis büfesi, ki kapısı gürültüsüzce arkalarından kapandı. Keramik kare döşeme ve sıra sıra raf ve rafların üstünde birkaç düzine çeyrek galonluk kavanoz duruyordu. Odanın öbür yanına gitti, birini aldı ve üzerindeki tozu üfledi. Yeşil fasulyeler. Düzenli sıralarda duran kır-

mızı biber dilimleri. Domatesler. Mısır. Yeni patatesler. Bamya. Oğlan onu izledi. Adam kavanozların kapaklarındaki tozu sildi ve kapakları parmağıyla itti. Hava hızla kararıyordu. İki tane kavanozu pencereye taşıdı ve onları havaya kaldırdı ve döndürdü. Oğlana baktı. Bunlar zehir olabilir, dedi. Her şeyi çok iyi pişirmemiz gerekir. Tamam mı?

Bilmiyorum.

Ne yapmak isterdin?

Sen söyle.

İkimiz de söylemeliyiz.

Sence iyiler mi?

Eğer adamakıllı pişirirsek, mesele olmaz.

Peki. Sence niye kimse onları yememiş?

Bence kimse onları bulamamış. Yoldan evi göremiyorsun.

Biz gördük.

Sen gördün.

Oğlan kavanozları inceledi.

Ne dersin? dedi adam.

Bence seçeneğimiz yok.

Bence haklısın. Hava daha da kararmadan odun bulalım, hadi.

Kol dolusu ölü dalla arka merdivenden çıkıp mutfaktan geçerek yemekodasına girdiler ve onları uygun boyda kesip şömineyi ağzına kadar doldurdular. Adam ateşi yaktı, duman boyalı ahşap üst pervazdan bükülerek çıkıp tavana yükseldi, yeniden aşağı doğru büküldü. Adam alevi bir dergiyle yelpazeledi ve çok geçmeden şömine bacası çekmeye başladı ve alev odada kükreyerek duvarlar ile tavanı ve pek çok kristal yüzeyiyle cam avizeyi aydınlattı. Alevler oğlanın geceden gelmiş bir ifrit gibi kapüşonlu silüetiyle durduğu

pencerenin kararan camını aydınlattı. Sıcaklık onu şaşırtmışa benziyordu. Adam odanın ortasındaki İmparatorluk stilindeki uzun masanın üstündeki çarşafları çekti ve silkeleyerek onlardan ocağın önünde bir yuva yaptı. Oğlanı oturttu, ayakkabılarını ve ayaklarının sarılı olduğu pis paçavraları çekip çıkardı. Her şey yolunda, diye fısıldadı. Her şey yolunda.

Bir mutfak çekmecesinde mumlar buldu ve iki tanesini yaktı, sonra da tezgâha biraz erimiş mum döktü ve onları üstüne oturttu. Dışarı çıktı ve biraz daha odun getirdi, onları ocağın yanına yığıdı. Oğlan yerinden kıpırdamamıştı. Mutfakta tencerelerle tavalar vardı ve bir tanesini sildi ve tezgâha koydu, sonra da kavanozlardan birini açmaya çalıştı ama açamadı. Ön kapıya bir kavanoz yeşil fasulye ile bir kavanoz patates getirdi ve bir bardakta duran bir mumun ışığında diz çöktü ve ilk kavanozu yanlamasına kapı ile kenar pervazı arasına koydu ve kapıyı da üstüne çekti. Sonra antre zemininde çömeldi ve ayağını kapının dış kenarına kanca gibi taktı ve onu kapağın üstüne çekti ve elindeki kavanozu da çevirdi. Tırtıklanmış kapak, boyayı ezerek tahtada döndü. Camı yeniden tuttu ve kapıyı daha sıkı çekti ve yeniden denedi. Kapak tahtada kaydı, sonra tuttu. Kavanozu ellerinde ağır ağır döndürdü, sonra onu pervazdan aldı ve kapağın halkasını sıktı ve zemine koydu. Sonra ikinci kavanozu açtı, doğruldu ve onları gerisin geri mutfağa taşıdı, mumun içinde yuvarlandığı, alevinin sönecekmiş gibi titrediği bardağı öbür elinde tutuyordu. Başparmaklarıyla kavanozların kapaklarını itmeye çalıştı ama çok sıkıydılar. Bunun iyiye işaret olduğunu düşündü. Kapağın kenarını tezgâha koydu ve kavanozun tepesine bir yumruk attı, kapak fırladı, yere

düştü ve adam kavanozu kaldırıp kokladı. Nefis kokuyordu. Patatesler ile fasulyeleri bir tencereye koydu ve tencereyi yemekodasına taşıyıp ateşe yerleştirdi.

Porselen kâselerden yavaş yavaş yediler, aralarında yanan tek bir mumla masanın iki tarafında oturmuşlardı. Tabanca, başka bir yemek avadanlığı gibi elinin yanında duruyordu. Isınan ev çatırdıyor ve inliyordu. Uzun bir kış uykusundan uyandırılmış bir şey gibi. Oğlanın başı kâsesinin üstüne düştü, kaşığı bir tangırtıyla yere yuvarlandı. Adam ayağa kalktı, geldi ve oğlanı ocağın önüne taşıdı, onu çarşaflara yerleştirdi ve battaniyelerle örttü. Masaya dönmüş olmalıydı, çünkü gece orada, yüzü kavuşmuş kollarında yatarken uyandı. Oda soğuktu ve dışarıda rüzgâr esiyordu. Pencereler pervazlarında yavaşça tıngırdadı. Mum bitmişti ve ateş de kömür halini almıştı. Adam kalktı, ateşi yeniden yaktı ve oğlanın yanında oturdu ve battaniyeleri onun üstüne çekti, pis saçını arkaya doğru fırçaladı. Belki de gözlüyorlardır, dedi. Ölümün bile geri alamayacağı bir şeyi gözlüyorlardır ve eğer görmezlerse bize sırtlarını çevireceklerdir ve asla geri dönmeyeceklerdir.

Oğlan onun yukarı kata çıkmasını istemiyordu. Onu mantık yoluyla ikna etmeye çalıştı. Yukarıda battaniye olabilir, dedi. Bir bakmamız gerek.

Oraya çıkmanı istemiyorum.

Orada kimse yok.

Olabilir.

Orada kimse yok. Sence şimdiye kadar aşağı inmiş olmazlar mıydı?

Belki korkuyorlardır.

Onlara canlarını acıtmayacağımızı söylerim.

Belki ölüdürler.

O zaman da birkaç şey almamıza aldırmazlar. Bak, yukarıda ne varsa, bunu öğrenmek öğrenmemekten iyi.

Niye?

Niye. Eh, çünkü sürpriz sevmeyiz. Sürprizler korkutucudur. Ve korkmaktan da hoşlanmayız. Ve orada ihtiyaç duyduğumuz şeyler olabilir. Bir bakmamız gerek.

Tamam.

Tamam mı? O kadarcık mı?

Eh. Beni dinlemeyeceksin.

Seni dinledim hep.

Pek can kulağıyla değil.

Burada kimse yok. Burada yıllardır kimse olmamış. Külde iz yok. Hiçbir şey örselenmemiş. Şöminede hiç mobilya yakılmamış. Burada yiyecek var.

İzler külde kalmaz. Sen söyledin: rüzgâr onları savurup götürür.

Yukarı çıkıyorum ben.

Yiyerek ve uyuyarak evde dört gün kaldılar. Adam yukarıda daha fazla battaniye bulmuştu ve içeri büyük odun yığınları getirip odunları odanın bir köşesinde ısınsın diye istiflediler. Adam tahta ve telden antika bir kol bıçkısı buldu ve bununla ölü ağaçları uygun boyda kesti. Dişleri paslıydı, kesmiyordu ve adam bir ince yuvarlak eğe ile ateşin karşısında oturdu ve onları bilemeye çalıştı ama pek faydası olmadı. Evden yüz metre kadar ötede bir dere vardı ve oradan doldurarak, anızlı tarlalar ile çamur arasından bitmez tükenmez su kovaları taşıdı ve suyu ısıttılar ve alt katın arka

yatak odasının dışındaki bir küvette banyo yaptılar ve saçlarını kestiler, adam sakal tıraşı oldu. Üst kattaki odalarda giysiler ve battaniyeler ve yastıklar vardı ve yeni elbiselerini giydiler, oğlanın pantolonu adamın bıçağıyla gereken boya indirildi. Adam, bir şifoniyer çekmecesini altüst edip yatakları için başlık tahtası olarak kullanmak ve ısıyı tutmak suretiyle, ocağın önünde bir yuva yaptı. Bütün bu süre boyunca yağmur yağmaya devam etti. Dik kıvırma ekli eski metal çatıdan gelen tatlı suyu toplamak için evin köşelerindeki yağmur oluklarının altına kovalar koydu ve geceleyin yağmurun yukarı odalarda davul çalarak evin her yerinde damladığını duydu.

İşe yarar bir şey için ek binaları didik didik aradılar. Adam bir el arabası buldu ve onu çekip çıkardı, yana devirdi, tekerleğini yavaşça çevirerek lastiği inceledi. Kauçuk parlamıştı ve çatlamıştı ama havayı tutabileceğini düşündü ve eski kutular ile alet edevatı karıştırarak bir bisiklet pompası buldu ve hortumun ucunu lastiğin supap sapına geçirdi ve pompalamaya başladı. Kenarlarından hava sızdı ama tekerleği çevirdi ve denk düşene kadar oğlana lastiği ittirdi ve sonra da pompaladı. Hortumu çevirip çıkardı, el arabasını yan yatırdı ve zeminde öne arkaya yuvarladı. Sonra yağmur temizlesin diye dışarı itti. İki gün sonra oradan ayrıldıklarında hava açılmıştı ve yeni battaniyeleri ile konserve gıda kavanozları yedek giysilerine sarılmış halde, el arabasını iterek çamurlu yolda yürümeye başladılar. Bir çift iş ayakkabısı bulmuştu ve oğlan da parmaklarına paçavralar sıkıştırılmış mavi spor ayakkabılar giyiyordu, yüz maskesi için de temiz çarşafları vardı. Asfalta çıktıklarında arabayı almak için yolda geriye dönmeleri gerekti ama bir kilometreden

biraz fazlaydı. Oğlan, bir eli el arabasında, yanında yürüyordu. İyi iş çıkardık, değil mi baba? dedi. Evet, öyle yaptık.

İyi yediler ama hâlâ kıyıdan çok uzaktaydılar. Adam hiç nedeni olmadığı halde umutlandığını biliyordu. Bütün bildiklerine göre dünya her gün daha karanlıklaştığı halde, o daha aydınlık olacağını umut ediyordu. Bir seferinde bir fotoğrafçıda bir ışıkölçer bulmuş ve aylık sonuçların ortalamasını almak için kullanılabilir demişti ve uzun süre pil bulurum diye yanında taşımıştı ama bulamadı hiç. Gece öksürerek uyandığında eli karanlığa karşı başının üstüne itilmiş uyanırdı. Mezarda uyanan bir adam gibi. Çocukluğunun karayolu yapmak için mezarlarından çıkarılmış ölüleri gibi. Bir kolera salgınında pek çok kişi ölmüştü ve aceleyle tahta kutularla gömülmüşlerdi, kutular çürüyor ve açılıyordu. Ölüler bacakları kendilerine doğru çekilmiş yan yatarak ve bazıları da karın üstü yatarak ışığa çıkmıştı. Gözyuvalarının buzul çökellerinden lekeli ve çürümüş tabut döşemesine dökülen donuk yeşil çok eski bakırlar.

Küçük bir kasabada duvara monte edilmiş bir geyik kafasının sarktığı bir bakkal dükkânında durdular. Oğlan durup uzun süre ona baktı. Yerde kırık camlar vardı ve adam iş ayakkabılarıyla çöpleri tekmeleyip ararken onu kapıda bekletti ama bir şey bulamadı. Dışarıda iki benzin pompası vardı ve beton aprona oturdu ve yeraltındaki depoya küçük bir teneke konserve kabı indirdi, kaldırdı, içindeki benzini plastik bir bidona boşaltıp ve yeniden indirdi. Tenekeyi deponun içine sokmak için ona küçük bir boru bağlamışlardı ve bir saatin büyük bölümünde, bidon dolana kadar bir ka-

rınca yuvasında sopayla avlanan maymunlar gibi deponun üstüne çömeldiler. Sonra kapağını vidaladılar, bidonu arabanın altına koydular ve yollarına devam ettiler.

Uzun günler. Yolun üstünde külün üfürdüğü açık arazi. Oğlan gece dizlerinin üstünde harita parçalarıyla ateşin başında oturuyordu. Kasabalarla nehirlerin adını ezberine almıştı, günlük ilerlemelerini ölçüyordu.

Daha seyrek yiyorlardı. Hemen hemen hiçbir şeyleri kalmamıştı. Oğlan yolun ortasında durup haritayı tuttu. Dinlediler ama hiçbir şey duyamadılar. Gene de adam doğudaki açık araziyi görebiliyordu ve hava farklıydı. Sonra yoldaki bir dönüşle onu karşılarında buluverdiler ve dinlemek için paltolarının kapüşonlarını indirmiş, tuzlu rüzgâr saçlarında eserken durup orada dikildiler. Ileride yavaş ve derin dalgaların donuk donuk ve kurşun gibi yuvarlandığı kurşuni kumsal vardı ve uzaktaki sesi. Adı duyulmamış bir dünyanın kıyılarında çatlayan bir dünyadışı bir denizin ıssızlığı gibi. Ileride, gelgit düzlüklerinde yarı yan yatmış bir tanker vardı. Onun berisinde okyanus muazzamdı ve soğuktu ve ağır ağır nefes alıp veren bir cüruf fıçısı gibi yön değiştiriyordu ve sonra da küllerin kurşuni fırtına hattı. Oğlana baktı. Yüzünde hayalkırıklığı okuyordu. Mavi olmadığı için üzgünüm, dedi. Ziyanı yok, dedi oğlan.

Bir saat sonra kumsalda oturmuş, ufku kaplayan duman duvarına gözlerini dikmişlerdi. Topukları kuma gömülü oturdular ve kasvetli denizin ayaklarının dibine kadar geli-

şini izlediler. Soğuk. Metruk. Kuşsuz. Arabayı kumulların arkasındaki kartaleğreltilerine bırakmıştı ve yanlarına battaniye almışlardı, suların sürüklediği büyük bir kütüğün rüzgâr-gölgesinde battaniyelere sarılmış oturuyorlardı. Orada uzun süre oturdular. Altlarında, koyun kıyısı boyunca, enkazda küçük kemik kümeleri. Daha aşağıda sığırlara ait olabilecek tuzun beyazlattığı kaburgakafesleri. Kayalarda kurşuni tuz kırağısı. Rüzgâr esti ve kuru tohumlar kumlardan aşağı kaçıştı ve durdu, sonra gene devam etti.

Sence orada ileride gemiler olur mu?

Sanmam.

Çok uzağı göremeyebilirler.

Hayır. Göremezler.

Öte yanda ne var?

Hiçbir şey.

Bir şey olmalı.

Belki bir baba vardır ve küçük oğlu ve kumsalda oturuyorlardır.

O iyi olurdu.

Evet. İyi olurdu.

Ve onlar da ateşi taşıyor olurdu.

Olabilirlerdi. Evet.

Ama bilmiyoruz.

Bilmiyoruz.

Onun için de tetikte olmamız gerek.

Tetikte olmamız gerek. Evet.

Burada ne kadar kalabiliriz?

Bilmiyorum. Yiyecek pek bir şeyimiz yok.

Biliyorum.

Hoşuna gidiyor.

Evet.

Benim de.

Yüzebilir miyim?
Yüzmek mi?
Evet.
Popon donar, bak.
Biliyorum.
Sahiden soğuk olacak. Sandığından kötü.
Mesele yok.
Senin ardından ben de girmek istemem.
Girmemem gerekiyor diye düşünüyorsun.
Girebilirsin.
Ama girmemem gerektiğini düşünüyorsun.
Hayır. Girmen gerektiğini düşünüyorum.
Sahi mi?
Evet. Sahi.
Tamam.

Ayağa kalktı, bıraktı battaniye kumlara düşsün ve sonra paltosunu çıkardı ve ayakkabılarıyla giysilerini. Çıplak durdu, kendine sarılarak ve dans ederek. Sonra koşarak kumsala gitti. Öyle beyaz. Yumru yumru kaburga kemiği. Usturа gibi kürekkemikleri soluk ten altında diş diş. Çıplak halde dalgaların yavaş yalpasına doğru koşuyor ve zıplıyor ve haykırıyor.

Dışarı çıktığında soğuktan masmavi olmuştu ve dişleri takırdıyordu. Onu karşılamaya gitti ve zangır zangır titrerken battaniyeye sardı, nefesinin kesilmesi geçene kadar sarıldı. Ama baktığında oğlan ağlıyordu. Ne oldu? dedi. Hiç. Hayır, söyle bana. Hiç. Hiçbir şey.

Karanlık çökünce kütüğün önünde bir ateş yaktılar ve tabaklarına bamya ve fasulye ile konserve patatesin sonuncusunu koyup yediler. Meyve çoktan bitmişti. Çay içtiler, ateşin başında oturdular, kumda uyudular ve körfezde dalgaların yuvarlanmasını dinlediler. O upuzun titreyişi ve düşüşü. Gece kalktı ve yürüdü, battaniyelerine sarılı olarak kumsalda durdu. Göremeyecek kadar kara. Dudaklarında tuz tadı. Beklemek. Beklemek. Sonra aşağıda kıyıda düşen o yavaş gümbürtü. Kumsalı yıkayan ve sonra gene geri çekilen köpüklü uslaması. Orada hâlâ, bir batıp bir çıkan yelken paçavralarıyla sürüklenen ölümgemileri olabileceğini düşündü. Ya da derinliklerde hayat. Kocaman mürekkepbalıkları soğuk karanlıkta kendilerini denizin zemininde ileri doğru atıyor. Fincan kadar gözlerle, trenler gibi hızla gelip geçiyorlar. Ve belki de saklı dalgaların berisinde başka bir adam bir başka çocukla ölü kurşuni kumda yürüyor. Sadece bir denizin ötesinde dünyanın acı küllerinde bir başka kumsalda uyuyor ya da aynı kayıtsız güneşe göre kaybolmuş, paçavralarıyla duruyorlar.

Böyle bir gecede bir keresinde, önceki gece biftek kemikleri bıraktığı tencerede yengeçlerin takırtısıyla uyandığını hatırladı. Denizden karaya esen rüzgârda suların sürüklediği dallardan oluşan ateşin solgun derin kömürleri nabız gibi atıyor. Sayısız yıldız altında yatarak. Denizin kara ufku. Kalktı ve yürüdü ve kumda yalınayak durdu, kumsalın sonuna kadar soluk dalgaların belirmesini izledi ve çarpma ve yeniden kararma. Sonra ateşe döndü, diz çöktü, kadın uyurken saçını düzeltti ve dedi ki, o Tanrı olsaydı dünyayı tam böyle yaratırdı, bundan hiç farksız.

Geri döndüğünde oğlan uyanıktı ve korkmuştu. Seslenmişti ama onun duyabileceği kadar yüksek sesle değil. Adam ona sarıldı. Seni duyamadım, dedi. Dalgalar yüzünden duyamadım seni. Ateşe odun attı, yelpazeleyip canlandırdı, ve battaniyelerinde yatarak alevlerin rüzgârda bükülmesini izlediler ve sonra da uyudular.

Sabahlayın ateşi yeniden canlandırdı ve yemek yediler ve kumsalı gözlediler. Soğuk ve yağmurlu manzarası, kuzey dünyasındaki başka deniz manzaralarından pek farklı değildi. Martı ya da kıyı kuşu yok. Kıyı hattı boyunca dağılmış ya da dalgalarda yuvarlanan yanık ya da duygusuz eşyalar. Suların sürüklediği ağaç dallarını topladılar ve yığın yapıp brandayla örttüler, sonra da kumsal aşağı yürüdüler. Biz lodosçuyuz, dedi adam.

O nedir?

Kumsalda yürüyüp oraya vurmuş olabilecek değerli şeyler arayan insanlar.

Ne tür şeyler?

Ne tür olursa. İşine yarayabilecek her şey.

Sence biz bir şey bulur muyuz?

Bilmem. Bir bakabiliriz.

Bir bakalım, dedi oğlan.

Kayadan iskelede durup güneye baktılar. Kaya havuzunda oyalanan ve kıvrılan kurşuni bir tuz salya. Berisinde uzun bir kumsal kavsi. Lava kumu gibi kurşuni. Sudan gelen rüzgâr hafiften hafife iyot kokuyor. Hepsi bu. Deniz kokusu yok. Kayalarda birtakım koyu renk deniz yosunu kalıntıları. Geçtiler ve gittiler. Kıyının sonunda yollarını bir burun kesti ve kumsaldan ayrıldılar, kum tepecikleri ile ölü deniz-

yulafları arasından eski bir patikaya saptılar, ta ki alçak bir çıkıntıya gelene kadar. Altlarında kıyıdan aşağı sürüklenen karanlık bulutla örtülü kara çengeli ve onun berisinde bir yelkenlinin yarı devrik duran ve dalgalarla yıkanan gövdesi. Kuru ot öbekleri arasında çömelip izlediler. Ne yapmamız gerek? dedi oğlan.

Bir süre öyle izleyelim.

Üşüyorum.

Biliyorum. Biraz aşağı inelim. Rüzgârdan kurtulalım.

Oğlanı önünde tutarak oturdu. Ölü otlar usul usul dalgalandı. Orada ileride kurşuni bir virane. Sonu gelmez dalyan. Burada ne kadar oturmamız gerekiyor? dedi oğlan.

Çok uzun süre değil.

Sence teknede kimse var mı, baba?

Sanmam.

Hepsi yan yatıp devrilirdi.

Evet, öyle. Orada iz görüyor musun?

Hayır.

Biraz bekleyelim hele.

Üşüyorum.

Kıyıya vurmuş yosunların altındaki daha sert kumda kalarak, hilal şeklinde uzayan kumsal boyunca yürüdüler. Durdular, giysileri yavaşça çırpınarak. Kurşuni bir kabukla örtülmüş cam şamandıralar. Denizkuşlarının kemikleri. Gelgit hattında kıyı boyunca gözün görebildiği kadar bir ölüm çizgisi gibi uzanan milyonlarca ot ve balık kılçığından örülü bir keçe. Kocaman bir toz mezarı. Anlamsız. Anlamsız.

Kara uzantısının ucundan tekneye kadar belki de otuz metrelik açık su vardı. Durup tekneye baktılar. Yirmi metre ka-

dar, güvertesine varana dek soyulmuş, üç dört metre suda alabora olmuş. Bir tür çift direkli gemiymiş ama direkler güverteye yakın yerden kırılmıştı ve bordada tek kalan şey birtakım pirinç takozlar ile güvertenin kenarı boyunca birkaç küpeşte puntelleriydi. O ve kıçtaki kaptan mahallinden dışarı çıkan dümenin çelik çemberi. Adam döndü ve kumsal ile berisindeki kum tepeciklerini inceledi. Sonra tabancayı oğlana verdi ve kumda otururak ayakkabı bağlarını çözmeye koyuldu.

Ne yapacaksın, baba?

Bir göz atacağım.

Ben de seninle gelebilir miyim?

Hayır. Senin burada kalmanı istiyorum.

Ben seninle gelmek istiyorum.

Gözcülük yapmalısın. Hem zaten su da derin.

Seni görebilecek miyim?

Evet. Seni sürekli kontrol edeceğim. Her şeyin yolunda gittiğinden emin olmak için.

Seninle gelmek istiyorum.

Durdu. Gelemezsin, dedi. Giysilerimiz uçar gider. Birisinin eşyalara göz kulak olması gerek.

Her şeyi bir yığın halinde katladı. Tanrım, soğuk. Eğildi ve oğlanı alnından öptü. Üzülmekten vazgeç, dedi. Gözcülük yap yeter. Çıplak halde paytak paytak suya yürüdü, durdu ve kendini baştan aşağı ıslattı. Sonra su şapırtıları arasında zahmetle ilerledi ve balıklama suya daldı.

Çelik gövde boyunca yüzdü ve döndü, el ayak hareketleriyle suda dik duruyor, soğuktan güçlükle nefes alıyordu. Ge-

minin ortasında küpeşte parmaklığının tamamı dalgalarla yıkanıyordu. Adam kendini tekne boyunca çekerek kıç yüzeyine geldi. Çelik kurşuni ve tuzla aşınmıştı ama yıpranmış yaldızlı harfleri sökebiliyordu. Pájaro de Esperanza. Tenerife. Bir çift boş cankurtaran sandalı vinci. Küpeşte parmaklığını tutup kendini tekneye çekti ve dönüp titreyerek ahşap güvertenin eğiminde çömeldi. Germe donanımında kopmuş birkaç örgülü kablo. Donanımların söküldüğü yerde tahtada lime lime delikler. Her şeyin güvertelerini tarayıp geçecek müthiş bir güç. Oğlana el salladı ama o el sallamadı.

Kamaranın tavanı alçaktı, kemerli bir çatısı ve kenarlarda lombozları vardı. Çömeldi ve kurşuni tuzu silip içeri baktı ama hiçbir şey göremedi. Tik ağacından alçak kapıyı denedi ama kilitliydi. Kemikli omuzuyla itti. Manivela niyetine kullanacak bir şey bakındı. Kontroldan çıkmış şekilde titriyordu ve dişleri takırdıyordu. Ayağının düz yeriyle tekmelemeyi düşündü ama sonra bunun iyi bir fikir olmadığını düşündü. Dirseğini eliyle tuttu ve yeniden kapıya hızla vurdu. Bel verdiğini hissetti. Çok az. Devam etti. Pervaz içeride ayrılıyordu ve sonunda bel verdi, adam kapıyı itip açtı ve kamara iskelesinden kamaraya indi.

Alt bölmede ıslak kâğıtlar ve çöplerle dolu pis kokulu sintine suyu. Her şeyin üzerinde ekşi bir koku. Nemli ve yapış yapış. Teknenin yağma edildiğini sanmıştı ama bunu yapan denizdi. Salonun ortasında menteşeli yalpalıkları olan maun bir masa vardı. Açık dolap kapakları odaya doğru sarkıyordu ve bütün pirinç işler mat bir yeşildi. Baş taraftaki ka-

maraları dolaştı. Gemi mutfağından geçerek. Yerde un ve kahve, yarı yarıya ezilmiş ve paslanmakta olan konserve gıdalar. Paslanmaz çelik klozetli ve lavabolu bir tuvalet. Pencereli lumbozlardan içeri düşen zayıf deniz ışığı. Her tarafa alet edevat dağılmış. Sızıntılarda yüzen bir şişirilebilir can-yeleği.

Korkutucu şeyler bekler gibiydi, yoktu ama. Kamaralardaki şilte yastıkları yere atılmıştı, giysiler duvarların önüne yığılmıştı. Her şey ıslaktı. Pruvadaki ambara giden bir kapı açıktı ama içerisi hiçbir şey göremeyecek kadar karanlıktı. Başını eğdi, içeri girdi ve el yordamıyla etrafı yokladı. Menteşeli tahta kapakları olan derin kutular. Yerde yığılmış deniz donanımı. Her şeyi dışarı çekip sürükleyerek eğik yatağı yığmaya koyuldu. Battaniyeler, kötü hava giysileri. Nemli bir kazak buldu, başından aşağı geçirip giydi. Bir çift sarı kauçuk denizçizmesi buldu ve bir naylon ceket bulup giydi, fermuarını çekti, muşamba gemici takımından sert sarı külot pantolon da ayağına geçirip askılarını başparmaklarıyla omuzlarına oturttu ve çizmeleri ayağına geçirdi. Sonra güverteye çıktı. Oğlan onu bıraktığı gibi oturmuş, tekneyi gözlüyor. Korkuyla ayağa kalktı ve adam yeni giysileriyle belirsiz bir figür çizdiğini anladı. Benim, diye seslendi ama oğlan orada öylece durdu ve adam ona el sallayıp yeniden aşağı indi.

Ikinci özel kamarada, ranzanın altında hâlâ yerlerinde olan çekmeceler vardı ve onları yerlerinden kurtardı, çekip çıkardı. Ispanyolca elkitapları ile evraklar. Sabun kalıpları. Içinde evraklar olan, dışı küf kaplı siyah deri bir valiz. Sa-

bunu ceketinin cebine koydu ve doğruldu. Ranzanın üstüne İspanyolca kitaplar dağılmıştı, şişmiş ve biçimsiz. Ön bölmeye bitişik rafa tek bir cilt kitap sıkışmıştı.

Yelken bezinden kauçuklanmış bir denizçantası buldu ve geminin geri kalanını ayağında çizmeleri, eğime karşı kendini bölmelerden ileri iterek, sarı muşamba pantolon soğukta çatırdayarak dolaştı. Çantayı ufak tefek giysilerle doldurdu. Bir çift kadın lastik papucunu oğlanın ayağına olur diye düşünerek aldı. Tahta saplı katlanan bıçak. Güneş gözlüğü. Gene de arayışında sapkın bir yan vardı. Kayıp bir şeyi ararken önce en olmayacak yerlere bakar gibiydi. Sonunda teknenin mutfağına gitti. Ocağı açtı, sonra gene kapadı.

Motor bölümüne giden kapağın mandalını açtı ve kaldırdı. Yarı yarıya su basmış ve zifiri karanlık. Benzin ya da yağ kokusu yok. Kaptan mahallindeki sıralara içten yerleşmiş ve içinde yastıklar, yelkenbezleri, balık tutma donanımı olan dolaplar vardı. Dümen dolabı altlığının gerisindeki bir dolapta naylon ip kangalları, içinde benzin olan çelik şişeler ve camelyafından yapılma bir alet kutusu buldu. Kaptan mahallinde döşemeye oturup aletleri ayırdı. Paslı ama işe yarar. Kerpetenler, tornavidalar, ingiliz anahtarları. Alet kutusunun mandalını kapattı ve ayağı kalkıp, oğlanı aradı. Başı giysi yığınının üstünde, kumda uyuyakalmıştı.

Alet kutusu ile benzin şişelerinden birini mutfağa taşıdı, geminin başına gitti ve özel kamaralarda son bir tur attı. Sonra salondaki dolaplara bakmaya başladı, plastik kutularda

dosyalar ve evrakları gözden geçirerek geminin seyir defterini bulmaya çalıştı. Talaş doldurulmuş tahta bir kasada ambalajlanıp kaldırılmış ama kullanılmamış bir porselen takımı buldu. Çoğu kırıktı. Sekiz kişilik bir servis, teknenin adını taşıyordu. Bir armağan, diye düşündü. Bir çay fincanı çıkardı, elinin ayasında döndürdü ve geri koydu. Son bulduğu şey, kırlangıçkuyruğu geçme köşeleri olan, kapağına bir pirinç plaka konmuş kare şeklinde meşe bir kutuydu. Tütün kutusu olabileceğini düşünmüştü ama o iş için biçimi yanlıştı ve eline alıp da tartınca, ne olduğunu bildiğini düşündü. Aşınmış mandalları gevşetti ve açtı. İçinde pirinç bir sekstant vardı, herhalde yüz yıllıktı. Tam ona göre olan kutusundan çıkardı ve elinde tuttu. Güzelliğinden çarpıldı. Pirinç matti ve üzerinde vaktiyle onu tutmuş olan başka bir el şeklinde yeşil yamalar vardı ama bunun dışında mükemmeldi. Taban plakasındaki bakır pasını sildi. Hezzanınth, Londra. Gözüne tutup, ayar yapan vidayı çevirdi. Gördüklerinin içinde uzun zamandır onu canlandıran ilk şeydi. Elinde tuttu, sonra da kutunun mavi çuha astarına yerleştirdi ve mandallarını kapattı, yeniden dolaba koydu ve kapısını da kapattı.

Oğlana bakmak için yeniden güverteye çıktığında, oğlan orada değildi. Bir panik ânından sonra onu tabanca elinden sarkmış, başını öne eğmiş, kıyı boyundaki yumuşak eğimli alanda yürürken gördü. Orada dururken, geminin gövdesinin yükseldiğini ve kaydığını hissetti. Birazcık. Deniz kabarıyordu. Oradaki aşağıdaki iskelenin kayalarına şaplak atarak. Döndü ve yeniden kamaraya indi.

Dolaptan iki kangal ip getirmişti, karış hesabıyla çaplarını ölçtü, üçle çarptı ve sonra da kangalları saydı. On beş metre ip. Kurşuni renkli tik ağacı güvertede onları bir çengele astı ve aşağı kamaraya indi. Her şeyi topladı, masanın yanına yığdı. Mutfak dışındaki dolapta birkaç plastik testi vardı ama biri hariç hepsi boştu. Boş olanlardan birini aldı, plastiğin çatlamış olduğunu gördü ve su da sızmıştı, teknenin amaçsız seyahatlerinde bir yerlerde donduklarını tahmin etti. Muhtemelen birkaç kez. Yarı dolu testiyi aldı, masaya koydu ve kapağını açtı, suyu kokladı, sonra da iki eliyle testiyi kaldırdı ve içti. Sonra biraz daha içti.

Mutfak zeminindeki konserveler pek kurtarılacak gibi görülmüyordu ve hatta dolapta bile fena halde paslanmış olanları ve hayra yorulmayacak şekilde şişmiş olanları da vardı. Hepsinin etiketleri soyulmuştu, içindekiler İspanyolca olarak siyah işaret kalemiyle metale yazılmıştı. Hepsini bilmiyordu zaten, etiketlerinden kurtulmuşlardı. Onları ayırdı, silkeledi, elinde sıktı. Küçük mutfak buzdolabının üstündeki tezgâha yığdı. Ambarda bir yerde sandıklara konmuş halde yiyecekler olması gerektiğini düşündü ama hiçbirinin yenecek halde olduğunu sanmıyordu. Zaten arabada taşıyabilecekleri şeylerin de bir sınırı vardı. Bu beklenmedik şansı, gerçekçiliğe tehlikeli şekilde yakın bir tavırla kabul ettiği aklına geldi gerçi ama gene de daha önce söylediğini söyledi. Talih hiç de böyle bir şey olmayabilirdi. Karanlıkta yatmış ölülere haset etmediği geceler nadirdi.

Bir teneke zeytinyağı ile birkaç teneke süt buldu. Paslanmış metal bir çay kutusunda çay. Tanımadığı bir tür yemeğin plastik kabı. Yarısı boş bir kahve tenekesi. Dolaptaki rafları

metotlu şekilde aradı, bırakacaklarının içinden alacaklarını ayırdı. Her şeyi salona taşıyıp güverteye açılan kapıya istiflediğinde mutfağa döndü, alet kutusunu açtı ve yalpa çemberi üzerine oturtulmuş küçük ocaktan brülörlerden birini çıkarmaya koyuldu. Örgülü kablonun bağlantısını kesti ve alüminyum örümcekleri brülörlerden çıkarıp bir tanesini ceketinin cebine koydu. Bir ingiliz anahtarıyla pirinç armatürü çözdü ve brülörleri gevşetti. Sonra onları birbirinden ayırdı ve hortumu bağlantı borusuna bağladı, hortumun diğer ucunu da benzin şişesine taktı ve onu salona taşıdı. Son olarak da bir plastik brandada meyve suları konserveleri ve meyve ile sebze konservelerinden bir bohça yaptı ve onu bir kordonla bağladı, sonra da giysilerini çıkararak onları topladığı eşyalar arasına koyup yığdı ve sonra da güverteye çıplak çıkıp, küpeşteden aşağı brandayla kaydı, yandan aşağı savurdu ve kurşuni ve dondurucu denize bıraktı.

Bata çıka yürüyerek ışığın son anlarında kıyıya çıktı ve brandayı yere savurdu, elleriyle kolları ve göğsündeki suyu süpürdü ve giysilerini almaya gitti. Oğlan onu takip etti. Omzunu sorup duruyordu, ambar girişine çarptığı yer morarmıştı, rengi değişmişti. Bir şey yok, dedi adam. Acımıyor. Bir sürü şeyimiz var. Bekle de gör.

Kumsaldan aşağı doğru acele acele gittiler. Ya tekne dalgalarla sürüklenmişse? dedi oğlan.

Sürüklenmez.

Sürüklenebilir.

Hayır, sürüklenmez. Gel hadi. Aç mısın?

Evet.

Bu akşam karnımızı iyice doyuracağız. Ama çabuk olmamız gerek.

Acele ediyorum, baba.

Ve yağmur yağabilir.

Nereden anlıyorsun?

Kokusunu alıyorum.

Kokusu neye benziyor?

Islak kül. Gel hadi.

Sonra durdu. Tabanca nerede? Dedi.

Oğlan dondu kaldı. Dehşete düşmüş görünüyordu.

Tanrım, dedi adam. Kumsalın gerisine doğru baktı. Teknenin görüş alanından çıkmışlardı bile. Oğlana baktı. Oğlan ellerini başının üstüne koymuştu ve ağladı ağlayacak haldeydi. Özür dilerim, dedi. Gerçekten üzgünüm.

Branda ile konserveleri yere koydu. Geri gitmemiz gerek.

Özür dilerim, baba.

Bir şey yok. Gene orada olacak.

Oğlan omuzları düşük, yerinde duruyordu. Hıçkırmak üzereydi. Adam diz çöktü, kollarını ona doladı. Bir şey yok, dedi. Tabancanın yanımızda olduğunu kontrol etmesi gereken kişi benim sözde ve bunu yapmadım. Unuttum.

Özür dilerim baba.

Gel hadi. İyiyiz. Her şey iyi.

Tabanca kumda bıraktığı yerdeydi. Adam onu aldı, salladı ve oturdu, silindir pimini çekti ve tabancayı oğlana verdi. Tut şunu dedi.

İyi değil mi, baba?

Elbette iyi.

Silindiri yuvarlayıp eline koydu ve kumunu üfledi, sonra oğlana verdi ve namlunun içinden üfledi, kubuzdaki kumu üfleyip çıkarttı ve sonra da parçaları oğlandan aldı ve her şeyi yeniden monte etti, tabancanın tetiğini çekti, horozu indirdi ve yeniden tetiği çekti. Silindiri, gerçek fişek yukarı çıkacak şekilde hizaladı, horozu bıraktı, tabancayı parkasına koydu ve ayağa kalktı. İyi durumdayız, dedi. Gel hadi.

Karanlık yakalayacak mı bizi?

Bilmiyorum.

Yakalayacak, değil mi?

Gel hadi. Acele ederiz.

Karanlık onları yakaladı. Dağlık burun patikasına vardıklarında, hiçbir şey göremeyecek kadar karanlıktı. Etraflarındaki otlar hışırdarken, denizden gelen rüzgârda durdular, oğlan elini tutmuştu. Yola devam etmemiz gerekecek, dedi adam. Gel hadi.

Göremiyorum.

Biliyorum. Adım adım gideriz.

Tamam.

Kendini bırakma.

Tamam.

Ne olursa olsun.

Ne olursa olsun.

Kusursuz karanlıkta, körü körüne yola devam ettiler. Adam, o tuz fundalığında çarpacak bir şey olmasa da, tek elini önünde tutuyordu. Dalga sesleri sanki daha uzaktan geliyordu ama o kerterizini rüzgârdan da yapıyordu ve bir saatin büyük kısmında sendeleyerek gittikten sonra otlar ile denizyulaflarının arasından çıktılar ve bir kez daha üst kumsalın kuru kumunda durdular. Rüzgâr daha soğuktu.

Tam oğlanı rüzgâr altına getirmişti ki birden önlerindeki kumsal karalıktan sarsılarak çıkıp belirdi ve yeniden gözden kayboldu.

O neydi, baba?

Mesele yok. Şimşek. Gel hadi.

İçinde malzemenin olduğu brandayı omzuna vurdu ve oğlunun elini tuttu, ve kumda suların sürükleyip getirdiği ağaç dalları ile yosunlara takılıp düşmemek için gösteri atları gibi kumda ağır adımlarla yürüdüler. Tuhaf kurşuni ışık kumsala yeniden ağardı. Uzaklarda, kasvet içinde sesi bastırılmış hafiften bir gökgürültüsü. Sanırım izlerimizi gördüm, dedi.

Yani doğru yolda gidiyoruz.

Evet. Doğru yolda.

Gerçekten üşüdüm, baba.

Biliyorum. Şimşek çaksın diye dua et.

Yola devam ettiler. Işık yeniden kumsalın üstünde ağarınca oğlanın ikiye katlandığını ve kendi kendine fısıldadığını gördü. Kumsala giden izlerini aradı ama göremedi. Rüzgâr daha da kuvvetlenmişti ve adam ilk yağmur çiselemelerini bekliyordu. Eğer gece kumsalda yağmur fırtınasına yakalanırlarsa başları derde girerdi. Yüzlerini rüzgârdan çevirip, parkalarının kapüşonlarını sıkıca tuttular. Bacaklarına vurup tıkırdayan ve karanlıkta hızla uzaklaşan kumlar ve kıyının hemen dışında çatırdayan gökgürültüsü. Yağmur denizden doğru sert ve eğimli geliyordu, yüzlerini ısırıyordu, oğlanı kendine bastırdı.

Bardaktan boşanan yağmurun altında durdular. Ne kadar uzağa gelmişlerdi acaba? Şimşeği bekledi ama uzaklaşıyor-

du artık ve bir sonraki ile ondan sonraki geldiğinde, fırtınanın izlerini sildiğini anladı. Kumsalın üst ucunda kumların arasından zahmetle ilerlediler, kamp yaptıkları kütüğü görmeyi umuyorlardı. Çok geçmeden şimşek neredeyse tamamen gitmişti. Sonra, rüzgâr yönünü değiştirince uzaktan hafif bir patırtı duydu. Durdu. Dinle, dedi.

Ne bu?

Dinle.

Hiçbir şey duymuyorum.

Gel hadi.

Ne ama baba?

Branda. Brandaya düşen yağmur.

Kumda ve gelgit çizgisindeki çerçöpte sendeleyerek yürümeye devam ettiler. Brandaya neredeyse ânında vardılar ve adam eğildi, çıkını elinden bıraktı ve plastiği yerinde tutmak için koyduğu kayaları el yordamıyla aradı ve onları altına itti. Brandayı kaldırdı, üstlerine çekti ve sonra da uçlarını içeride tutmak için kayalardan yararlandı. Oğlanın ıslak paltosunu çıkardı, battaniyeleri üstlerine çekti, yağmur plastikten geçip onları dövüyordu. Adam kendi paltosunu çıkardı, oğlanı yanına çekti, çok geçmeden uyumuşlardı.

Gece yağmur dindi ve adam uyandı, dinleyerek yattı. Rüzgârdan sonra dalgaların güçlü gelişi ve vuruşu ölmüştü. İlk donuk ışıkta kalktı, aşağı, kumsala yürüdü. Fırtına kıyıyı kirletmişti, gelgit hattı boyunca yürüyüp işe yarar bir şey var mı diye baktı. Dalgaların gerisindeki sığ sularda kadim bir ceset, suyun sürüklediği tahtalar arasında yükseliyor ve düşüyor. Keşke oğlandan saklayabilse diye düşündü ama oğlan haklıydı. Saklayacak ne vardı? Geri döndüğünde oğ-

lan uyanmış, kumda oturuyor, onu gözlüyordu. Battaniyelere sarınmıştı ve ıslak paltolarını kurusun diye ölü kuru otların üstüne sermişti. Yürüyüp yanına geldi, onun yanına yerleşti ve oturup kurşun gibi denizin dalgakıranın dışında yükselip alçalmasını izlediler.

Sabahın büyük kısmında gemiyi boşaltmakla uğraştılar. Ateşi hep yanık tuttu, suyun içinde çıplak halde titreyerek bata çıka kıyıya gelir ve çekme halatını elinden bırakır, oğlan durgun dalgalarda deniz torbasını çeker ve kumsala sürüklerken, ateşin sıcaklığında ayakta duruyordu. Torbayı boşalttılar, battaniyeler ile giysileri ateşin önünde kurusun diye sıcak kumlara yaydılar. Teknede, taşıyabileceklerinden daha fazla şey vardı ve adam kumsalda birkaç güncük daha kalabileceklerini ve yiyebilecekleri kadar yiyeceklerini düşündü, ama tehlikeliydi. O gece ateş soğuğu uzakta tutarken, malları etraflarına dağılmış halde kumda uyudular. Öksürerek uyandı ve kalktı, su içti ve ateşe daha fazla odun taşıdı, yukarıya büyük kıvılcım çağlayanları yollayan koca kütükler. Tuzlu tahta, ateşin kalbinde turuncu ve mavi yanıyordu, adam uzun süre oturup onu izledi. Daha sonra, uzun gölgesi önü sıra kumlara vurarak, ateşteki rüzgârla yolunu bulmaya çalışarak kumsala yürüdü. Öksürerek, Öksürerek. Öne eğildi, dizlerini tuttu. Kan tadı. Yavaş dalgalar karanlıkta kulaçladı ve köpürdü ve adam hayatını düşündü ama düşünecek bir hayat yoktu ve bir süre sonra geri döndü. Torbadan bir şeftali konservesi aldı ve açtı, ateşin önüne oturdu ve oğlan uyurken şeftalileri kaşıkla ağır ağır yedi. Ateş rüzgârda alevlendi ve kıvılcımlar kumlarda aşağı doğru koşuştu. Boş tenekeyi ayaklarının arasına koydu. Her gün bir yalan dedi. Ama ölüyorsun. Bu yalan değil.

Yeni erzaklarını brandalar ya da battaniyelere kundakladılar ve her şeyi arabaya yerleştirdiler. Oğlan taşıyabileceğinden fazlasını taşımaya çalıştı, dinlenmek için durduklarında adam onun yükünün bir kısmını alır ve kendininkinin yanına koyardı. Tekne fırtınada hafifçe kaymıştı. Durup ona baktı. Oğlan onu izledi. Oraya dönecek misin? dedi.

Sanırım. Son bir göz atmak için.

Korkuyor gibiyim.

Durumumuz iyi. Nöbet tut yeter.

Şu anda bile taşıyabileceğimizden fazlası var.

Biliyorum. Sadece bir göz atmak istiyorum.

Tamam.

Tekneyi baştan kıça yeniden gözden geçirdi. Dur. Düşün. Salonun döşemesinde, kauçuk botlu ayakları masanın kaidesine dayalı, oturdu. Karanlık çökmeye başlamıştı bile. Tekneler hakkında bildiklerini hatırlamaya çalıştı. Ayağa kalkıp tekrar güverteye çıktı. Oğlan ateşin başında oturuyordu. Aşağı kaptan mahalline indi ve sırtı bölme duvarına dayalı, ayakları neredeyse göz hizasında güvertede, sırada oturdu. Üstünde sadece kazak ve muşambadan bir denizci şapkası vardı ama çok az ısıtıyordu ve titremeden duramıyordu. Tam yeniden ayağa kalkacaktı ki, kaptan kamarasının öbür yanındaki bölmenin kapı mandalına baktığını fark etti. Dört tanеydi. Paslanmaz çelik. Vaktiyle sıralar yastıklarla kaplıymış, köşede lime lime edildikleri yerde bağları görebiliyordu. Alt tarafta, oturağın hemen üstünde ucu ikiye katlanmış ve çapraz dikiş atılmış naylon bir kayış dışarı çıkıyordu. Yeniden kapı mandalına baktı. Başparmak için kanatları olan döner ispanyoletler. Ayağa kalktı, sıranın

önünde diz çöktü ve her birini sonuna kadar sola çevirdi. Onları yaylar yerinde tutuyordu ve yayları boşaltınca kayışı tahtanın dibinden tuttu ve çekti, tahta aşağı kaydı ve kurtuldu. İçeride, güvertenin altında, içinde sarılmış yelkenler ile yuvarlanıp elastik halata sarılmış iki kişilik kauçuk bir raft'ın bulunduğu bir boşluk vardı. İki tane küçük plastik kürek. Bir kutu işaret fişeği. Ve onun arkasında, kapağının açıldığı yer kara elektrik şeridiyle kapanmış karma alet çantası vardı. Onu çekip kurtardı, şeridin ucunu buldu ve çekip tamamen çıkardı, krom mandalları serbest bırakarak kutuyu açtı. İçinde sarı plastik bir el feneri, kuru pille çalışan elektrikli bir elektronik flaş feneri ile bir ilkyardım çantası vardı. Sarı plastik bir kurtarma telsizi. Ve kitap boyutunda kara plastik bir mahfaza. Çekip aldı, mandallarını serbest bırakıp açtı. İçeride 37 milimetrelik eski bronz bir işaret fişeği tabancası vardı. Mahfazadan iki eliyle çıkardı ve döndü ve baktı. Manivelaya bastırıp açtı. Hazne boştu ama plastik bir kapta kısa ve tıknaz ve yeni görünümlü sekiz tane işaret fişeği vardı. Tabancayı tekrar mahfazaya koydu, kapadı ve kapağı mandalladı.

Titreyerek, bata çıka kıyıya geldi ve bir battaniyeye sarındı, kutular yanında, ateşin karşısında ılık kumda oturdu. Oğlan çömeldi ve kollarıyla ona sarılmaya çalıştı, bu da hiç değilse gülümsemesine yolaçtı. Ne buldun, baba? diye sordu. Bir ilkyardım çantası buldum. Bir de işaret fişeği tabancası.

O da ne?

Gösterirem sana. Sinyal vermek için.

Onu aramaya mı gitmiştin?

Evet.

Orada olduğunu nereden biliyordun?

Eh, oradadır diye umuyordum. Büyük kısmı şans.

Kutuyu açtı ve oğlan görsün diye çevirdi.

Tabanca.

İşaret fişeği tabancası. Havaya bir şey fırlatıyor, büyük bir ışık oluyor.

Bakabilir miyim?

Elbette bakarsın.

Oğlan tabancayı kutudan çıkarıp elinde tuttu. Bununla birini vurabilir misin? dedi.

Vurabilirsin.

Onları öldürür mü?

Hayır. Ama ateşe verebilir.

Bu yüzden mi aldın?

Evet.

Çünkü sinyal verecek kimse yok. Var mı?

Hayır.

Görmek isterdim.

Yani ateş etmek mi?

Evet.

Ateş edebiliriz.

Sahiden mi?

Tabii.

Karanlıkta mı?

Evet. Karanlıkta.

Kutlama gibi olabilir.

Kutlama gibi. Evet.

Bu gece ateş edebilir miyiz?

Neden olmasın?

Dolu mu?

Hayır. Ama doldurabiliriz.

Oğlan tabanca elinde durdu. Onu denize doğrultttu. Vay, dedi.

Giyindi ve kumsaldan aşağı, ganimetlerinin sonunu taşıyarak yola koyuldular. Sence insanlar nereye gitti, baba?

Teknedekiler mi?

Evet.

Bilmiyorum.

Öldüler mi dersin?

Bilmiyorum.

Ama ihtimaller onların lehinde değil.

Adam gülümsedi. İhtimaller onların lehinde değil mi?

Hayır. Öyle mi?

Hayır. Herhalde değil.

Bence öldüler.

Belki de ölmüşlerdir.

Bence onların başına gelen bu.

Bir yerlerde hayatta olabilirler, dedi adam. Mümkün. Oğlan cevap vermedi. Yola devam ettiler, ayaklarını yelken bezine sardılar ve bir brandadan kesilmiş mavi plastik ham deriden katlanarak yapılan ayakkabılara yerleştirdiler. Oğlanı ve endişelerini düşündü ve bir süre sonra dedi ki: Haklı olabilirsin. Bence herhalde öldüler.

Çünkü hayattaysalar, eşyalarını alıyor olacağız.

Ve onların eşyalarını almıyoruz.

Biliyorum.

Tamam.

Peki, sence kaç kişi yaşıyordur?

Dünyada mı?

Dünyada. Evet.

Bilmiyorum. Haydi durup dinlenelim.

Tamam.

Beni yoruyorsun.

Tamam.

Çıkınların arasına oturdular.
Burada ne kadar kalabiliriz, baba?
Bunu sormuştun bana.
Biliyorum.
Bakalım.
Yani, çok uzun değil demek.
Herhalde.

Oğlan bir daire elde edene kadar parmaklarıyla kumda delikler açtı. Adam onu izledi. Kaç insan var bilmiyorum, dedi. Çok fazla olacağını sanmıyorum.

Biliyorum. Battaniyesini omuzlarına çekti ve kurşuni, çorak kumsala baktı.

Ne var? dedi adam.
Hiç.
Hayır. Söyle bana.
Başka bir yerde yaşayan insanlar olabilir?
Ne başka yerde?
Bilmiyorum. Herhangi bir yer.
Yani yeryüzü dışında mı?
Evet.
Sanmam. Başka bir yerde yaşayamazlar.
Oraya gitmiş olsalar da mı?
Hayır.
Oğlan başka tarafa baktı.
Ne var? dedi adam.

Başını iki yana salladı. Ne yaptığımızı bilmiyorum, dedi.

Adam cevap vermeye yeltendi. Ama vermedi. Bir süre sonra dedi ki: İnsanlar var. İnsanlar var ve onları bulacağız. Göreceksin.

O yemeği hazırlarken oğlan kumda oynuyordu. Yassılılmış yemek konservesinden bir ispatula yaptı ve onunla da küçük bir köy inşa etti. Izgara şeklinde bir dizi sokak yaptı. Adam oraya yürüdü, çömeldi ve baktı. Oğlan başını kaldırdı. Okyanus hepsini alacak, değil mi? diye sordu.

Evet.

Tamam öyleyse.

Alfabeyi yazabilir misin?

Yazabilirim.

Artık derslerine çalışmıyoruz.

Biliyorum.

Kumda bir şey yazabilir misin?

Belki de iyi insanlara bir mektup yazabiliriz. Ki buralara gelirlerse bizim burada olduğumuzu bilsinler. Şurada, yukarıda yazabiliriz, suların götürmeyeceği yerde.

Peki ya kötü adamlar görürse.

Evet.

Bunu söylememeliydim. Onlara bir mektup yazabiliriz.

Oğlan başını iki yana salladı. Mesele yok, dedi.

İşaret fişeği tabancasını doldurdu ve hava kararır kararmaz ateşten uzağa, kumsalın aşağısına yürüdüler ve oğlana tabancayla ateş etmek isteyip istemediğini sordu.

Sen ateş et, baba. Sen nasıl yapılacağını biliyorsun.

Peki.

Horozu çekti, tabancayı koyun üstüne nişanladı ve tetiği çekti. Alev uzun bir vınlamayla karanlıkta yay biçiminde yükseldi, bulutlu bir ışıkla suyun üstünde bir yerde patladı ve orada asılı kaldı. Sıcak magnezyum filizleri karanlıkta ya-

vaşça aşağı aktı ve kıyıdan çekilen solgun gelgit, işaret ışığında hareket etti ve yavaş yavaş soluklaştı. Oğlan, başını eğip oğlanın yukarı dönük yüzüne baktı.

Çok uzaktan göremezler, değil mi, baba?

Kim?

Kim olursa.

Hayır. Çok uzaktan değil.

Nerede olduğunu göstermek istiyorsan.

İyi adamlar gibi mi demek istiyorsun?

Evet. Ya da nerede olduğunu bilmelerini istediğin her kimse.

Kim gibi?

Bilmiyorum.

Tanrı gibi mi?

Evet. Belki de öyle biri.

Sabahleyin ateş yaktı ve oğlan uyurken kumsalda yürüdü. Uzun bir süre gitmemişti ama garip bir tedirginlik hissetti ve geri döndüğünde oğlan battaniyelerine sarınmış, kumsalda ayakta onu bekliyordu. Daha hızlı yürüdü. Yanına gittiğinde oturuyordu.

Ne var? dedi. Ne var?

Kendimi iyi hissetmiyorum, baba.

Oğlanın alnına elini kapadı. Onu kucağına alıp ateşe taşıdı. Tamam, dedi. İyi olacaksın.

Bana hasta olacakmışım gibi geliyor.

Bir şey yok.

Onunla kumda oturdu ve o eğilip kusarken alnını tuttu. Oğlanın ağzını eliyle sildi. Özür dilerim, dedi oğlan. Şişşt. Yanlış bir şey yapmadın.

Onu yukarı, kampa taşıdı ve battaniyelerle örttü. Su içirtmeye çalıştı. Ateşe daha fazla odun attı ve eli onun alnında, diz çöktü. İyi olacaksın dedi. Dehşete kapılmıştı.

Uzaklaşma dedi oğlan.

Elbette uzaklaşmam.

Birazcık bile olsa.

Hayır. Buracıktayım.

Tamam. Tamam, baba.

Bütün gece onu tuttu, uyuklayarak ve dehşet içinde uyanarak, oğlanın kalbine dokunarak. Sabahleyin daha iyi değildi. Ona biraz meyve suyu içirmeye çalıştı ama içmedi. Elini alnına yapıştırdı, gelmeyen bir serinliği sihirle çağırdı. O uyurken beyaz ağzını sildi. Söz verdiğimi yapacağım, diye fısıldadı. Ne olursa olsun. Seni karanlığa tek başına göndermeyeceğim.

Tekneden aldığı ilkyardım çantasını aradı, ama pek işe yarayacak bir şey yoktu. Aspirin. Sargılar ve dezenfektan. Birkaç antibiyotik ama kısa bir raf ömürleri vardı. Gene de elindekinin hepsi buydu ve oğlanın içmesine yardımcı oldu, kapsüllerden birini diline koydu. Tere batmıştı. Onu zaten battaniyelerden çıkarmıştı, şimdi de fermuarı açıp ceketini ve sonra da giysilerini çıkardı ve onu ateşten uzaklaştırdı. Oğlan başını kaldırıp ona baktı. Üşüyorum, dedi.

Biliyorum. Ama ateşin gerçekten yüksek ve seni serinletmemiz gerekiyor.

Bir battaniye daha alabilir miyim?

Evet. Tabii.

Sen uzaklaşmayacaksın.
Hayır. Uzaklaşmayacağım.

Oğlanın pis giysilerini denize taşıdı, dalgalarda yıkadı, belden aşağısı çıplak soğuk tuzlu suda titreyerek durdu ve onları iyice çalkaladı ve sıktı. Kuma doğru açı yapan sopacıklar üzerinde onları ateşin yanına yaydı ve yeniden oğlanın yanına otururak keçeleşmiş saçlarını düzeltti. Akşam bir konserve çorba açtı ve onu kömürlerin üstüne koydu, yedi ve karanlığın inmesini izledi. Uyandığında, kumda titreyerek yatıyordu ve ateş sönerek neredeyse kül halini almış ve kara bir geceydi. Çılgınca yerinde doğruldu, oğlana uzandı. Evet, diye fısıldadı. Evet.

Ateşi yeniden yaktı ve bir bez alıp ıslattı, oğlanın alnına koydu. Kasvetli bir şafak geliyordu ve görecek kadar aydınlanınca, kumulların ötesindeki ormana gitti ve büyüklü küçüklü dallarla dolu tahta bir el arabası benzerini sürüyerek geri döndü ve onları kırıp ateşin yakınına istiflemeye koyuldu. Bir fincanda aspirinleri ezdi ve onları suda eriterek biraz şeker koydu ve oğlanın başını kaldırarak o içerken fincanı tuttu.

Kumsalda yürüdü, kamburu çıkmış ve öksürerek. Karanlık dalgalara bakarak durdu. Yorgunluktan sallanıyordu. Geri döndü ve oğlanın yanına oturdu ve bezi yeniden katlayarak yüzünü sildi ve bezi kendi alnına yaydı. Yakında olmalısın, dedi. Çabuk olmalısın. Ki onunla kalabilesin. Ona iyice sarıl. Dünyanın son günü.

Oğlan bütün gün uyudu. Şekerli su içsin diye onu uyandırıp durdu, oğlanın kuru gırtlağı sarsılarak hırıltı çıkarıyordu. İçmen gerek, dedi. Tamam, diye hırıldadı oğlan. Adam, fincanı yanına kuma büküp koydu ve katlı battaniyeyi yastık gibi terli başının altına yerleştirip, onu örttü. Üşüyor musun? diye sordu. Ama oğlan uyumuştu bile.

Bütün gece uyanık kalmaya çalıştı ama kalamadı. Mütemadiyen uyandı, ya kendini tokatladı ya da ateşe odun atmak için kalktı. Oğlana sarıldı ve zahmetle hava emmesini duymak için eğildi. Eli zayıf ve basamak basamak olmuş kaburgalarında. Kumsala, ışığın kıyısına yürüdü ve sıkılı yumrukları kafatasının tepesinde durdu, öfkeyle hıçkırarak diz üstü düştü.

Gece kısa bir süre yağmur yağdı, brandada hafif bir pıtırtı. Brandayı üstlerine çekti ve çocuğa sarılıp yatarak, plastiğin arkasından mavi alevleri gözledi. Rüyasız bir uykuya daldı.

Yeniden uyandığında, nerede olduğunu çıkaramadı pek. Ateş ölmüştü, yağmur durmuştu. Brandayı geriye attı ve dizlerinin üstünde doğruldu. Kurşuni günışığı. Oğlan onu izliyordu. Baba, dedi.

Evet. Buracıktayım işte.

Su içebilir miyim?

Evet. Evet, elbette içebilirsin. Nasıl hissediyorsun kendini?

Bir tuhaf hissediyorum.

Karnın aç mı?

Sadece çok susadım.
Getireyim suyu.

Battaniyeleri geriye itti, doğruldu ve ölü ateşin yanından geçerek oğlanın fincanını aldı, plastik su bidonundan doldurdu ve geri geldi, diz çöktü ve fincanı onun için tuttu. İyileşeceksin, dedi. Oğlan içti. Başını evet anlamında salladı ve babasına baktı. Sonra suyun kalanını da içti. Daha, dedi.

Adam ateş yaktı, oğlanın ıslak giysilerini kurumaya yerleştirdi ve ona bir teneke elma suyu getirdi. Hiçbir şey hatırlıyor musun? dedi.
Ne hakkında?
Hasta olmak hakkında.
İşaret fişeğini ateşlediğimi hatırlıyorum.
Tekneden öteberi aldığımızı hatırlıyor musun?

Meyve suyunu içerek oturdu. Başını kaldırıp baktı. Ben geri zekâlı değilim, dedi.
Biliyorum.
Tuhaf rüyalar gördüm.
Ne hakkında?
Sana söylemek istemiyorum.
Tamam. Dişlerini fırçalamanı istiyorum.
Gerçek diş macunuyla.
Evet.
Tamam.

Bütün yiyecek konservelerini kontrol etti ama şüpheli bir şey bulamadı. Hayli paslı görünen birkaç tanesini attı. O ak-

şam ateş başında oturdular ve oğlan sıcak çorba içti ve adam sopalarda buharları tüten giysilerini çevirdi ve oğlan mahçup olana kadar oturup onu izledi. Beni izlemekten vazgeç, baba, dedi.

Tamam.

Gene de izledi ama.

İki gün içinde plastik potinleriyle buruna kadar kumsalda zahmetle yürüyüp geri dönüyorlardı. Muazzam yemekler yediler ve adam rüzgâra karşı ipleri ve direkleriyle yelken-kumaşından bir siper yaptı. Depoladıkları şeyleri arabaya girebilecek makul bir miktarda budadılar ve adam iki gün sonra buradan ayrılabileceklerini düşündü. Sonra bir gün geç saatte kampa döndüğünde kumda çizme izleri gördü. Durdu ve kumsaldan aşağı baktı. Ah Tanrım, dedi. Ah Tanrım.

N'oldu, baba?

Kemerinden tabancayı çekti. Gel hadi dedi. Çabuk ol.

Branda gitmişti. Battaniyeleri. Su şişesi ve kamp yerindeki erzakları. Yelken kum tepeciklerine savrulmuştu. Ayakkabıları gitmişti. Tepecikler arasındaki deniz yulafı çukurlarından arabayı bıraktığı yere koştu ama araba gitmişti. Her şey. Seni aptal eşek, dedi. Seni aptal eşek.

Oğlan gözleri fincan gibi, duruyordu. N'oldu, baba?

Her şeyi aldılar. Gel hadi.

Oğlan başını kaldırdı. Ağlamaya başlıyordu.

Yanımda kal, dedi adam. Yanımdan ayrılma.

Gevşek kumda gittikleri yerden arabanın izlerini görebiliyordu. Çizme izleri. Kaç tane? Eğreltiotlarının berisindeki daha iyi toprakta izi kaybetti ve sonra yeniden yakaladı. Yo-

la çıktıklarında eliyle oğlanı durdurdu. Yol, denizden gelen rüzgâra açıktı ve şurada buradaki yamalar hariç, üzerindeki kül savrulmuştu. Yola çıkma, dedi. Ve ağlamayı kes. Ayaklarımızdaki bütün kumları temizlemek zorundayız. Burada. Otur.

Sargıları çözdü ve silkeledi, sonra tekrar bağladı. Yardımına ihtiyacım var, dedi. Kum arıyoruz. Yolda kum. Birazcık bile olsa. Nereye gittiğini anlamak için. Tamam mı?

Tamam.

Asfaltta farklı yönlere koşmaya başladılar. Adam pek uzun mesafe gitmemişti ki oğlan seslendi. İşte, baba. Buradan gitmişler. Oraya vardığında oğlan yolda çömelmişti. Tam burada, dedi. Alışveriş arabasının altında bir yerden elenmiş yarım çay kaşığı kumsalkumuydu. Adam ayağa kalktı ve yoldan aşağı baktı. İyi iş çıkardın, dedi. Gidelim hadi.

Yavaş tempoyla koşmaya başladılar. Sürdürebileceğini sandığı bir tempo ama sürdüremedi. Durması, öne eğilmesi ve öksürmesi gerekti. Başını kaldırdı, hırıldayarak oğlana baktı. Yürümemiz gerekecek, dedi. Eğer bizi duyarlarsa, yolun kenarına saklanırlar. Gel hadi.

Kaç tane var, baba?

Bilmiyorum. Belki de sadece bir.

Onları öldürecek miyiz?

Bilmiyorum.

Devam ettiler. Günün ileri saatleri olmuştu bile, ve arabanın üstüne eğilmiş, önleri sıra yolda onu iterek giden hırsı-

za yetişmeden önce uzun alacakaranlığa dalana kadar önlerinde bir saat daha vardı. Geri bakıp onları görünce arabayla koşmaya çalıştı ama yararı yoktu ve sonunda durdu ve elinde bir kasap bıçağıyla arabanın arkasında dilidi. Tabancayı görünce geri adım attı ama bıçağı da bırakmadı.

Arabadan uzaklaş, dedi adam.

Hırsız onlara baktı. Oğlana baktı. Komünlerin birinden atılmıştı, sağ elinin parmakları kesilmişti. Arkasına saklamaya çalıştı. Bir tür çarpıcı ispatula. Araba tepelemesine doluydu. Her şeyi almıştı.

Arabadan uzaklaş ve bıçağı yere koy, dedi adam.

Çevresine bakındı. Sanki bir yerlerde bir yardım olabilirmiş gibi. Sıska, suratsız, sakallı, pis. Eski plastik paltosu yapışkan şeritle tutturulmuştu. Tabanca horozu elle kurulan türden olduğu halde adam gene de horozu çekti. İki gürültülü klik sesi. Onun dışında, tuzlu fundalıkta sadece nefeslerinin sesi. Leş gibi paçavralarının içinde onun kokusunu alabiliyorlardı. Eğer bıçağı bırakıp arabadan uzaklaşmazsan, dedi adam, beynini patlatacağım. Hırsız çocuğa baktı ve gördükleri onu kendine getirdi. Bıçağı battaniyelerin üzerine koydu, arkaya çekildi ve durdu.

Geriye. Daha.

Adam gene geri çekildi.

Baba? dedi oğlan.

Kes sesini.

Gözlerini hırsızdan ayırmadı. Allah belanı versin, dedi.

Baba, lütfen adamı öldürme.

Hırsızın gözleri çılgınca yerinde döndü. Oğlan ağlıyordu.

Hadisene, adamım. Dediğini yaptım. Oğlanın sözünü dinle.

Giysilerini çıkar.

Ne?

Çıkar. Her dikişine kadar.

Hadi ama. Yapma bunu.

Durduğun yerde öldürürüm seni.

Yapma bunu, adamım.

Bir daha söyleyecek değilim.

Peki. Peki. Sakin ol.

Yavaşça soyundu ve iğrenç paçavralarını yolda üstüste yığdı.

Ayakkabılar.

Hadi ama, adamım.

Ayakkabılar.

Hırsız oğlana baktı. Oğlan arkasını dönmüş, elleriyle kulaklarını kapamıştı. Peki dedi. Peki. Yolda çıplak oturdu ve ayaklarına bağlanmış çürük deri parçacıklarını çözmeye koyuldu. Sonra ayağa kalktı, onları tek elinde tutarak.

Arabaya koy.

İleri adım attı ve ayakkabıları battaniyelerin üstüne koyup geri çekildi. Orada çiğ ve çıplak, kirli ve açlıktan ölür halde, durdu. Eliyle kendini örttü. Titremeye başlamıştı bile.

Giysileri içeri koy.

Eğildi, paçavraları çekip kollarına aldı ve ayakkabıların üstüne koydu. Kendini tutarak orada durdu. Yapma bunu, adamım.

Sen bize yapmaktan çekinmedin ama.

Yalvarıyorum sana.

Baba, dedi oğlan.

Hadi. Oğlana kulak ver.

Bizi öldürmeye çalıştın.

Açlıktan ölüyorum, adamım. Sen de olsan aynı şeyi yapardın.

Her şeyi aldın.

Hadi, adamım. Ölürüm.

Seni, bizi nasıl bıraktınsa öyle bırakacağım.

Hadi ama. Yalvarırım.

Arabayı geriye çekti ve savurarak çevirdi, tabancayı en üste koydu ve oğlana baktı. Gidelim, dedi. Güney yoluna koyuldular, oğlan ağlıyor ve yolun ortasında titreyerek ve kendine sarılmış duran çıplak ve çıta gibi yaratığa dönüp bakıyordu. Ah baba, diye hıçkırdı.

Kes şunu.

Kesemiyorum.

Onu yakalamasam bize ne olurdu sanıyorsun? Kes şunu hadi.

Çalışıyorum.

Yoldaki viraja geldiklerinde, adam hâlâ orada duruyordu. Gidecek yeri yoktu. Oğlan boyuna arkaya bakıyordu ve artık onu göremez olunca durdu ve hıçkırarak yola oturuverdi. Adam arabayı durdurdu, kendi de durup ona baktı. Ayakkabılarını arabadan çıkardı, oturdu ve oğlanını ayaklarındaki sargıları çıkarmaya başladı. Ağlamaya son vermen gerek, dedi.

Veremiyorum.

Ayakkabıları giydirdi ve sonra doğruldu, yoldan geriye yürüdü ama hırsızı göremedi. Geri geldi, oğlanın üstünde durdu. Gitmiş dedi. Gel hadi.

Gitmedi, dedi oğlan. Başını kaldırıp baktı. Yüzü kurumdan çizgi çizgi olmuştu. Gitmedi.

Ne yapmak istiyorsun?

Ona yardım et, yeter, baba. Ona yardım et.

Adam yolda geriye baktı.

Sadece açtı, baba. Ölecek.

Nasılsa ölecek.

Öyle korkuyor ki, baba.

Adam çömeldi ve ona baktı. Ben de korkuyorum, dedi. Anlıyor musun? Korkuyorum.

Oğlan cevap vermedi. Orada öyle başı öne eğik oturup hıçkırdı.

Her şey hakkında üzülmesi gereken kişi sen değilsin.

Oğlan bir şey söyledi, ama anlayamadı. Ne? dedi.

Oğlan başını kaldırdı, yüzü ıslak ve pis. Evet, benim, dedi. Benim o.

Sendeleyen arabayı yoldan geriye itip sürdüler ve orada, soğukta ve çöken karanlıkta durup seslendiler ama kimse gelmedi.

Cevap vermeye korkuyor, baba.

Burada mı durmuştuk?

Bilmiyorum. Sanırım.

Yoldan yukarı seslenerek gittiler, sesleri kararan kıyıların üstünde kayboldu. Durdular ve ellerini ağızlarının iki yanına koyup, metruk araziye karşı öylesine aloladılar. Nihayet adam, öteki adamın ayakkabılarıyla giysilerini yolda bir yığın yaptı. Üstüne bir taş koydu. Gitmemiz gerek, dedi. Gitmemiz gerek.

Ateşsiz kuru bir kamp yaptı. Akşam yemekleri için konserveleri ayırdı ve onları bir gazocağında ısıttı ve yediler ve oğlan hiçbir şey demedi. Adam ocaktan gelen mavi ışıkta onun yüzünü görmeye çalıştı. Onu öldürmeyecektim, dedi. Ama oğlan cevap vermedi. Battaniyelere sarılıp yuvarlandılar ve karanlıkta yattılar. Denizi duyduğunu düşündü ama belki de sadece rüzgârdı. Nefes alışından oğlanın uyanık olduğunu anlıyordu ve bir süre sonra oğlan dedi ki: Ama onu öldürdük.

Sabahleyin yemek yeyip yola koyuldular. Araba öyle doluydu ki itmek zordu ve tekerleklerden biri de gitti gidecek haldeydi. Yol kıyı boyunca kıvrılıyordu, kaldırımın üstüne asılı ölü tuzotu demetleri. Uzakta kurşun rengi deniz yön değiştiriyor. Sessizlik. Gece uyandı, karanlığın berisinde tepeden geçen ayın mat karbon ışığı ağaçların silüetlerini neredeyse görünür hale getiriyordu ve öksürerek döndü. Orada yağmur kokusu. Oğlan uyanıktı. Benimle konuşmalısın, dedi.

Çalışıyorum.

Seni uyandırdığım için özür dilerim.

Tamam.

Kalktı ve yola doğru yürüdü. Karanlıktan karanlığa koşan kara silüeti. Sonra uzaklarda alçaktan bir gümbürtü. Gökgürültüsü değil. Ayaklarının altında hissedebiliyordun. Türdeşi olmayan, bu yüzden tanımı da olmayan bir ses. Orada karanlıkta tartıya gelmez bir şey yer değiştiriyordu. Yerkürenin kendisi soğuktan çekiyordu. Bir daha gelmedi. Yılın ne zamanı? Çocuk kaç yaşında? Yola yürüdü ve orada durdu. Sessizlik. Yerküreden kuruyup giden tanrısal öz. Su çizgisine kadar sel basmış şehirlerin çamur lekeli şekilleri. Bir kavşakta kâhinlerin konuşulmuş kemiklerinin yatmış ufalanarak yattığı dolmen taşlı bir toprak. Rüzgârdan başka ses yok. Ne diyeceksin? Yaşayan bir adam mı söyledi bu satırları? Bunları çakaleriği ya da lamba isiyle yazmak için mi sert bir kuştüyünü küçük çakısıyla yonttu? Tanınabilir ve tarif edilebilir bir anda? Gözlerimi çalmaya geliyor. Ağzımı pislikle mühürlemeye.

Konserveleri yeniden bir bir elden geçirdi, onları elinde tutarak ve bir meyve tezgâhında olgunluğu kontrol eden bir adam gibi sıkarak. Şüpheli bulduğu iki tanesini ayırdı ve geri kalanını topladı kaldırdı, arabaya doldurdu ve yeniden yola düştüler. Üç günde küçük bir liman kentine gelmişlerdi, bir evin arkasındaki garaja arabayı sakladılar ve üzerine eski kutular yığdılar ve sonra da kimse gelecek mi diye evde oturdular. Kimse gelmedi. Dolaplara baktı ama orada bir şey yoktu. Oğlan için D vitaminine ihtiyacı vardı, yoksa raşitik olacaktı. Muslukta durdu ve araba yolundan aşağı baktı. Kirli pencere camlarında katılaşmış bulaşık suyu renginde ışık. Oğlan, başı kollarında masaya yığılmış oturuyordu.

Kentte yürüdüler ve limana indiler. Kimseyi görmediler. Tabanca paltosunun cebindeydi ve işaret fişeği tabancası da elinde. Kaba tahtaları katranla koyulmuş ve aşağıdaki kerestelere iri çivilerle tespit edilmiş olan iskelede yürüdüler. Tahta iskele babaları. Körfezden hafif bir tuz ve katranruhu kokusu geliyor. Karşı kıyıda bir sıra ardiye binası ve pastan kırmızı olmuş bir tankerin şekli. Somurtuk gökyüzünün önünde uzun liman vinci. Burada kimse yok, dedi. Oğlan cevap vermedi.

Arabayı arka sokaklarda ittiler ve demiryolu raylarını geçtiler ve kasabanın öteki ucunda yeniden anayola çıktılar. Mahzun ahşap evlerin sonuncusunun yanından geçerken bir şey ıslık çalarak başının yanından geçti ve sokakta takırdadı ve diğer yandaki blok binanın duvarında parçalandı. Oğlanı kaptığı gibi onun üstüne düştü ve arabayı da kendilerine çekmek için kaptı. Araba yan döndü ve düşerek branda ile battaniyeleri sokağa yığdı. Evin üst pencerelerinden birinde onlara yay çeken bir adam görebiliyordu, oğlanın başını aşağı itti ve onu bedeniyle örtmeye çalıştı. Yay kirişinin cansız tıngırdamasını duydu ve bacağında keskin şiddetli bir acı hissetti. Ah seni piç, dedi. Seni piç. Battaniyeleri pençeleyerek bir yana aldı ve atlayarak işaret fişeği tabancasını kaptı, kaldırdı ve doğrulttu, kolunu arabanın kenarına dayadı. Oğlan ona yapışmıştı. Adam yayı yeniden çekmek için pencerenin çerçevesine dönüp gelince ateş etti. Fişek uzun beyaz bir kavisle pencereye doğru füze gibi fırladı ve sonra da adamın haykırdığını duydular. Oğlanı kaptı ve onu aşağı itti, battaniyeleri onun üstüne sürükleyip çekti. Kıpırdama, dedi. Kıpırdama ve bakma. Battaniyeleri dışa, sokağa doğru çekerek işaret fişeği tabancasının

mahfazasını aradı. Sonunda arabadan kaydı ve adam da onu kavradı ve açtı ve fişekleri alıp tabancayı yeniden doldurdu, arkadan itip kapattı ve geri kalan fişekleri de cebine koydu. Olduğun gibi kal, diye fısıldadı. Battaniyelerin üstünde oğlana eliyle hafifçe vurdu ve kalktı, topallayarak sokağın karşısına koştu.

Eve arka kapıdan, işaret fişeği atma tabancası belinin hizasında girdi. Ev, duvar dikmelerine kadar soyulmuştu. Oturma odasına adım attı ve merdiven sahanlığında durdu. Yukardaki odalarda hareket sesi dinledi. Ön pencereden dışarı, arabanın sokakta durduğu yere baktı ve sonra da merdivenden çıktı.

Bir kadın köşede oturmuş, adama sarılmıştı. Onu örtmek için paltosunu çıkarmıştı. Onu görür görmez lanet etmeye başladı. İşaret fişeği döşemede yanıp bitmiş ve bir beyaz kül yaması bırakmıştı, odada da hafif bir yanmış tahta kokusu vardı. Odanın öbür tarafına geçip camdan dışarı baktı. Kadının gözleri onu takip etti. Seyrek, düz ve cansız, gri saçlar.

Bu katta başka kim var?

Kadın cevap vermedi. Adam onun yanından geçip odaları dolaştı. Bacağı fena halde kanıyordu. Pantolonunun deriye yapıştığını hissediyordu. Yeniden ön odaya geçti. Yav nerede? dedi.

Bende değil.

Nerede?

Bilmiyorum.

Seni burada bıraktılar, değil mi?

Ben kendimi burada bıraktım.

Döndü, topallayarak merdivenlerden aşağı indi ve ön kapıyı açtı, evi gözleyerek sokağa arka arka yürüyüp çıktı. Arabanın yanına gelince onu dikleştirip düzeltti, eşyalarını yeniden içine yığdı. Yakınımda dur, diye fısıldadı. Yakınımda dur.

Kasabanın ucundaki bir mağaza binasında geceledîler. Arabayı iterek içeri, arkadaki bir odaya soktu ve kapıyı kapattı, arabayı yanlamasına kapıya dayadı. Küçük ocakla gaz haznesini derinlerden bulup çıkardı, yere koydu ve sonra da kemerini çözüp kan lekeli pantolonunu çıkardı. Oğlan izliyordu. Ok dizinin hemen üstünde yedi-sekiz santim uzunluğunda bir yara açmıştı. Hâlâ kanıyordu, üst bacağının tamamının rengi solmuştu ve kesiğin derin olduğunu görebiliyordu. Demir dövülerek yapılmış ev işi bir okbaşı, eski bir kaşık, Tanrı bilir ne. Oğlana baktı. Bak bakalım, ilk yardım çantasını bulabilecek misin, dedi.

Oğlan yerinden kıpırdamadı.

İlk yardım çantasını bul, lanet olsun. Orada oturup durma.

Oğlan yerinden fırladı ve kapıya gitti, branda ile arabaya yığılmış battaniyelerin altında aramaya koyuldu. Çantayla geri döndü ve adama verdi, adam bir şey söylemeden aldı ve önüne, beton döşemeye koydu, mandallarını çözüp açtı. Küçük ocağa uzanıp ısık gelsin diye açtı. Bana matarayı getir dedi. Oğlan matarayı getirdi, adam kapağını çevirerek açtı ve yaraya su döktü, kanı silerken parmağıyla mataranın

ağzını kapalı tuttu. Yarayı dezenfektanla temizledi, dişleriyle plastik bir zarfı açtı ve içinden küçük kancalı bir cerrahi dikiş iğnesi ile bir makara ipek iplik çıkardı ve ipeği iğnenin gözünden geçirirken oturup ışığa tuttu. Çantadan bir klamp aldı, iğneyi onun çeneleri arasına sıkıştırdı, kilitledi ve yarayı dikmeye koyuldu. Hızla çalıştı ve çok da özenip bezenmedi. Oğlan döşemeye çömelmişti. Adam ona baktı, yeniden dikişlerin üstüne eğildi. Bakmak zorunda değilsin dedi.

Bir şey yok mu?

Hayır. Yok.

Acıyor mu?

Evet. Acıyor.

İpliği düğümledi ve çekip gerdi, sonra da çantadaki makasla ipeği kesti ve oğlana baktı. Oğlan onun yaptığına bakıyordu.

Sana bağırdığım için özür dilerim.

Başını kaldırıp baktı. Tamam, baba.

Baştan başlayalım

Tamam.

Sabah yağmur yağıyordu, sert bir rüzgâr binanın arkasında camları zangırdatıyordu. Adam durup dışarı baktı. Koyda yarı yıkılmış ve suya batmış çelik bir iskele. Batmış balıkçı teknelerinin kurşuni çırpıntılardan dışarı çıkan kaptan köşkleri. Orada hiçbir şey hareket etmiyordu. Hareket edebilen her şeyi rüzgâr çoktan sürükle mişti. Ayağı zonkluyordu, pansumanı çıkarıp yarayı dezenfekte etti ve baktı. Siyah dikişlerin bağladığı yerde et şişmişti ve rengi değişmişti. Pansuman yaptı ve kanla katılaşmış pantolonunu giydi.

Günü orada, kutular ile koliler in arasında otururak geçirdiler. Benimle konuşmalısın, dedi.

Konuşuyorum.

Emin misin?

Şimdi konuşuyorum.

Sana bir hikâye anlatmamı ister misin?

Hayır.

Neden?

Oğlan ona baktı sonra başını çevirdi.

Neden?

O hikâyeler doğru değil.

Doğru olmaları gerekmiyor. Hikâye iste.

Evet. Ama hikâyelerde daima insanlara yardım ediyoruz ve biz insanlara yardım etmiyoruz.

Sen niye bana bir hikâye anlatmıyorsun?

Anlatmak istemiyorum.

Peki.

Anlatacak hikâyem yok.

Bana kendin hakkında bir hikâye anlatabilirsin.

Benim hakkımdaki bütün hikâyeleri biliyorsun zaten. Sen de oradaydın.

İçinde benim hiçbir şey bilmediğim hikâyeler var.

Rüyalar gibi mi yani?

Rüyalar gibi. Ya da sadece düşündüğün şeyler.

Evet ama hikâyeler mutlu olmalı.

Olmaları şart değil.

Sen hep mutlu hikâyeler anlatırsın.

Senin mutlu hikâyen yok mu?

Daha çok gerçek hayata benziyorlar.

Ama benimkiler benzemiyor.

Seninkiler benzemiyor. Hayır.

Ona dikkatle ona baktı. Gerçek hayat da hayli kötü, ha?

Sen ne dersin?

Eh, ben derim ki hâlâ buradayız. Pek çok kötü şey oldu ama biz hâlâ buradayız.

Evet.

Sen bunu harika bulmuyorsun.

Idare eder.

Bir çalışma tezgâhını pencerelerin yanına çekip battaniyelerini sermişlerdi ve oğlan orada karnının üstüne yatmış, dışarı, koya bakıyordu. Adam bacağını uzatıp oturmuştu. Battaniyede aralarında iki tabanca ile işaret fişeği kutusu vardı. Bir süre sonra adam dedi ki: Bence hayli iyi. Hayli iyi bir hikâye. Bir anlamı var.

Bir şey yok, baba. Sadece biraz sessiz durmak istedim.

Ya rüyaların peki? Bazen bana rüyalarını anlatırdın.

Hiçbir şeyden söz etmek istemiyorum.

Tamam.

Zaten iyi rüyalarım yok. Hep kötü şeyler hakkındalar. Sen de tamam demiştin, çünkü iyi rüyalar iyiye alamet değilmiş.

Belki. Bilmiyorum.

Öksürerek uyandığında yolda ya da nereyeyse yürüyüp uzaklaşıyorsun ama gene de öksürüğünü duyuyorum.

Özür dilerim.

Bir seferinde ağladığını duydum.

Biliyorum.

Yani ben ağlamamalıysam eğer, sen de ağlamamalısın.

Tamam.

Bacağın iyileşecek mi?

Evet.

Laf olsun diye söylemiyorsun.

Hayır.
Çünkü kötü yaralanmış görünüyor.
O kadar da kötü değil.
O adam bizi öldürmeye çalışıyordu. Değil mi.
Evet. Çalışıyordu.
Onu öldürdün mü?
Hayır.
Bu doğru mu?
Evet.
Tamam.
Oldu mu?
Evet.
Konuşmak istemiyorsun sanıyordum, ha?
İstemiyorum.

İki gün sonra oradan ayrıldılar, adam arabanın arkasında topallayarak, oğlan da kasabanın varoşlarını geride bırakana kadar onun hemen yamacında kalarak. Yol, düz kurşuni kıyı boyunca gidiyordu ve üstünde rüzgârın orada bıraktığı kum yığınları vardı. Yürüyüşü zorlaştırıyordu bu, ve bazı yerlerde, arabanın alt rafında taşıdıkları bir uzun tahta ile yollarını kürelemeleri gerekiyordu. Aşağıya kumsala yürüdüler ve kumulların korunaklı tarafında oturup haritayı incelediler. Ocağı da yanlarında getirmişlerdi ve su ısıttılar ve rüzgâra karşı, battaniyelerine sarınmış, oturdular. Aşağıda kıyıda, kadim bir geminin açıkta kalmış kalasları. Kurşuni ve kumla ovalanmış kirişler, elle tornalanmış eski ıskarpa civataları. Aşınmış demir donanımın rengi koyu eflatun, Cadiz ya da Bristol'da bir demirci ocağında dökülmüş ve kararmış bir örste dövülmüş, denize karşı üç yüz yıl dayanacak gibi iyi. Ertesi gün, deniz kıyısında bir tatil yerinin ahşap harabeleri arasından geçtiler ve bir çam ormanından ge-

çip iç kesime giden yola saptılar, uzun dümdüz asfaltta çam iğneleri uçuşuyordu, koyu renk ağaçlarda rüzgâr.

Öğleyin, olabilecek en iyi ışıkta yolda oturdu ve makasla dikişleri kesti, makası kutuya koydu ve klampı çıkardı. Sonra başparmağının yassı yanıyla bastırıp, derisinden küçük siyah iplikler çekmeye koyuldu. Oğlan yolda oturmuş onu izliyordu. Adam klampı ipliklerin uçlarına tuttu ve hepsini tek tek çekti. Kandan küçük iğnebaşları. İşi bitince, klampı kaldırdı, yaraya gazlı bez yapıştırdı, sonra ayağa kalktı, pantolonunu çekti ve kutuyu kaldırsın diye oğlana verdi.

Acıttı, değil mi? dedi oğlan.

Evet. Acıttı.

Sahiden cesur musun?

Orta karar.

Yaptığın en cesurca şey ne?

Yola kanlı bir balgam tükürdü. Sabahleyin kalkmak, dedi.

Sahiden ama?

Hayır. Beni dinleme. Gel hadi, gidelim.

Akşam bir başka kıyı şehrinin eğreti şekli. Belli belirsiz çarpık yüksek binalar öbeği. Demir armatürler önce sıcaktan yumuşamış olduklarını, sonra da binaları gerçek duruşlarının dışında bırakmak üzere sıfırdan başladıklarını düşündü. Erimiş pencere camları pastanın üstündeki krema gibi donmuş halde duvarlardan aşağı sarkıyordu. Devam ettiler. Geceleyin artık bazen insan sevgisinin, kuşların şarkısının ve güneşin pastel renkli dünyalarından kara ve dondurucu kasvete uyanıyordu.

Alnını arabanın demir çubuğuna dayadı ve öksürdü. Kanlı bir salya tükürdü. Artık gittikçe daha sık durmak ve dinlenmek zorunda kalıyordu. Oğlan onu gözlüyordu. Başka bir dünyada oğlan çoktan onu hayatından çıkartmaya başlamış olurdu. Ama hiç hayatı yoksa başka. Oğlanın geceleri uyanık kalıp nefes alıyor mu diye onu dinlediğini biliyordu.

Günler sayılmaksızın ve kaydedilmeksizin çamurda yürür gibi geçti. Eyaletlerarası yolda uzakta yanmış ve paslanan arabaların uzun sıraları. Tekerleklerin çiğ kenarları, kararmış tel halkaları içinde, erimiş kauçuğun sert kurşuni tortusunda duruyor. Yanmış cesetler çocuk boyutuna çekmiş ve koltukların çıplak yaylarına oturtulmuş. Yanık kalplerinde on binlerce rüya mezara gömülü. Yollarına devam ettiler. Bir çarktaki sıçanlar gibi ölü dünyayı ayaklarının altında çiğnediler. Geceler tamamen sessiz ve daha da tamamen kara. Öyle soğuk ki. Hemen hemen hiç konuşmadılar. Adam hep öksürdü ve oğlan onun kan tükürmesini izledi. Çöktü çökecek halde yürüdüler. Pis, üstbaş yırtık pırtık, umutsuz. Adam duruyor ve arabaya yaslanıyordu, oğlan devam ediyor ve sonra duruyor, geri bakıyordu ve yaşlı gözlerini kaldırıyordu ve onu orada yolda durmuş, o metruk arazide bir tapınak gibi parlayarak, hayal edilemez bir gelecekten ona dönüp bakarken görüyordu.

Rüzgârla düşen ölü çam ağaçlarına gelmeye başlamışlardı, kırlık arazi boyunca kesilmiş büyük harabiyet yığınları. Binaların enkazları peyzaja dağıtılmış ve yol kenarındaki direklerin kangal kangal telleri yün gibi karışmıştı. Yol dö-

küntülerle doluydu ve arabayı aradan geçirmek bir meseleydi. Nihayet yolun kenarına oturup önlerindekine baktılar öylece. Evlerin çatıları, ağaç gövdeleri. Bir tekne. Gerisinde, uzakta asık suratlı denizin oyalandığı ve yönünü değiştirdiği engin gökyüzü.

Yola serpilmiş enkazı taradılar ve sonunda adam omuzunda taşıyabileceği bir çadır bezi torba ile oğlan için küçük bir valiz buldu. Battaniyeleri ile brandayı ve konservelerden kalanları topladılar, arabayı arkada bırakıp sırt çantaları ve torbalarıyla yeniden yola koyuldular. Harabeler arasından güçlükle tırmanarak. Yavaş ilerleme. Durması ve dinlenmesi gerekti. Yol kenarındaki bir kanepede oturdu, yastıklar nemden şişmişti. Eğilmiş, öksürerek. Kanlanmış maskeyi yüzünden çekti ve ayağa kalktı, hendekte çalkaladı, sıktı ve orada yolda öylece durdu. Nefesi beyaz beyaz bulutlanıyordu. Kış üzerlerine çökmüştü bile. Döndü ve oğlana baktı. Valiziyle otobüs bekleyen bir yetim gibi ayakta duruyordu.

İki günde, köprünün ağır ağır hareket eden suyun içine çökmüş olduğu geniş bir gel-git nehrine geldiler. Yolun kırık köprü ayağında oturup nehrin kendi üzerine dönüşünü ve demir kafes işlemenin üstünden dolanışını izlediler. Adam suyun ötesindeki araziye baktı.

Ne yapacağız baba? dedi.

Eh, neysek onu dedi oğlan.

Küçük bir teknenin yarı gömülmüş halde yattığı uzun gelgit çamuru kıyı dilinden yürüdüler ve durup ona baktılar. Büsbütün enkaz halindeydi. Rüzgârda yağmur vardı. Yükleriyle sığınak arayarak kumsalın yukarısına doğru yorgun ar-

gın yürüdüler ama bulamadılar. Kıyıda yatan bir kemik rengi odun yığınını ayağıyla bir araya getirdi ve ateş yaktı, branda üstlerinde kumullarda oturup kuzeyden gelen soğuk yağmuru izlediler. Daha hızlı düşüyor, kumda gamzeler açıyordu. Ateşin buharı tütüyordu, duman yavaş kangallar halinde asılıydı ve oğlan pıtırdayan brandanın altına kıvrıldı, çok geçmeden uyuyakalmıştı. Adam plastiği kapüşon gibi üstüne çekti ve kurşuni denizin orada, yağmurla örtülmüşlüğüne baktı ve dalgaların kıyıda kırılıp kopkoyu ve nokta nokta boyanmış kumda yeniden geriye çekilişini izledi.

Ertesi gün iç kesime yöneldiler. İki kumsal tepeciği arasında, eğreltiotları ile ortancaların ve yabani orkidelerin rüzgârın henüz ulaşmamış olduğu kül rengi suretlerde yaşadığı gepgeniş alçak bir çukurluk. İlerleyişleri düpedüz işkenceydi. İki gün sonra, bir yola çıktıklarında, torbayı yere koydu ve kolları göğsünde çaprazlanmış öne eğilmiş halde oturup artık öksüremez hale gelene kadar öksürdü. İki gün daha ve on beş kilometre gelmiş olabilirlerdi. Nehri geçtiler, kısa bir mesafe sonra kavşağa vardılar. Ovadaki berzahın üzerinden bir fırtına geçmişti ve ölü kara ağaçları, doğudan batıya kadar bir derenin yatağındaki otlar gibi hizaya getirmişti. Burada kamp kurdular ve yattığı zaman daha ileri gidemeyeceğini ve öleceği yerin burası olduğunu anladı. Oğlan oturmuş onu gözlüyordu, gözleri yaşarmıştı. Ah baba, dedi.

Onun otların arasından gelmesini ve getirdiği su fincanıyla çömelmesini izledi. Çevresi ışıkla sarılıydı. Fincanı aldı, içti, geriye yaslandı. Yemek niyetine bir teneke şeftalileri var-

dı ama oğlana yedirdi, bir lokma bile almadı. Yiyemem dedi. Mesele yok.

Senin yarını saklarım.

Tamam. Yarına kadar sakla.

Fincanı aldı, kaldırdı, o hareket edince ışık da onunla birlikte hareket etti. Brandadan bir çadır yapmaya çalışmak istiyordu ama adam onu bırakmadı. Hiçbir şeyin onu örtmesini istemediğini söyledi. Yattığı yerden ateşin yanındaki oğlanı izledi. Çevrene bak, dedi. Yerkürenin upuzun tarihinde bugün burada onurlanmamış hiçbir peygamber yok. Hangi biçimden söz edersen et, haklıydın.

Oğlan rüzgârda ıslak kül kokusunu aldığını düşündü. Yola çıktı ve yol kenarındaki çöpler arasından bir parça kontrplak sürükleyerek getirdi ve toprağa bir kaya ile sopacıklar çakarak kontrplaktan çürük çarık bir yaslanmış siper yaptı ama sonunda yağmur yağmadı. İşaret fişeği tabancasını bırakıp gerçek tabancayı yanına aldı kırlarda tırım tırım yiyecek bir şey aradı ama elleri boş döndü. Adam onun elini tuttu, hırıldıyordu. Devam etmen gerek, dedi. Ben seninle gelemem. Senin devam etmen gerek. Yolun aşağısında ne olabileceğini bilmiyorsun. Biz hep talihliydik. Sen gene talihli olacaksın. Görürsün. Yok bir şey.

Yapamam.

Bir şey yok. Bunun olacağı ne zamandan belliydi. Oldu işte. Güneye gitmeye devam et. Her şeyi bizim yaptığımız gibi yap.

İyileşeceksin, baba. İyileşmen gerek.

Hayır, iyileşmeyeceğim. Silahı hiç yanından ayırma. İyi insanları bulman gerek ama işini şansa bırakamazsın. Bırakamazsın. Duydun mu?

Senin yanında kalmak istiyorum.

Kalamazsın.

Lütfen.

Kalamazsın. Ateşi taşımak zorundasın.

Nasıl taşınacağını bilmiyorum.

Evet, biliyorsun.

Hakiki mi? Ateş yani?

Evet, öyle.

Nerede? Nerede olduğunu bilmiyorum.

Evet, biliyorsun. Senin içinde. Hep oradaydı. Görebiliyorum.

N'olur beni de yanına al. Lütfen.

Alamam.

Lütfen, baba.

Alamam. Oğlumu ölmüş halde kollarımda tutamam. Tutarım sanmıştım ama tutamam.

Beni hiç bırakmayacağını söyledin.

Biliyorum. Özür dilerim. Bütün kalbim seninle. Hep seninle oldu. En iyi adam sensin. Hep öyleydin. Ben burada olmasam da gene benimle konuşabilirsin. Sen benimle konuşabilirsin ve ben de seninle konuşurum. Göreceksin.

Seni duyacak mıyım?

Evet. Duyacaksın. Hayal ettiğin konuşmalar gibi yapmalısın. Ve beni duyacaksın. Alıştırma yapman gerek. Sakın vazgeçme. Tamam mı?

Tamam.

Tamam.

Sahiden korkuyorum, baba.

Biliyorum. Ama sana bir şey olmayacak. Şansın yaver gidecek. Öyle olacağını biliyorum. Artık susmam gerek. Yeniden öksürmeye başlayacağım.

Tamam, baba. Konuşman gerekmez. Tamam.

Yolda cesaret edebildiği kadar ileri gitti ve sonra geri döndü. Babası uyuyordu. Kontrplağın altında oturdu ve onu izledi. Gözlerini yumup onunla konuştu ve genç gözleri yumulu, dinledi. Sonra yeniden denedi.

Karanlıkta, hafif hafif öksürerek uyandı. Yattığı yerde dinledi. Oğlan bir battaniyeye sarınmış, ateşin yanında onu izliyordu. Damlayan su. Solan ışık. Eski rüyalar uyanan dünyanın üzerine hamle etti. Su mağarada damlıyordu. Işık, dövülmüş bakırdan bir yüzükçemberinde taşıdığı bir mumdu. Mum taşlara damlıyordu. Çürüyüp gitmiş kül rengi toprakta meçhul yaratıkların izleri. O soğuk koridorda başlangıcından beri sadece yanlarında taşıdıkları ışıkla ölçülen dönüşü olmayan noktaya varmışlardı.

O küçük oğlanı hatırlıyor musun, baba?

Evet. Hatırlıyorum.

Sence iyi midir o küçük oğlan?

Aa tabii. Bence iyidir.

Sence kaybolmuş mudur?

Hayır. Sanmam ki kaybolmuş olsun.

Ben kaybolduğundan korkuyorum.

Ben iyi olduğunu düşünüyorum.

Ama kaybolduysa kim bulacak onu? Kim bulacak küçük oğlanı?

İyilik bulacak küçük oğlanı. Hep bulmuştur. Genç bulacak.

O gece babasının yamacında uyudu, ona sarıldı ama sabah uyandığında babası soğumuştu ve katıydı. Uzun süre orada

oturup ağladı ve sonra kalktı, ormandan geçip yola yürüdü. Geri geldiğinde babasının yanında diz çöktü, soğuk elini tuttu ve defalarca, defalarca adını söyledi.

Üç gün kaldı ve sonra yola çıktı, yoldan aşağı baktı, geriye geldikleri yöne de baktı. Biri geliyordu. Dönüp ormana gitmeye hamle etti ama yapmadı. Tabanca elinde, öylece yolda durdu ve bekledi. Bütün battaniyeleri babasının üstüne yığmıştı, üşüyordu, karnı açtı. Ortaya çıkan ve durmuş ona bakan adam gri-sarı bir kayak parkası giymişti. Omuzunda, örülmüş deriden bir boyun kordonunda tepeüstü bir av çiftesi taşıyordu, silah için fişeklerle dolu bir de naylon fişeklik takmıştı. Eski çarpışmalarda tecrübe kazanmış biriydi, sakallıydı, yanağında yara izi vardı ve kemiği göçmüştü, tek gözü dolanıyordu. Konuştuğunda ağzı kusurlu bir şekilde oynuyordu ve gülümsediğinde de.

Yanındaki adam nerede?

Öldü.

Baban mıydı?

Evet. Babamdı.

Üzüldüm.

Ne yapacağımı bilmiyorum.

Bence, benimle gelmelisin.

İyi adamlardan biri misin sen?

Adam, yüzündeki kukuletayı geriye çekti. Saçı uzundu, keçe gibiydi. Gökyüzüne baktı. Sanki orada görülecek bir şey varmış gibi. Oğlana baktı. Evet, dedi. Ben iyi adamlardan biriyim. Niye kaldırmıyorsun o tabancayı?

Kimsenin tabancayı almasına izin vermemem gerekiyor. Ne olursa olsun.

Senin tabancanı istemiyorum. Sadece bana doğrultmanı istemiyorum.

Tamam.

Öteberin nerede?

Pek bir şeyimiz yok.

Uyku tulumun yok mu?

Hayır.

Neyin var? Battaniye?

Babam sarılı onlara.

Göster.

Oğlan kımıldamadı. Adam onu izledi. Tek dizini yere koyup çifteyi kolunun altından aşağı sallandırdı, yola dikti ve kabzaya dayandı. Fişekliğin ilmeklerindeki çifte fişekleri elle yükleniyordu, uçları da mumla kapatılmıştı. Adam odun dumanı kokuyordu. Bak, dedi. Burada iki seçeneğin var. Gelip size bakıp bakmamak bile tartışma konusu olmuştu. Burada babanla kalıp ölebilirsin, ya da benimle gelebilirsin. Kalacaksan eğer, yolunda dışında durman gerek. Buraya kadar nasıl geldiğinizi de bilmiyorum. Ama benimle gelmelisin. Güvende olursun.

Senin iyi adamlardan biri olup olmadığını nasıl bileceğim?

Bilmeyeceksin. Şansını deneyeceksin.

Ateşi taşıyor musunuz?

Ne yapıyor muyuz?

Ateşi taşımak.

Biraz kafayı yemişsin, değil mi?

Hayır.

Birazcık.

Evet.

Olsun, tamam.

Öyle misin?
Ne? Ateşi taşımak mı?
Evet.
Evet. Taşıyoruz.
Çocuğunuz var mı?
Var.
Küçük bir oğlun var mı?
Küçük bir oğlumuz da var, küçük bir kızımız da.
Oğlan kaç yaşında?
Sana yakın. Belki biraz daha büyüktür.
Ve onları yemediniz.
Hayır.
İnsan yemiyorsunuz.
Hayır. İnsan yemiyoruz.
Ve sizinle gelebilirim, öyle mi?
Evet. Gelebilirsin.
Tamam öyleyse.
Tamam.

Ormana girdiler ve adam çömelerek, eğilmiş kontrplak tabakası altındaki kurşuni ve eriyip bitmiş şekle baktı. Bütün battaniyeleriniz bunlar mı?
Evet.
Bavulun bu mu?
Evet.

Ayağa kalktı. Oğlana baktı. Neden sen yola dönüp beni beklemiyorsun? Ben battaniyeleri ve her şeyi getiririm.
Peki, ya babam?
N'olmuş babana?
Onu böylece burada bırakamayız.
Evet bırakırız.

İnsanların onu görmesini istemiyorum.
Onu görecek kimse yok.
Yapraklarla örtebilir miyiz?
Rüzgâr sürükleyip götürür.
Battaniyelerden biriyle örtebilir miyiz?
Evet. Ben yaparım. Git şimdi.
Peki.

Yolda bekledi, sonra adam ormandan çıktı ve bavulu taşıyordu, omuzunda da battaniyeler vardı. İçinden birini seçip oğlana verdi. İşte, dedi. Buna sarın. Üşümüşsün. Oğlan tabancayı ona vermeye çalıştı ama adam almadı. Sende kalsın, dedi.

Peki.
Nasıl ateş edeceğini biliyor musun?
Evet.
Tamam.
Peki, ya babam?
Yapılacak başka bir şey yok.
Sanırım ona hoşçakal demek istiyorum.
İyi olacaksın, değil mi?
Evet.
Hadi öyleyse. Seni bekleyeceğim.

Tekrar ormana döndü ve babasının yanına diz çöktü. Adamın vadettiği gibi, bir battaniyeye sarılıydı, oğlan da onun üstünü açmadı ama yanına oturdu ve ağlıyordu ve duramıyordu. Uzun bir süre ağladı. Her gün seninle konuşacağım, diye fısıldadı. Ve unutmayacağım. Ne olursa olsun. Sonra kalktı, döndü ve gerisin geri yola yürüdü.

Kadın onu görünce kollarını ona doladı ve sarıldı. Ah, dedi, seni gördüğüme öyle memnunum ki. Kadın bazen ona Tanrı'dan söz ederdi. Oğlan da bazen Tanrı ile konuşmaya çalışırdı ama en iyisi babasıyla konuşmaktı ve onunla konuştu ve unutmadı. Kadın mesele yok dedi. Ona soluğunun Tanrı'nın soluğu olduğunu söyledi, bu soluk ezelden ebede insandan insana geçtiği halde.

Bir zamanlar dağdaki derelerde, dere alabalıkları vardı. Onları, yüzgeçlerinin beyaz kenarlarının suyun akışı içinde hafifçe dalgalandığı kehribar akıntılarda dururken görürdünüz. Elinizde yosun kokarlardı. Perdahlı ve adaleli ve bükülmüş. Sırtlarında, oluşum halindeki dünyanın haritaları olan solucanımsı desenler bulunurdu. Haritalar ve labirentler. Tekrar yerine konamayan bir şey hakkında. Tekrar düzeltilemeyecek. Yaşadıkları derin sularda her şey insandan daha yaşlıydı ve esrarlı şeyler mırıldanırlardı.

Al şunu, diye fısıldadı. Al şunu. Oğlan dehşete kapılmıştı. Kolunu ona doladı ve tuttu. Vücudu öyle sıska. Korkma, dedi. Eğer seni bulurlarsa, yapacaksın. Anladın mı? Şişşt. Ağlamak yok. Beni duyuyor musun? Nasıl yapılacağını biliyorsun. Ağzına koyuyorsun ve yukarı doğrultuyorsun. Çabuk ve sert yap. Anladın mı? Kes ağlamayı. Anladın mı?

Sanırım.

Hayır. Anladın mı?

Evet.

Evet anladım baba de.

Evet anladım baba.

Adam başını eğip ona baktı. Gördüğü tek şey dehşetti. Silahı ondan aldı. Hayır, anlamadın, dedi.

Ne yapacağımı bilmiyorum, baba. Ne yapacağımı bilmiyorum. Sen nerede olacaksın?

Tamam.

Ne yapacağımı bilmiyorum.

Şişşt. Ben buracıktayım. Seni bırakmayacağım.

Söz veriyorsun.

Evet, söz veriyorum. Koşacaktım. Onları uzaklaştırmaya çalışacaktım. Ama seni bırakamam.

Baba?

Şişşt. Yerde kal.

Öyle korkuyorum ki.

Şişşt.

Yatıp dinlediler. Yapabilir misin? Vakti gelince? Vakti gelince vakit kalmamış kalacak. Vakti şimdi. Tanrı'ya lanet et ve öl. Ya ateş almazsa? Almak zorunda. Ya ateş almazsa? O sevgili kafatasını bir taşla ezebilir misin? İçinde hiç bilmediğin böyle bir varlık mı mevcut? Olabilir mi? Kollarında tut onu. Öyle işte. Ruhun ayağı çabuktur.
Onu kendine çek. Öp onu. Çabuk.

ISBN 978-605-4244-14-0

2007 PULITZER ÖDÜLÜ

4 8 12
24 00